

Univerzita Karlova v Praze
PEDAGOGICKÁ FAKULTA
Katedra občanské výchovy a filozofie

DIPLOMOVÁ PRÁCE

**Registrovaná partnerství osob stejného
pohlaví z pohledu etiky a práva**

**Partnerships of record of individuals of the same sex from
ethics and law point of view**

Autor: Bc. Simona Zaplatílková

Vedoucí DP: JUDr. Stanislav Sádovský, M.Sc., LL.M., Ph.D.

Rok: 2013

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma Registrovaná partnerství osob stejného pohlaví z pohledu etiky a práva vypracovala samostatně pod vedením JUDr. Stanislava Sádovského, M.Sc., LL.M., Ph.D. V seznamu literatury jsem uvedla veškerou použitou literaturu a další informační zdroje.

V Praze dne 4. 12. 2013

.....
Simona Zaplatílková

PODĚKOVÁNÍ

Ráda bych poděkovala panu JUDr. Stanislavu Sádovskému, M.Sc., LL.M., Ph.D. za vedení mé diplomové práce. Dále bych ráda poděkovala své rodině a přátelům, bez jejichž podpory bych těžko zvládla práci napsat.

ABSTRAKT

Předkládaná diplomová práce pojednává o otázce registrovaného partnerství z pohledu etiky a práva. Hlavním cílem práce je poskytnout ucelený pohled na problematiku registrovaného partnerství a na aktuální problematiku, které s registrovaným partnerstvím souvisí. Práce je rozdělena na dvě části. Teoretická část se zabývá dějinami homosexuality od Starověkého Řecka po moderní dobu, dále se zaměřuje na samotné registrované partnerství a na proces legalizace zákona v České republice. Věnuje se i problematice pohledu náboženství na homosexualitu, na otázku adopce dětí homosexuálními páry a v neposlední řadě na problematiku dárčování krve. Praktická část se zabývá sociálně společenským průzkumem, zpracováním a vyhodnocením jeho výsledků. Záměrem společenského průzkumu bylo získat pohled na homosexuální menšinu ze strany veřejnosti a názory na otázky, kterým se věnovala teoretická část.

KLÍČOVÁ SLOVA

Historie homosexuality, homosexualita, homosexualita a náboženství, registrované partnerství, adopce dětí, dárčování krve, etika, právo, gay, lesba

ABSTRACT

This thesis is looking at the issue of registered partnerships from the perspective of ethics and law. The main objective of this thesis is to provide a comprehensive perspective on registered partnership problematic and on other current issues related to this topic. The work is divided into two parts. The theoretical part deals with the history of homosexuality from ancient Greece to modern times, furthermore it focuses on the actual registered partnership and the regularization process of the necessary law in the Czech Republic. It covers a topic of religion perspective on homosexuality, the issue of child adoptions by homosexual couples and not least the blood donation problematic. The practical part deals with the social investigational survey, its processing and reporting the results. The aim of the social survey was to obtain a view on the homosexual minority from the society and get their opinions about the questions analyzed in the theoretical part.

KEY WORDS

The history of homosexuality, homosexuality, homosexuality and religion, civil partnership, children adoption, blood donation, ethics, law, gay, lesbian

OBSAH

Úvod.....	8
1. Dějiny homosexuality v evropském kontextu	10
1. 1. Starověk	11
1. 1. 1. Starověké Řecko	11
1. 1. 2. Starověký Řím	13
1. 2. Středověk	15
1. 3. Novověk	17
1. 3. 1. Renesance a 17. století	17
1. 3. 2. Osvícenství.....	18
1. 3. 3. Homosexualita v zasetí medicíny.....	19
1. 4. 20. století	20
1. 4. 1. Druhá světová válka.....	21
1. 4. 2. Druhá polovina 20. století.....	22
2. Registrované partnerství z pohledu práva v ČR.....	25
2. 1. Pojetí homosexuality na území českých zemí	25
2. 2. Situace po roce 1989 aneb cesta k registrovanému partnerství	31
2. 3. K zákonu o registrovaném partnerství.....	33
2. 4. Zákon č. 115/2006 Sb., o registrovaném partnerství a o změně některých souvisejících zákonů.....	41
2. 4. 1. Vznik partnerství.....	43
2. 4. 2. Zánik partnerství	44
2. 4. 3. Práva a povinnosti.....	45
3. Problematika registrovaného partnerství.....	48
3. 1. Křesťanský pohled na homosexualitu	48
3. 1. 1. Homosexualita ve Starém zákoně.....	48
3. 1. 2. Homosexualita v Novém zákoně	50
3. 1. 3. Registrované partnerství z pohledu církvi	51
3. 1. 4. Shrnutí.....	54
3. 2. Židovský pohled na homosexualitu.....	55
3. 3. Islám a homosexualita	57
3. 4. Problematika adopce dětí homosexuálními páry.....	60
3. 4. 1. Děti v registrovaném partnerství.....	62

3. 4. 2. Možnost adopce dětí páry stejného pohlaví v České republice	64
3. 4. 3. Názory odborníků	68
3. 4. 4. Shrnutí.....	72
3. 5. Dárcovství krve	73
4. Vztah práva a morálky	76
4. 1. Etika a morálka.....	76
4. 2. Právo.....	77
4. 3. Vztah práva a morálky.....	79
5. Sociologický průzkum.....	81
5. 1. Zpracování výsledků.....	82
5. 2. Shrnutí	91
Závěr.....	92
Použitá literatura.....	95
Přílohy	108
Seznam příloh.....	108
Seznam grafů.....	108
Seznam tabulek.....	109

Úvod

Tématem diplomové práce je registrované partnerství z pohledu etiky a práva. Tato tematika se dotýká homosexuální menšiny. V dnešní době již lze konstatovat, že je homosexualita přítomným jevem ve společnosti. Mnoho států zakazuje diskriminaci člověka z důvodu sexuální orientace a povoluje homosexuálům uzavírat registrovaná partnerství, někde dokonce manželství. Některé země jsou natolik tolerantní, že povolují i osvojování dětí gayi a lesbami. Tato diplomová práce se bude zaměřovat na vývoj v České republice, kde je registrované partnerství ještě stále novou záležitostí.

Téma registrovaného partnerství z pohledu etika a práva jsem si vybrala, proto, abych lépe pochopila problémy, se kterými se tato menšina potýká. Považuji za důležité seznámit se s touto problematikou pro svou budoucí pedagogickou práci. A hlavně moci si vytvořit svůj vlastní názor na danou problematiku za pomoci prostudované literatury.

Hlavním cílem předkládané diplomové práce je podat ucelený pohled na problematiku homosexuality a demaskovat předpojatosti společnosti ve vnímání párů stejného pohlaví. Práce bude zaměřena především na otázku soužití homosexuálních párů a zobrazení úskalí s tím souvisejících. Dalším dílčím cílem této práce je seznámit čtenáře, jakým způsobem docházelo ke změně vnímání homosexuality v průběhu dějin. Hypotéza práce spočívá v přesvědčení, že prostředí nynější České republiky se za posledních 50 let k této menšině stalo mnohem více tolerantní.

Práce bude rozdělena do pěti kapitol. V první kapitole bude vysvětlen pojem homosexualita a otázka pojetí homosexuality v historickém kontextu. Kapitola bude nejprve zaměřena na tolerantní přístup Starověkého Řecka, dále pak na církevní postoj spojený s tresty ve středověku a období, kdy byla homosexualita považována za nemoc. Nelze opomenout otázku emancipace gayů a lesbiček v průběhu 20. století.

Druhá kapitola bude zaměřena na otázku dekriminální homosexuality, na objasnění, co přijetí zákona o registrovaném partnerství předcházelo. Dále na právní úpravu zákona o registrovaném partnerství, který vešel v platnost v červenci 2006.

Třetí kapitola práce se zaměří na problematiku postoje monoteistických náboženství k otázce homosexuality. Odpoví na otázku, zda je možné registrované partnerství uzavírat i církevně. Bude se orientovat i na nejdiskutovanější téma, kterým je otázka výchovy dětí homosexuálními páry. Na otázku, jaké možné pozitivní či negativní dopady by výchova dětí v homosexuálním prostředí mohla mít. A následně na právní úpravu vztahu homosexuálů a dětí. Čtvrtá kapitola se bude věnovat obecnému vztahu mezi právem a morálkou.

Poslední pátá kapitola diplomové práce se bude zabývat výsledky anonymního sociálního průzkumu mezi veřejností, jehož cílem bude zjistit mimo jiné postoje veřejnosti k registrovanému partnerství a k problematice výchovy dětí gay a lesbickými páry.

Práce bude založena především na studiu literatury a zákonů týkajících se otázky homosexuality.

1. Dějiny homosexuality v evropském kontextu

Jak je již z názvu patrné, bude se tato kapitola zabírat dějinami homosexuality v kontextu evropských dějin. Než však dojde k samotnému zaměření se na dějiny, považuje autorka této práce za důležité osvětlit, co to vlastně homosexualita je.

Každý člověk se od toho druhého nějakým způsobem odlišuje, uvádí se, že každý člověk je jedinečný. Stejně tak jak se od sebe mohou odlišovat lidé s různou barvou pleti, tak se od sebe mohou lišit i svou sexuální orientací. Naše moderní společnost pracuje s rozlišením podle sexuální orientace na jedince, kteří vyhledávají osoby opačného pohlaví nebo stejného pohlaví, popřípadě osoby, u kterých se projevuje náklonnost k osobám obou pohlaví.

U většiny společnosti se setkáváme s heterosexuální orientací, u těchto osob tedy převažuje sexuální náklonnost k opačnému pohlaví. Lidé, kteří jsou však eroticky přitahováni osobami stejného pohlaví, jsou označováni jako homosexuálové.¹

Etymologicky vychází homosexualita z řeckého homos = týž, stejný a z latinského sexus = pohlaví.² **„Homosexualitou rozumíme trvalou citovou a erotickou preferenci osob stejného pohlaví. Je to celoživotní, neměnný a nezvolený stav charakterizovaný tím, že jeho nositel je pohlavně přitahován a vzrušován převážně či výlučně osobami stejného pohlaví.“**³ Jaké procento populace tvoří homosexuálně orientovaní jedinci nelze zcela jasně říci. V literatuře se lze setkat s různými údaji pohybujícími se od jednoho do deseti procent. Ovšem asi nejčastěji se uvádí, že se jedná o „pouhá“ čtyři procenta populace.

Z definice výše uvedené vyplývá, že homosexualita není naučenou aktivitou, ale že je vrozená. Jedinec se jí nemůže zbavit nebo se nějakým způsobem přeorientovat tak, jak by se po něm chtělo. Jedná se o takový stav jedince, který jednoduše změnit nelze, i když v historii se lze setkat se snahou dokázat pravý opak.

¹ STEHLÍKOVÁ, D., PROCHÁZKA, I., HROMADA, J. *Homosexualita, společnost a AIDS v ČR*. Praha: Sdružení organizací homosexuálních občanů (SOHO) v ČR, 1995. S. 134

² LINHART, Jiří, ed., VODÁKOVÁ, Alena, ed. a KLENER, Pavel, ed. *Velký sociologický slovník*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 1996. S. 383

³ JANOŠOVÁ, Pavlína. *Homosexualita v názorech současné společnosti*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2000. S. 13

Názory na homosexualitu se v dějinách lišily a dá se říci, že se stále liší. Někteří o ní hovořili či hovoří jako o úchylce, zvrácenosti nebo jako o nemoci. Ojedinělý není ani názor, že je homosexualita nepřírozená. To bývá odůvodňováno tím, že se jinak homosexualita v přírodě nevyskytuje, a proto se nemůže jednat o přirozenou záležitost. V dnešní době již existují etologické studie, které potvrzují homosexualitu například u vyšších savců a ptáků.⁴ Otázkou zůstává, zda se jedná o dobrý argument pro potvrzení homosexuality jako přirozené věci, nebo jestli její odpůrce ještě více utvrdí v jejich negativním názoru.

I když je dnešní společnost tolerantnější k homosexuální menšině, stále je možné se setkat s názory, že homosexualita nebo láska ke stejnému pohlaví souvisí s jakýmsi mravním poklesem společnosti a že je pouze záležitostí moderních dějin. Je tomu tak opravdu?

Hned na počátku je nutné konstatovat, že homosexualita je součástí našich dějin od počátku. Pohled na homosexualitu se však napříč dějinami vyvíjel a měnil. Lidská historie zaznamenala období, která byla tolerantní nebo možná vlídnější k otázce homosexuality, jako byl starověk, renesance, a období, která byla k homosexuální menšině velmi tvrdá, jako byl zejména středověk a 19. století. 20. století s sebou přineslo velké změny od nemilosrdného pronásledování homosexuálů za druhé světové války až po proces legalizace homosexuality a uznání práv homosexuálů.

Z praktických důvodů se bude v této kapitole používat pojem homosexuál, homosexuální i v době, kdy toto slovo ještě neexistovalo. Pojem homosexualita byl totiž poprvé použit v nedávné minulosti, konkrétně v roce 1869 maďarským lékařem Károlym Máriá Benkertem.⁵

1. 1. Starověk

1. 1. 1. Starověké Řecko

Západní kultura stojí na kořenech kultury starověkého Řecka, a proto autorka považuje za logické zahájit exkurz do historie homosexuálního chování

⁴ CAPPONI, Věra, HAJNOVÁ, Růžena a NOVÁK, Tomáš. *Sexuologický slovník*. 1. vyd. Praha: Grada, 1994. S. 55

⁵ SPENCER, Colin. *Dejiny homosexuality*. Bratislava: Slovart, 1999. S. 187

právě zde. Když se hovoří o dějinách Starověkého Řecka a jeho pohledu na homosexualitu, lze prohlásit, že se jedná o období asi nejtolerantnější. Ve Starověkém Řecku byla homosexualita dána na stejnou úroveň jako heterosexualita, ba dokonce byla považována za něco lepšího.

Hojné poznatky o sexualitě Starověkého Řecka poskytují zejména řecké mýty, literatura a ve velkém také keramika. Již v řeckých mýtech se lze setkat s tímto druhem lásky, kdy se do krásných mladíků zamilovávali muži i bohové.⁶ Jako jeden z příkladů bývá velmi často uváděn příběh Ganyméda, syna krále Tróa, do kterého se zamiloval sám nejvyšší z bohů Zeus.⁷

Tato doba se také vyznačuje velkou tolerancí ze strany společnosti, protože muži mohli mít v Řecku vedle své manželky ještě další vztah s mladým chlapcem, který nemuseli před nikým skrývat. Šlo o jakýsi zvyk, jenž by dnešní společností zajisté nemohl být přijat. Homosexualita zde byla totiž spojována s jakýmsi zasvěcovacím rituálem, ve kterém se z chlapců stávali muži. Tomuto vztahu zralého muže s mladším chlapcem, který dosáhl puberty, se říkalo pederastie.

Láska k chlapcům se provozovala mezi erastem, což byl dospělý aktivní pederast, a eronemem, chlapcem, který se odevzdával erastovi.⁸ Mezi Erómenoi patřili chlapci ve věku od 12 do 18 let.⁹

Například na Krétě probíhalo toto zasvěcování do společnosti únosem mladíka. Podle tradice byl mladík unesen erastem. Nebyl to však únos v pravém slova smyslu, protože o něm mladíková rodina věděla, a pokud byl nápadník dobrého postavení a původu, bylo vše v pořádku. Bylo však nutné, aby rodina alespoň předstírala, že únosce pronásleduje a tím chlapce brání a že se snaží chlapce vybojovat zpět. „*Jestliže však únosce nepatří k takové třídě, nevybíravě mu chlapce odejmou.*“¹⁰ Tento zvyk byl považován za jakýsi znak společenské

⁶ HALSALL, Paul. *Homosexual Eros in Early Greece*. [online] [cit. 18. 4. 2013]. Dostupné z: <http://www.fordham.edu/halsall/pwh/greekeros.asp>

⁷ GRAVES, Robert. *Řecké mýty*. 2. vyd. Plzeň: Mustang, 1996. S. 151.

⁸ ESLAVA GALÁN, Juan. *Láska a sex ve starém Řecku*. 1. vyd. Praha: Ikar, 2003. S. 49

⁹ Pokud jim však začaly dříve než v 18 růst vousy, tak se stali pro tyto účely nežádoucími. Protože v tuto chvíli již byli považováni za muže. A styk se starším chlapcem či zralým mužem, byl považován za opovržením hodný, protože v tomto případě jeden z aktérů zůstával tzv. pasivním homosexuálem.

¹⁰ ESLAVA GALÁN, Juan. *Láska a sex ve starém Řecku*. 1. vyd. Praha: Ikar, 2003. S. 52

prestíže, protože pokud se o chlapce v rodině nikdo tímto způsobem neucházel, byla to společenská ostuda pro chlapcovu rodinu.¹¹

V dalším z městských států, konkrétně ve Spartě, se smyslem tohoto vztahu stala výchova, která z chlapce měla vytvořit budoucího válečníka. „*Spartský muž si zřejmě mohl svého mladšího oblíbence najít už v době, kdy takový mladíček teprve začal dospívat. Souviselo to s tehdejším pojetím výchovy. Chlapci ve Spartě byli vychováni společně, od sedmého roku svého věku byli rozděleni na družiny, ve kterých si společně hráli a učili se naprosté poslušnosti, vytrvalosti a vítězství v boji.*“¹²

Součástí sexuality Starověkého Řecka byl i pohled na nahotu, kdy nahota představovala něco naprosto přirozeného. Pohlavní styk bylo možné provozovat jakkoliv a součástí sexuálního života byly i erotické pomůcky.

Homosexualita byla v této době velice rozšířenou záležitostí. Důkazů o lásce mezi muži a chlapci historie poskytuje spoustu. Podstatně méně je informací týkajících se vztahu dvou žen. Prameny jim nevěnují velkou pozornost. Pravděpodobně to bylo způsobeno pohledem, s jakým bylo v Řecku na ženy nahlíženo.

Řecká kultura ženami a ženskostí opovrhovala. Ženy neměly v řecké společnosti dobré postavení, ba naopak v ní zastávaly pouze okrajové místo. Jejich údělem bylo starat se o dům a rodinu a dát mužům zdravé a pěkné potomstvo.

Jedinou známou lesbičkou v této době byla básnířka Sappfó, která žila na ostrově Lesbos, o níž má historie jen zlomky informací, a informace, které má ještě k tomu, bývají zahaleny mýty.

Z výše napsaného může být konstatováno, že v období Starověkého Řecka šlo zejména o tzv. homosexuální chování, tj. o takovém chování, které ovšem nedokládá, že by byl člověk homosexuál.

1. 1. 2. Starověký Řím

Římané byli, jak je z historie patrné, do značné míry ovlivněni kulturou Starověkého Řecka. Zpočátku se stavěl Řím k homosexualitě tolerantně, to však

¹¹ Tento iniciační rituál pro chlapce trval dva měsíce. Poté se chlapec vrátil k rodině s dary, které dostal od erasta. Dary: zbroj, vůl a pohár, měly symbolický význam, a staly se součástí dalších oslav, které byly uspořádány na počest prvního kroku k chlapcově dospělosti.

¹² FANEL, Jiří. *Gay historie*. Praha: Dauphin, 2000. S. 50

postupem času ustupovalo do pozadí a názor Římanů se radikálně měnil. V konci byla celoživotní homosexualita chápána jako určitý důkaz slabosti, zženštilosti či jako projev nedostatečné mužnosti, a to nemohlo být tolerováno, poněvadž Římané byli zejména vojáci a dobyvatelé, jejichž existence si zakládala na mužnosti, a nadřazenosti. Tyto vlastnosti patřily v Římě mezi základní a hlavní kvality dospělého muže jakožto vojáka, který za žádných okolností nesměl vypadat zranitelně. Z toho vyplývá, že homosexualita byla pro „pravého Římana“ nevhodná a hlavně nehodná, poněvadž se římská sexualita zakládala na právu znásilňovat.¹³

Z důvodů výše uvedených byla otázka vztahu muže s mužem v Římě, poněkud jiná než v Řecku. V Římě bylo trestné, aby měl muž sexuální vztah se svobodným mladíkem. Pokud však po takovém vztahu toužil, nebyl mu úplně zapovězen, mohl totiž tento pohlavní styk provozovat s otrokem. Muselo se však jednat o otroka, kterého vlastnil on sám, protože pokud někdo zjistil, že má dotýčný vztah s cizím otrokem, tak musel zaplatit pokutu.

Jedná se však v těchto případech o homosexualitu? Většina mužů byla v této době ženatá. Ačkoliv měly římské ženy o trochu lepší postavení než řecké, musely se se sexuálním chováním svých mužů smířit, nic jiného jim ani nezbývalo. Ovšem to neplatilo o mužích. Ti se s možnou homosexualitou žen rozhodně smiřovat nechtěli. Jak Spencer podotýká, je pravděpodobné, že se muži báli tohoto jevu a považovali ho za jistou snahu žen vyrovnat se mužům.¹⁴

Kolem 2. století př. n. l. se v Římě vlivem Řeků začaly měnit sexuální mravy, které přinesly částečnou změnu v pohledu na Římana jako na dobyvačného muže. „*Když si chtěl Říman zajistit náklonnost, respekt a věrnost, zvolil si ženu. Pokud toužil po sexuální naruživost, mukách a romantickém vzplanutí, potom si vybral mládence.*“¹⁵

I když došlo k jakémusi uvolnění a tento druh lásky si získal větší popularitu, byl společností zavrhován muž, který hrál v sexuálním vztahu pasivní roli, protože to oslabovalo jeho bojovnost. „*Rozdávat rozkoš bylo dle Římanů mužné, ale pasivně ji přijímat se považovalo za servilní.*“¹⁶ Takový muž přijímal

¹³ SPENCER, Colin. *Dejiny homosexuality*. Bratislava: Slovart, 1999. S. 46

¹⁴ Protože mužskou výsadou bylo rozdávat rozkoš, ale pokud by toto ženy zvládly samy, co ještě by byly schopné zvládnout? Je důležité však podotknout, že heterosexuálních vztahů si Římané vážili více než Řekové.

¹⁵ SPENCER, Colin. *Dejiny homosexuality*. Bratislava: Slovart, 1999. S. 48

¹⁶ Tamtéž. S. 48

ve vztahu pasivní neboli ženskou roli a často si nechával narůst vlasy. Jenomže toto stylizování do ženské role mělo skončit v době, kdy mladíkovi začaly růst vousy, nebo se oženil. Toto stejné v podstatě platilo i v Řecku.

S příchodem nového náboženského směru, jenž získal název křesťanství, dochází ke změně pohledu na homosexualitu, kdy je homosexualita považována za velký hřích. Ovšem jak je známo, změny se nedějí ze dne na den, proto byla homosexualita v prvních stoletích působení křesťanství tolerována.¹⁷

K velké změně došlo až za vyhlášení Justiniánových zákonů, které byly velmi přísné. Tyto zákony trestaly veškeré projevy homosexuality upálením a kastrací. Homosexualita byla postavena mimo zákon a byla velmi tvrdě trestaná.

1. 2. Středověk

Pokud je možno říci, že starověk se stavěl k homosexualitě v celku tolerantně, o středověku se tímto způsobem vyjádřit nelze. Se středověkem přichází pronásledování a odmítání jiné než heterosexuální orientace. Homosexualita byla považována za zvrhlost a hřích.

Homosexuálními vztahy, se nejprve zabývaly církevní soudy a od 11. století byly předány světské jurisdikci.¹⁸ Tresty ukládané světskými soudy, byly v praxi mnohem přísnější než tresty uložené církevními soudy. Ke konci středověku patřila homosexualita k nejhrošším hrdelním zločinům a byla dokonce srovnávána s čarodějnictvím.

Středověk zastával velmi razantní názor, co se týče jiného než sexuálního styku muže a ženy. Jednalo se o názor silného odmítnutí. V tomto slova smyslu bylo řečeno, že jakékoliv odchylky by se měly trestat, a pokud ne vyloženě trestat, tak alespoň zavrhnout jako velký hřích.

Císař Justinián vyhlásil, že „*sexuální svoboda plodí živelné pohromy, hlad, mor, zeměřesení.*“¹⁹

¹⁷ „*Roku 342 n. l. zavedli císařové Constantius a Constans trest smrti upálením za homosexuální chování.*“ Vyšly zákony, které zakazovaly mužskou prostituci. V těchto případech se však neví, respektive neexistují důkazy, které by prokazovaly nějaké oběti. Jako jeden z možných důvodů byl fakt, že mužská prostituce byla pro státní pokladnu velmi výhodná, a tak se pravděpodobně tolerovala. SPENCER, Colin. *Dejiny homosexuality*. Bratislava: Slovart, 1999. S. 48

¹⁸ PROCHÁZKA I., GRAUPNER, H. *Historie právních postojů k homosexualitě*. [online] [cit. 11. 4. 2013]. Dostupné z: <http://www.ecn.cz/PRIVATE/logos/pravhist.htm>

¹⁹ SPENCER, Colin. *Dejiny homosexuality*. Bratislava: Slovart, 1999. S. 74

Otázkou sexuality, tedy lépe řečeno homosexuality se také zabýval III. lateránský koncil v roce 1179,²⁰ jenž považoval za důležité přijmout nařízení, která by se týkala homosexuálního styku, který byl považován za styk proti přírodě. Nařízení vydaná na III. lateránském koncilu se netýkala jen obyčejných lidí, myšleno těch, kteří nezastávali nějakou duchovní funkci, ale vztahovala se i na členy církve. Sodomie, jak se ve středověku homosexualita označovala, byla totiž velmi rozšířená i mezi kněžími a kleriky. Koncil nakonec nařídil, aby kněží, kteří se tímto hříchem provinili, byli zbaveni kněžského svěcení a uvězněni až do své smrti v klášteře. Laická veřejnost měla být v případě usvědčení exkomunikována a plně vyloučena ze společnosti.²¹

Za sodomii nebyla považována pouze homosexualita, ale i zoofilie, styk s mrtvolami a masturbace.²² V podstatě lze říci, že jako hřích bylo posuzováno vše, co neodpovídalo „klasickému sexu“.²³ Ten byl jako jediný považován za povolený a jeho cílem bylo pouze jediné, plození potomků.

Jaké tresty hrozily za projevy sodomie? Colin Spencer ve své knize uvádí několik příkladů, jako byla kastrace, dále rozčtvrcení či upálení zaživa. Jiný příklad uvádí takový trest, kdy byli oba provinilci veřejně vykastrováni, poté pověšeni za nohy a takto ponecháni do doby než umřeli. Další možným trestem bylo oběšení za orgán, který se dopustil hříchu.²⁴

Během druhé poloviny 13. století skoro celá Evropa zavedla za homosexuální aktivity trest smrti. To však nebránilo tomu, aby se homosexualita i nadále objevovala.

Další fází brutálních trestů bylo 14. století, kdy se Evropou přehnala morová nákaza zvaná Černá smrt. Ta stála život velké části populace a bylo třeba tuto populaci doplnit. Homosexuální styk logicky k tomuto účelu neslouží a z biologického hlediska ani sloužit nemůže. Z tohoto důvodu byli homosexuálové obviněni, že ohrožují možnosti obnovení populace. Nastalá situace vedla opět k dalším trestům, mezi které patřilo vyhnanství, zbičování, pokuty, ale i upálení za živa. „*Pokuty rostly s věkem muže, byly tím vyšší, čím byl muž starší, a pokud*

²⁰ SPENCER, Colin. *Dejiny homosexuality*. Bratislava: Slovart, 1999. S. 74

²¹ Tamtéž. S. 75

²² PROCHÁZKA I., GRAUPNER, H. *Historie právních postojů k homosexualitě*. [online] [cit. 11. 4. 2013]. Dostupné z: <http://www.ecn.cz/PRIVATE/logos/pravhist.htm>

²³ Sex mezi mužem a ženou v tzv. misionářské poloze.

²⁴ SPENCER, Colin. *Dejiny homosexuality*. Bratislava: Slovart, 1999. S. 75

*to provinilec do 10 dnů nezaplatil, uvázali ho za genitálie a nahého ho ukazovali na ulicích, poté ho zbili a nakonec vyhostili z města*²⁵

Co se týče ženské homosexuality, lze stejně jako ve starověku konstatovat, že o ní má historie jen velmi málo zpráv.

1. 3. Novověk

1. 3. 1. Renesance a 17. století

Období renesance bylo obdobím znovuzrození antiky a antických ideálů, částečně i v oblasti homosexuality, která však byla pořád zakázaná, a to jak církví, tak státem.

Jiří Fanel ve své knize Gay historie píše: *„Někteří historikové se dnes kloní k názoru, že homosexualita byla v renesanci běžně pojímána spíše jako jedna z přípustných sexuálních voleb než jako odlišná identita a jaksi specifické cítění, příznačné pro zvláštní subkulturu.*“²⁶

I když byla homosexualita v Evropě společensky odsuzovaná a trestná, byly homosexuální styky v renesanci hojně pěstovány. Ovšem tímto způsobem orientovaní jedinci měli obavu o svou pověst, a proto se snažili svoji sexuální orientaci skrývat. *„Takže i tak z časů renesance existuje mnoho údajů o homosexuálním chování až z druhé ruky.(...) Lidé se snažili střežit svá tajemství, protože během druhé poloviny 14. a v 15. století se rozmáhala trestná opatření civilních úřadů vůči homosexualitě.*“²⁷

Velmi často se v tuto dobu objevoval sexuální vztah pána s jeho sluhou. Dokonce Spencer uvádí, že v této době patřilo přímo k pracovním podmínkám sluhy být sexuálně k dispozici svému pánovi. Úřady se k těmto praktikám šlechty chovaly tolerantně. *„Pochopitelně obzvláště běžnou byla homosexualita mezi umělci. Jejich zaujetí pro krásu mělo ke svému rozkvětu dobré podmínky v dílnách, kde mistři zaměstnávali učedníky již od jejich 12 let.*“²⁸

V druhé polovině 17. století došlo ke změně ve společnosti a začala se uplatňovat nevráživá „homofobie“, která byla podporovaná úřady. Jednou

²⁵ SPENCER, Colin. *Dejiny homosexuality*. Bratislava: Slovart, 1999. S. 83

²⁶ FANEL, Jiří. *Gay historie*. Praha: Dauphin, 2000. S. 137

²⁷ Tamtéž. S. 139

²⁸ Tamtéž. S. 138

z hlavních příčin změny v postojích byl vznik protestantismu. Protestantismus totiž posilnil myšlenku, že všechny sexuální projevy mimo křesťanské manželství je třeba potlačit.²⁹ Dokonce je známo, že ve Štrasburku „v 16. století muže topili za bigamii, za incest je st'ali a za sodomii upalovali.“³⁰

1. 3. 2. Osvícenství

S příchodem 18. století se do popředí dostává nový filosofický směr, který se nazývá osvícenství, znamenal převrat ve vývoji evropského myšlení. Osvícenské myšlenky pozměnily i pohled na sexualitu. „*Osvícenství jakožto nový myšlenkový směr uznalo, že sexualita je základní vlastností živých bytostí.*“³¹ 18. století bývá také často označováno jako „zlatá éra erotiky“, která se ovšem týkala pouze mužů.³²

Nové filosofické a vědecké myšlení se snažilo oprostít od barokní religiozity. Již nevyhledávalo Bibli jako základ všeho, ale snažilo se zbavit toho, co člověka svazuje. Podle osvícenského myšlení by člověk měl hledat rozkoš, a ne bolest. Měl by hledatžitky, které vedou ke štěstí a radosti.

Tužby, myšleno sexuální, byly považovány za součást božského dobra. Sexualita již nebyla tabuizovaným tématem. Začalo se o ní hovořit velmi otevřeně. „*K pohlavnímu styku docházelo na veřejnosti, v parcích atd.*“³³

Začala se rozmáhat pornografie, i když ne v tom smyslu jaký jí přikládá dnešní společnost. Další oblibu získaly pornografické romány a povídky, které se staly velmi oblíbenou zábavou.

Ovšem tento typ volné a velmi svobodné lásky se netýkal homosexuální lásky, ta byla prozatím považována stále za něco odporného.

Počátkem 19. století pokračují popravy za projevy sodomie. „*Představa sexuálního styku dvou zamilovaných mužů se považovala za démonickou, ba za nejobludnější ze všech tabuizovaných témat, i když se o samotném styku nikdy nemluvilo.*“³⁴

Ovšem již v průběhu 19. století se začaly měnit společenské podmínky a postupně docházelo k vytrácení trestu smrti za sodomii. Tento trest smrti býval

²⁹ SPENCER, Colin. *Dejiny homosexuality*. Bratislava: Slovart, 1999. S. 111

³⁰ Tamtéž. S. 112

³¹ Tamtéž. S. 143

³² Tamtéž. S. 142

³³ Tamtéž. S. 143

³⁴ Tamtéž. S. 169

nahrazován například nucenými pracemi či žalářem. I přesto zůstávali homosexuálové lidmi žijícími na okraji společnosti, a změna k lepšímu nenastala v podstatě ještě jedno století.

1. 3. 3. Homosexualita v zajetí medicíny

S novým stoletím přichází i nový pohled na homosexualitu, kdy do konce 17. století byla homosexualita považována za hřích proti Bohu, za něco nemorálního. Poté se stala přestupkem, který byl trestán podle zákonů, a nově se měla homosexualita stát medicínským a psychologickým defektem, který mohl pomalu přerůst do duševní choroby.³⁵

Nové medicínské pojetí považuje homosexualitu za nemoc, která se musí léčit. V případě neléčení této nemoci, nemá daný jedinec ani nejmenší šanci se své choroby zbavit. Z pohledu dějin, shrnutých na nejzákladnější fakta a přístupy, lze o homosexualitě říci, že byla nejprve hříchem, poté se z ní stal zločin a nakonec byl člověk prohlášen za choromyslného.

Nové nazírání na „problematiku“ v 19. století bylo zapříčiněno také tím, že touto dobou došlo k rozvoji medicíny. Homosexualita se stala jedním z možných výzkumů, na kterém mohli lékaři založit svou lékařskou praxi, prestiž a uznání. Možná právě díky těmto lékařským výzkumům se o 19. století hovoří jako o době, kdy se homosexualita dostává do zajetí medicíny, protože lékaři se na ní snažili najít lék a začali ji považovat za jakousi sexuální dysfunkci. Začínají se však také objevovat první průkopníci a zastánci práv homosexuálů.

Za prvního bojovníka za práva homosexuálů bývá považován německý právník Karl Heinrich Ulrichs.³⁶ Ten přišel s názorem, že *„homosexualita je projevem „třetího pohlaví“, a předpokládá, že dotčení lidé nejsou ani praví muži ani pravé ženy.“*³⁷ Karl Heinrich Ulrichs oproti lékařům homosexualitu nepovažoval za nemoc.

Dalším zastáncem homosexuálních jedinců byl německý lékař Magnus Hirschfeld, který bojoval za to, aby na homosexualitu nebylo nahlíženo jako na trestný čin.

³⁵ SPENCER, Colin. *Dejiny homosexuality*. Bratislava: Slovart, 1999. S. 186

³⁶ SEIDL, Jan a kolektiv. *Od žaláře k oltáři: emancipace homosexuality v českých zemích od roku 1867 do současnosti*. 1. vyd. Brno: Host, 2012. S. 55

³⁷ Tamtéž. S. 60

Jak již bylo uvedeno, v 19. století se začaly objevovat názory, že je homosexualita nemoc, a to nemoc dědičná. Pokud se však jedná o nemoc dědičnou³⁸, tak ji není možné léčit.

Na druhé straně stáli ti, kteří nesouhlasili, že by se jednalo o dědičnou nemoc, kterou nelze léčit, a naopak se snažili vytvářet teorie a praktiky, které měly sloužit k vyléčení z homosexuality. Lze jmenovat např. vyléčení za pomoci hypnózy. Tato praktika však záležela pouze na vůli „pacienta“, zda bude mít opravdovou snahu a bude se chtít vyléčit. Mezi další metody léčby patřila kastrace, v které šlo zejména o to, aby se zabránilo mužům, kteří byli orientováni na stejné pohlaví, mít další potencionálně homosexuální potomky.

S koncem 19. století se objevují i první varování před lesbismem. Zmínky o lesbismu se objevují ve velmi podobné době, jako zmínky o emancipaci žen tak, jak je chápána z dnešního pohledu. Vzdělání a rozvoj společnosti spojený s touto dobou zapříčinil, že se mezi probíranými tématy objevovala témata nová, mnohdy více zaměřená na ženy či týkající se jich samotných. Do této doby společnost o „sexu bez penisu“ vůbec neuvažovala, protože nechápala, co by takový sex mohl ženám přinášet. Nicméně od těchto let se názory pomalu měnily a začaly se objevovat zmínky o lesbismu a o potřebách a tužbách žen.

1. 4. 20. století

20. století bylo stoletím, které navázalo na některé tvrdé tresty (například v Anglii byl obnoven trest bičování), ale také století, které přineslo velké změny v pohledu na homosexualitu.

První polovina 20. století je charakterizována dvěma do té doby nevídanými válkami, ale také velkou hospodářskou krizí 30. let 20. století. Vypuknutí první světové války v roce 1914 prohloubilo a ještě více zotřilo nevraživý postoj vůči menšinám, což se v tomto případě vztahuje i na homosexuály. Homosexualita byla ve vojenském duchu pokládána za zradu státu, za projev politické neposlušnosti a za zradu morálky.³⁹

³⁸ Skutečnost, že z čistě homosexuálního vztahu nemůže vzniknout potomek a další generace homosexuálů, která by po homosexuálních rodičích tuto dědičnou nemoc mohla podědit, nedokázal nikdo ze zastánců tohoto názoru pořádně vysvětlit.

³⁹ SEIDL, Jan a kolektiv. *Od žaláře k oltáři: emancipace homosexuality v českých zemích od roku 1867 do současnosti*. 1. vyd. Brno: Host, 2012. S. 208

S příchodem nového století však také začínají vznikat první organizace, jako byla například Společnost pro výzkum sexuální psychologie,⁴⁰ která vznikla v Británii v červenci roku 1914. Za hlavní cíl si kladla poučit laickou veřejnost o sexuálních odchylkách, a dále pořádala přednášky a vydávala brožury, ve kterých se nevěnovala pouze homosexualitě, ale také feministickému hnutí. Jako jediná společnost zabývající se problémy spojenými se sexualitou figurovala až do 30. let.

V roce 1928 byla založena Světová liga za sexuální reformu,⁴¹ jejímž cílem bylo přesvědčit zákonodárce zemí, aby pomohli vytvořit nový právní a společenský přístup k homosexualitě.

„Tato liga usilovala o politickou, ekonomickou a sexuální svobodu mužů a žen, o politickou, ekonomickou a sexuální rovnoprávnost žen a mužů, o reformu manželství a rozvodového práva, o zdokonalení sexuální výchovy, kontroly početí, reformu zákona o potratech, prevenci pohlavních chorob a prostituce a o ochranu svobodných matek a nemanželských dětí. Sexuální rovnoprávnost řešila i otázku nespravedlivého přístupu k homosexuálům.“⁴²

1. 4. 1. Druhá světová válka

Pozitivní posun v otázce homosexuality v období po první světové válce byl zastaven nástupem nacismu a stalinismu. Podle německé nacistické ideologie mělo dojít k očištění německé rasy od všech rozkladných a rasově méněcenných skupin obyvatelstva, mezi které patřili hlavně Židé. Nelze však opomenout, že mezi skupinu méněcenných patřili také homosexuálové, a to zejména z toho důvodu, že dle ideologie „*promrhávali rozplozovací sílu mužů*“.⁴³

Od roku 1933 docházelo k zavírání gay podniků a v následujícím roce začaly vznikat tzv. „*růžové seznamy*“.⁴⁴ A tak když v roce 1939 vypukla druhá světová válka, čekala na homosexuální menšinu další vlna utrpení. „*Za fašismu bylo odsouzeno okolo 50 000 gayů a 10 000 z nich skončilo v koncentračních*

⁴⁰ SEIDL, Jan a kolektiv. *Od žaláře k oltáři: emancipace homosexuality v českých zemích od roku 1867 do současnosti*. 1. vyd. Brno: Host, 2012. S. 211

⁴¹ FANEL, Jiří. *Gay historie*. Praha: Dauphin, 2000. S. 212

⁴² Tamtéž. S. 212

⁴³ JANOŠOVÁ, Pavlína. *Homosexualita v názorech současné společnosti*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2000. S. 47

⁴⁴ Tamtéž. S. 47

*táborech. Do roku 1940 existovala pro homosexuály možnost volby mezi transportem a kastrací.*⁴⁵

Stejně jako Židé byli označeni žlutou Davidovou hvězdou, měli své označení i homosexuálové. Byl jím růžový trojúhelník, jenž se nakonec stal symbolem homosexuálního hnutí a připomínkou tragických osudů gayů za druhé světové války.

Druhá světová válka s sebou přinesla nejen zavírání v koncentračních či pracovních táborech, což už samo o sobě bylo strašlivé, ale také docházelo k mnohým experimentům na lidech. Ať se jednalo o pokusy, které měly zjistit rozdílnost mezi rasami, nebo takové, které měly zjistit, jak se organismus umí přizpůsobovat náhlým změnám.

S tím přichází i nová vlna experimentální léčby na homosexuálech. Začala se zkoušet šoková terapie, dále elektrošoková léčba, a dokonce i lobotomie. Lobotomie však ničila osobnost člověka a způsobovala psychické poruchy a ztrátu paměti.⁴⁶ Lobotomie byla součástí léčebných praktik ještě dalších pár let po válce, než bylo nakonec lékaři usouzeno, že vlastně vůbec nemění sexuální chování člověka, a tak se od ní ustoupilo.

1. 4. 2. Druhá polovina 20. století

Když v roce 1945 skončila druhá světová válka, pomalu začalo docházet k výraznější emancipaci gay a lesbické komunity, kdy se tato menšina začala bránit a prát se za svá práva.⁴⁷

V 60. letech 20. století se homosexuálové začali organizovat a zakládat první organizace, které měly sloužit jako podpora práv sexuálních menšin. Dalším významným krokem bylo odstartování nové vlny dekriminlizace⁴⁸ homosexuality počátkem 60. let.

⁴⁵ JANOŠOVÁ, Pavlína. *Homosexualita v názorech současné společnosti*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2000. S. 47 - 48

⁴⁶ SPENCER, Colin. *Dejiny homosexuality*. Bratislava: Slovart, 1999. S. 227

⁴⁷ Jedním z prvních momentů, který zajisté mohl přispět k zisku odvahy a povzbuzení pro tento účel, bylo vydání studie Alfreda Kinseyho, která dokazovala, že homosexuálové netrpí sexuální úchylnou. Toto dílo zvedlo vlnu odporu a setkalo se s velkým nepřijetím ze strany společnosti. Uvádělo totiž, pro společnost nepřijatelné procento lidí, kteří měli zkušenosti s homosexuálními styky. THE KINSEY INSTITUTE. Data from Alfred Kinsey's studies. [online] [cit. 18. 4. 2013]. Dostupné z: <http://www.kinseyinstitute.org/research/ak-data.html>

⁴⁸ První zemí, v které homosexuální styky přestaly být trestné, byla napoleonská Francie, dále Itálie, Španělsko, Portugalsko, Belgie, Nizozemsko, Monako, Lucembursko a některé kantony Švýcarska.

Na podzim roku 1970 vznikla Fronta za svobodu gayů.⁴⁹ Tato fronta změnila gayům jejich pohled na sebe samotné zejména tak, že hlásala, že homosexualita je něco úplně přirozeného a zdravého.⁵⁰ V tomto období, konkrétně v roce 1973,⁵¹ se podařilo pod tlakem aktivistů přimět Americkou psychiatrickou asociaci (APA) vyškrtnout homosexualitu ze seznamu duševních chorob.

Počátkem 80. let se objevil neznámý virus, který způsoboval kompletní selhání imunity, virus HIV a tedy nemoc AIDS.⁵² Většinu osob nakažených touto nemocí představovali právě gayové, proto bylo na tuto nemoc nějaký čas nahlíženo jako na nemoc gayů a na lidi nakažené tímto virem se pohlíželo skrz prsty.

Vždy když se objeví něco nového, čeho se lidé bojí, hledá se viník, kdo tu danou věc nebo pohromu mohl způsobit. A tak není divu, že ve společnosti převládal názor, že AIDS je jakási forma božího trestu za nezdravý a nepřirozený sex. Lidé se domnívali, že si homosexuálové za AIDS mohou sami. Postupně však společnost musela uznat, že AIDS není nemoc jen a výhradně homosexuálů.

S příchodem 90. let začalo docházet k většímu prosazování práv gayů a lesbiček a v roce 1992 došlo k vyškrtnutí homosexuality z Mezinárodní klasifikace nemocí provedením desáté revize.⁵³ Další novinkou, kterou přináší devadesátá léta je možnost uzavřít civilní sňatky osobám stejného pohlaví. ***„Průkopníky v liberálním vztahu k čtyřprocentní menšině se stali Dánové, kteří v roce 1989 jako první země na světě povolili civilní sňatky gayů a lesbiček. Veškeré rozdíly mezi homosexuálním a heterosexuálním svazkem setřelo jako první země na světě Nizozemsko. Nejširší práva, včetně adopce dětí, přiznalo gayům a lesbičkám od 1. dubna 2001.“***⁵⁴

V roce 1932 dekriminalizovalo homosexuální styky Polsko a bylo na dalších 30 let posledním státem, který tak učinil. - GAY INICIATIVA. *Společenská akceptace homosexuality v některých kulturách*. [online] [cit. 11. 4. 2013]. Dostupné z:

<http://www.iniciativa.cz/www/index.php/?id=33&page=clanek>

⁴⁹ SPENCER, Colin. *Dejiny homosexuality*. Bratislava: Slovart, 1999. S. 237

⁵⁰ Sedmdesátá léta představovala přijetí nové identity pro gaye. Ti počátkem 20. století přijali zženštilou identitu za svou, ovšem nyní se snažili získat drsnou, chlapskou vizáž. Gayové začali navazovat krátkodobé a náhodné známosti, noční večírky a prostituce. SPENCER, Colin. *Dejiny homosexuality*. Bratislava: Slovart, 1999. S. 241

⁵¹ ČESKÁ TISKOVÁ KANCELÁŘ. *Je homosexualita choroba?* [online] [cit. 11. 4. 2013]. Dostupné z: <http://m.zahranicni.eurozpravy.cz/evropa/49278-je-homosexualita-choroba/>

⁵² Mnoho homosexuálních mužů, následkem strachu z onemocnění začalo měnit své návyky, a to jak sexuální tak stravovací, snažilo se více cvičit, aby posílili svoji imunitu.

⁵³ JANOŠOVÁ, Pavlína. *Homosexualita v názorech současné společnosti*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2000. S. 49

⁵⁴ ČESKÁ TISKOVÁ KANCELÁŘ. *Je homosexualita choroba?* [online] [cit. 11. 4. 2013]. Dostupné z: <http://m.zahranicni.eurozpravy.cz/evropa/49278-je-homosexualita-choroba/>

Dějiny homosexuality mají své kořeny v dávné historii, to je z toho, co bylo napsáno, patrné. Tímto se vyvrací myšlenka některých, že se jedná o výdobytek moderní společnosti.

2. Registrované partnerství z pohledu práva v ČR

Druhá kapitola se bude zabývat registrovaným partnerstvím z pohledu práva. Hned na začátku je důležité se zamyslet nad tím, co vše do této části práce zahrnout. Nestačí zmínit, že registrované partnerství vešlo v České republice v platnost k 1. 7. 2006. V tomto případě je zajisté potřeba se podívat i do minulosti a nastínit alespoň na pár stránkách historii od trestání homosexuality po emancipační hnutí homosexuálů. Legalizaci registrovaného partnerství, která je důležitým a významným pokrokem pro gay a lesbickou komunitu, musela nejprve předcházet tzv. dekriminlizace homosexuality. Cesta to nebyla vůbec jednoduchá a prameny se o ní zmiňují jen okrajově.

Před zabýváním se samotnou problematikou dekriminlizace homosexuality je zapotřebí zmínit a definovat tento pojem pro potřeby práce. Dle knihy Jana Seidla, který rozpracovává problematiku kriminalizace homosexuality, je pojem dekriminlizace poněkud zavádějící. Neboť vždy bylo trestáno homosexuální chování, nikoliv homosexualita jako taková. Pokud si člověk vybral například celibátní život, trestán nebyl.

2. 1. Pojetí homosexuality na území českých zemí

Co se týče české historie, tak ta disponuje velmi omezenými materiály, které by sloužily k prostudování dané problematiky. Někteří autoři podotýkají, že to bude asi díky tomu, že právo na našem území nebylo zdaleka jednotné. Je možné se však domnívat, že postavení homosexuálů na území českých zemí bylo obdobné jako jinde v Evropě.

Pro potřeby práce bude postačující zmínit některé mezníky, které přeci jen nakonec vedly k dekriminlizaci homosexuality. Za první takový mezník lze považovat Josefský zákon.

Předtím než se práce zaměří na samotný Josefský zákoník, považuje autorka za důležité se alespoň v krátkosti zaměřit na zákoník vydaný matkou císaře Josefa II., tedy Marií Terezií roku 1768 (1769), tzv. Constitutio Criminalis

Theresiana,⁵⁵ neboť se jednalo o první zákoník plně nahrazující staré české právo.⁵⁶ Constitutio Criminalis Theresiana se problematikou homosexuality zabývá v druhém díle zákona „o hrdelních přečinech a jejich trestech“ v článku 74 „o chlípnosti proti přirozenosti“. **„Nejpřísnější trest byl za pohlavní styk se zvířetem, kterým bylo upálení (pachatele i zvířete, zvíře bylo upáleno i tehdy, pokud pachatel zemřel před vykonáním rozsudku nebo na mučidlech), zatímco homosexuální pachatel byl spálen až po stětí mečem.“**⁵⁷

Již zmiňovaný zákon Josefa II. byl vydán v roce 1778.⁵⁸ Název zákona byl „Všeobecný zákoník o zločinech a trestech na ně“. Jednalo se o první zlom v dějinách homosexuality na našem území, a to zejména z toho důvodu, že homosexuální chování již nově nebylo trestáno smrtí, ale „pouze“ žalářem, a bylo považováno za přestupek. Pachateli bylo možno uložit **„bud' vězení, či nucené práce do jednoho měsíce, anebo tělesný trest (bičování).“**⁵⁹

Za vlády Františka II. je roku 1803 vydán „Zákoník o zločinech a těžkých policejních přestupcích.“ **„V českém překladu, který byl vydán v r. 1804 ve Vídni, se nazývá *Knihá práva nad přečiněními hrdelními a těžkými řádu městského (totiž policie) přestupky.*“**⁶⁰ V tomto zákoníku došlo k návratu dřívějšího pohledu na homosexualitu, kdy pohlavní styk s osobou téhož pohlaví byl opět považován za zločin a zahrnut do pojmu „smilstvo proti přírodě“. Rozsah trestu za tento zločin byl přísný žalář od šesti měsíců do jednoho roku.⁶¹

Další zákon „Zákon o zločinech, přečinech a přestupcích“ byl vydán v roce 1852.⁶² Homosexuální chování bylo upraveno zákonem tak, že bylo

⁵⁵ Navazoval na trestní právo rakouské tzv. Ferdinandu

⁵⁶ VLČEK, E. *Dějiny trestního práva v českých zemích a v Československu*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 1993. S. 28.

⁵⁷ PROCHÁZKA I., GRAUPNER, H. *Historie právních postojů k homosexualitě*. [online] [cit. 15. 5. 2013]. Dostupné z: <http://www.ecn.cz/PRIVATE/logos/pravhist.htm>

⁵⁸ VLČEK, E. *Dějiny trestního práva v českých zemích a v Československu*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 1993. S. 29.

⁵⁹ PROCHÁZKA I., GRAUPNER, H. *Historie právních postojů k homosexualitě*. [online] [cit. 15. 5. 2013]. Dostupné z: <http://www.ecn.cz/PRIVATE/logos/pravhist.htm>

⁶⁰ VLČEK, E. *Dějiny trestního práva v českých zemích a v Československu*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 1993. S. 30.

⁶¹ PROCHÁZKA I., GRAUPNER, H. *Historie právních postojů k homosexualitě*. [online] [cit. 15. 5. 2013]. Dostupné z: <http://www.ecn.cz/PRIVATE/logos/pravhist.htm>

⁶² MALÝ, Karel a SKŘEJPKOVÁ, Petra. *České právo v minulosti*. 1. vyd. Praha: Orac, 1995. S. 199

považováno za trestné. Nelze se divit, že nedošlo k žádnému obsahovému nebo terminologickému posunu, protože ve své podstatě byl „nový“ zákon pouhou novelizací zákona z roku 1803.

Zákon o zločinech, přečinech a přestupcích byl tvořen dvěma díly.⁶³ Téma homosexuality je řešeno v prvním díle v hlavě čtrnácté „O násilném smilstvu, zprznění a jiných těžkých případech smilstva“ v části „Zločiny smilstva“ I. Proti přírodě a upravuje je § 129, kdy za smilstvo proti přírodě je považován styk se zvířaty a s osobami téhož pohlaví. Trest hrozící za porušení tohoto paragrafu upravuje § 130, který stanovuje trest těžkého žaláře od 1 až do 5 let.⁶⁴

Na počátku 20. století došlo k jedné velmi významné události v dějinách naší země, a to ke vzniku samostatné republiky. Po skončení první světové války při prvním zasedání Národního shromáždění 14. listopadu 1918, byla Habsburská monarchie zbavena všech práv týkajících se českého trůnu a následně byla vyhlášena samostatná Československá republika.

Nový samostatný stát ovšem převzal zákony z bývalé monarchie. ***„Aby zachována byla souvislost dosavadního řádu právního se stavem novým, aby nenastaly zmatky a upraven byl nerušený přechod k novému státnímu životu.“***⁶⁵

Z toho plyne, že stále platil zákon č. 117/1852 ř. z., o zločinech, přečinech a přestupcích, a to i přes jeho velké nedostatky. Je důležité zdůraznit, že tedy s převzetím tohoto zákona se převzal i § 129 „Zločiny smilstva“ I. Proti přírodě.

Přes několikrát snahy o přijetí nového zákona, které ovšem vždy selhaly, zůstal zákon z roku 1852 v platnosti na dalších několik desítek let. Pokus o přijetí nového zákona byl „úspěšný“ až v roce 1950.

V krátké době po válce se poněkud uvolnila atmosféra a došlo k prvním snahám o zakládání spolků, které byly nakonec povoleny a jejichž cílem bylo bojovat za práva homosexuálů.⁶⁶ Dalším příznivým bodem v boji za práva a uznání

⁶³ Díl I. O zločinech a Díl II. O přečinech a přestupcích

⁶⁴ Zákon č. 117/1852 Ř. z. - o zločinech, přečinech a přestupcích . Dostupné z: <http://www.epravo.cz/vyhledavani-aspi/?Id=17&Section=1&IdPara=1&ParaC=2>

⁶⁵ VLČEK, E. *Dějiny trestního práva v českých zemích a v Československu*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 1993. S. 36.

⁶⁶ SEIDL, Jan. „*Kde budeme velkou rodinou*“ *Homosexuální spolky v občanské společnosti první republiky*. Dějiny a současnost – kulturně historická revue. [online] [cit. 21. 5. 2013] Dostupné z: <http://dejinyasoucasnost.cz/archiv/2007/12/-kde-budeme-velkou-rodinou-/>

sexuálních menšin bylo vydávání časopisu. Časopis vycházel od roku 1931 do roku 1933.⁶⁷ „*Homosexuálové mohli v mezích povolených cenzurou svobodně zveřejňovat a šířit své myšlenky.*“⁶⁸

V časopisech se objevovaly například seznamovací inzeráty, ale také historiky, které se týkaly toho, jak o nich psal tehdejší tisk.⁶⁹ Homosexualita nebyla pochopena jako jedna z možností sexuální orientace, a i když je dnešní společnost k této menšině tolerantnější, některé tyto názory stále přežívají. Předsudky a stereotypy se však netýkají pouze homosexuální menšiny, problematika předsudků a stereotypů se dotýká ve své podstatě všech menšin.

Časopisy však neměly dlouhého trvání, poněvadž se již od svých počátků musely potýkat s finančními problémy. Sehnat sponzora nebylo vůbec jednoduché, protože případný sponzor, který by chtěl pomoci, by byl poté velmi pravděpodobně obviněn, že i on sám je homosexuál. Toto riziko se nechtělo nikomu příliš podstupovat.

Uvolněnější společenská atmosféra v období První republiky byla zmařena druhou světovou válkou. S válkou spojená nacistická propaganda ještě ve větším zvedla vlnu odporu proti gayům.⁷⁰ Po skončení války⁷¹ se pozornost aktivistů obracela na komunistickou stranu, o které se vědělo, že před druhou světovou válkou byla nakloněna myšlence dekriminlizace homosexuality. Zklamání však nastalo, když po roce 1948, kdy se komunistická strana ujala vedení ve státě, přišla s novým trestním zákoníkem.

Tento nový a dlouho očekávaný trestní zákoník, jenž byl vydán v roce 1950, ovšem nesplnil očekávání, která do něj vkládala homosexuální menšina, a to hlavně z toho důvodu, že homosexualita v něm zůstala nadále trestnou. Trestní zákon č. 86/1950 Sb. Sb. otázku homosexuality ošetřoval v druhém oddílu „Trestné činy proti důstojnosti člověka“ v § 241 „Pohlavní styk s osobou téhož pohlaví“ a ve své

⁶⁷ Během vycházení změnil několikrát název, jmenoval se Hlas sexuální menšiny, Hlas- list sexuální menšiny a nakonec Nový hlas

⁶⁸ SEIDL, Jan. „*Kde budeme velkou rodinou*“ *Homosexuální spolky v občanské společnosti první republiky*. Dějiny a současnost – kulturně historická revue. [online] [cit. 21. 5. 2013] Dostupné z: <http://dejinyasoucasnost.cz/archiv/2007/12/-kde-budeme-velkou-rodinou-/>

⁶⁹ FANEL, Jiří. *Gay historie*. Praha: Dauphin, 2000. S. 392

⁷⁰ Odpor postihoval pouze muže, ženám se vyhýbal.

⁷¹ Homosexuálové po útrapách, jenž jim druhá světová válka přinesla, neměli právo na odškodnění jako jiní, tímto osudem postihnutí. A to zejména z toho důvodu, že podle tehdy platných zákonů, byli zavíráni jako zločinci. Fanel v knize *Gay historie* uvádí, že i někteří homosexuálové v táborech se setkávali s názory od jiných zavřených, že oni tam vlastně patří a i zde byli separováni.

podstatě v otázce homosexuality navazuje na zákon z roku 1852. Z toho vyplývá, že došlo k pouhé formální záměně § 129 za § 241.

V tuto dobu se tedy prozatím změny k lepšímu tato menšina nedočkala a snahy lékařů a aktivistů, kteří se snažili prosadit dekriminizaci homosexuality, nenašly odezvy. Homosexualita byla i nadále považována za trestnou s možností trestu odnětí svobody až na jeden rok, což je sice nižší trest v porovnání s trestem předchozím, nicméně i zde se vyskytují výjimky. Vyměřený trest může být i vyšší v případech, kdy homosexuální styk byl proveden za úplatu, kde bylo možné uložit trest odnětí svobody v rozmezí 6 měsíců až 3 let. Druhá výjimka vedoucí k vyššímu trestu v rozmezí od 1 do 5 let byla uplatňována v případech, kdy došlo ke styku „pachatele“ (jak je uvedeno v zákoně) s osobou mladší 18 let.⁷²

Jedním z hlavních zlomových mezníků v právním postavení gayů a lesbiček byl rok 1961. V tomto roce došlo k reformě trestního zákona č. 140/1961 Sb.⁷³ s účinností od 1. ledna 1962, do kterého byl zaveden § 244, díky němuž přestal být pohlavní styk mezi dvěma osobami stejného pohlaví staršími osmnácti let trestný. **„Proti dosavadní úpravě trestního postihu pohlavního styku s osobou téhož pohlaví byly vzneseny zejména z lékařských kruhů⁷⁴ četné námítky, jimž nelze upřít oprávnění.“⁷⁵**

Ovšem ani toto nebyla ještě pro všechny homosexuály výhra, poněvadž styk s osobou mladší 18 let byl stále považován za trestný. Trestnost také zůstávala v případě styku za úplatu⁷⁶ a v případě pohlavního styku s osobou stejného pohlaví jestliže budil veřejné pohoršení. V těchto případech zákon ukládal trest odnětí svobody od 1 do 5 let. Zmíněný zákon byl tedy jakýmsi prvním krokem k lepšímu v novodobých Československých dějinách, nicméně určité formy diskriminace si stále zachovával. Zejména v otázce styku s osobou starší 15 let, ale mladší 18 let, jelikož toto omezení heterosexuální dvojice neměly. K úplnému zrovnoprávnění

⁷² Trestní zákon č. 86/1950 Sb.

⁷³ VLČEK, E. *Dějiny trestního práva v českých zemích a v Československu*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 1993. S. 50.

⁷⁴ Nejvýznamnějšími osobnostmi, které se homosexualitě z profesního hlediska v tuto dobu věnovaly, byli MUDr. Kurt Freund a MUDr. Karel Nedoma

⁷⁵ Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky. *Důvodová zpráva k zákonu č. 140/1961 Sb., trestnímu zákonu*. Společná česko-slovenská digitální parlamentní knihovna. [online] [cit. 15. 5. 2013] Dostupná z: http://www.psp.cz/eknih/1960ns/tisky/t0065_11.htm

⁷⁶ Bohužel i toto bylo zneužitelné, protože za úplatu se považovalo už i pozvání na večeři - FANEL, Jiří. *Gay historie*. Praha: Dauphin, 2000. S. 434.

věkové hranice pro homosexuální a heterosexuální styk došlo v Československu až vypuštěním § 244 trestního zákona po sametové revoluci roku 1990.⁷⁷

I když by se mohlo zdát, že nastalá situace přinesla jisté uvolnění atmosféry, dokonce i z řad homosexuálů se ozývaly názory „*To je dobře, že už jsme považováni jenom za nemocné.*“⁷⁸ I nadále zůstávala tato menšina ve stavu, kdy se musela před světem skrývat. Báli se ohrožení svých vztahů s příbuznými, svého postavení nebo problémů v zaměstnání, pokud by veřejně přiznali svou orientaci. Politický režim stále bránil ve sdružování gayů a svým totalitním přístupem cenzuroval informovanost o této problematice, což se ostatně netýkalo pouze homosexuality, ale i dalších politicky či mocensky citlivých témat.

V 70. letech se situace poněkud uvolnila. Homosexuálové měli o něco více možností k společenskému životu a míst, kde se mohli scházet s lidmi stejného zaměření. Lidé se pochopitelně stále ke své orientaci nehlásili veřejně vzhledem k tehdejší nedemokratickým poměrům. V podstatě lze konstatovat, že homosexuálové vedli dvojí život, a to zejména díky nepřízni veřejnosti.

Nové desetiletí přineslo nový styl zábavy, jímž se staly návštěvy diskoték. Tyto nové společenské zábavné akce se však pro homosexuály při snaze najít si partnera mnohdy stávaly nebezpečnými. „*Často místo spřízněné duše narazil na sice švarné, ale o to víc nekompromisní soudruhy příslušníky, ať už v civilu, nebo v zelené uniformě, kteří pilně zapisovali každého, kdo se jim mohl hodit do „růžového seznamu“, jenž měl domovské právo v Bartolomějské ulici v Praze - proslulé baště StB.*“⁷⁹ Diskotéky se staly velmi slibným zdrojem informací o tom, kdo je gay. Na základě mimo jiné takto získaných informací vznikaly seznamy homosexuálů, které se pro jejich jinou sexuální orientaci často staly nástrojem pro nátlak a vydírání.

Seznam homosexuálů se však nerozšiřoval pouze pomocí informací získaných tímto způsobem. Dalším zdrojem informací, o tom kdo je tohoto zaměření, se policii dostávalo nepřímo díky nové smrtelné nemoci AIDS. Každý

⁷⁷ WEISS, Petr. *Homosexualita*. Společnost pro plánování rodiny a sexuální výchovu. [online] [cit. 21. 5. 2013]. Dostupné z <http://www.planovanirodiny.cz/clanky/homosexualita>

⁷⁸ FANEL, Jiří. *Gay historie*. Praha: Dauphin, 2000. S. 446

⁷⁹ HROMADA, Jiří. *Deset let hnutí za rovnoprávnost českých gayů a lesbiček*. [online] [cit. 21. 5. 2013]. Dostupné z: <http://www.gay4you.estranky.cz/file/18/hromada-historie-gl-hnuti-v-cr.pdf>. S. 4

diagnostikovaný jedinec, nakažený touto smrtelnou nemocí, musel udělat seznam osob, se kterými se pohlavně stýkal.

Uvolnění a nové naděje, že se život homosexuálů konečně zlepší, přišly až s revolucí roku 1989 a následnými politickými změnami. Do popředí se dostávají organizace, jejichž hlavním úkolem je hájit zájmy homosexuální menšiny. Všeobecné povědomí, informovanost veřejnosti a její celkový pohled se také začal měnit a ubírat se pro homosexuály lepším směrem.

2. 2. Situace po roce 1989 aneb cesta k registrovanému partnerství

Převrat roku 1989 - neboli „sametová revoluce“ - s sebou přinesl mnohé politické změny a vytvořil oproti minulému režimu dýchatelnější prostředí pro gaye a lesbičky.

S touto novou přívětivější atmosférou, která nastala po revoluci, souvisel i vznik společenské organizace s názvem SOHO.⁸⁰ Toto Sdružení organizací homosexuálních občanů v Československé federativní republice⁸¹ bylo založeno 24. června roku 1990 bylo v Brně.⁸² Vzniklo na základě souhlasu zástupců hnutí, která v Československu vznikla po 17. listopadu 1989: „*společenské organizace Svaz LAMBDA⁸³, politického Hnutí za rovnoprávnost homosexuálních občanů (HRHO), komerční LEGA Pardubice a celoslovenské Hnutie Ganymedes.*“⁸⁴

V průběhu svého působení se SOHO roku 2000 proměnilo ze sdružení organizací na sdružení fyzických osob. Nakonec se SOHO v ČR transformovalo do nástupnické organizace Gay iniciativa v ČR (GI). „*Ta zachovala jednotlivé sekce, které pokračovaly v předešlé činnosti. Profilovou se pro GI stala oblast působení na veřejné mínění.*“⁸⁵ GI ukončila svou činnost v prosinci 2006

⁸⁰ SOHO = bylo občanské sdružení - nestátní nezisková organizace regionálních gay a lesbických aktivit, které spojoval zájem působit dobrovolně ve prospěch gay a lesbické minority, na poli legislativním, kulturním a společenském

⁸¹ Od roku 1993 přejmenováno na Sdružení organizací homosexuálních občanů v ČR.

⁸² HROMADA, J. *Historie SOHO a GI v ČR*. Gay iniciativa v České republice. [online] [cit. 4. 5. 2013] Dostupné z: <http://gay.iniciativa.cz/www/index.php?page=clanek&id=5>

⁸³ Svaz LAMBDA vznikl ještě před revolucí 1989

⁸⁴ HROMADA, J. *Historie SOHO a GI v ČR*. Gay iniciativa v České republice. [online] [cit. 4. 5. 2013] Dostupné z: <http://gay.iniciativa.cz/www/index.php?page=clanek&id=5>

⁸⁵ Tamtéž.

s odůvodněním, že v podstatě všechny cíle, které si jako sdružení předsevzala, se ve své podstatě podařilo splnit.

Po revoluci také nastal „*velký rozmach i v kulturním a zábavním životě gayů.*“⁸⁶ O změnách, které s sebou přinesl rok 1989, svědčí i to, že již o rok později došlo k veřejnému vystoupení studenta filologie Šimona Formánka v Československé televizi. Při jedné z krátkých relací, které vznikly v roce 1990, měl vystoupit člověk, který si myslel, že má něco důležitého, co je třeba říci lidem. S tímto záměrem vystoupil i zmíněný Šimon Formánek, jenž zastupoval „*menšinu, která se doposud se svou identitou jen plížila temnými zákoutími a zpravidla při tom pouze šeptala.*“⁸⁷

V televizní relaci vyzval ostatní homosexuály, aby se nebáli a společně se sešli v sobotu 3. února 1990 v hostinci U Vrtule v Holešovicích.⁸⁸ Tímto aktem vznikl nový pohled na aktivitu gayů, která pokud existovala, tak působila na gay-lesbickou komunitu uvnitř skupiny. Nyní však byl již záměr jiný, a to začít působit ne uvnitř skupiny, ale směrem ven na společnost. Jejich cílem byl konec společenské diskriminace, možnost mít vlastní časopis⁸⁹, vlastní vysílací kanál v televizi a jiné.

Setkání U vrtule bylo jakýmsi prvním krokem ke změně. Ovšem prvním velkým, pro českou veřejnost nejspíš překvapujícím, činem byla kandidatura nezávislého kandidáta Jiřího Hromady⁹⁰ do Federálního shromáždění na kandidátce HOS.⁹¹ I přes neúspěch strany, která se nedostala přes 5% hranici, která byla potřeba, tento počín znamenal zlom v gay politice a řekněme i v životě gayů vůbec. Tímto krokem začalo období promyšlené programové organizace, kdy hlavním cílem organizace SOHO bylo „*zabezpečit sociální postavení homosexuálně, resp. homoeroticky orientovaným lidem.*“⁹² Díky jejich aktivitě došlo ke zrušení

⁸⁶ FANEL, Jiří. *Gay historie*. Praha: Dauphin, 2000. S. 452

⁸⁷ Tamtéž. S. 453

⁸⁸ Tamtéž. S. 453

⁸⁹ Nejprve od roku 1991 vycházelo SOHO revue, 1998 SOHO ABSOLUT revue a Gay KONTAKT a konečně od roku 1999 GAYČKO, ty plnily požadavek reprezentativních tiskovin, které byly distribuční sítí nabízeny k prodeji po celé republice, od roku 2001 pak GI rozvíjí svou publikační činnost prostřednictvím vlastních internetových stránek - HROMADA, J. *Historie SOHO a GI v ČR*. Gay iniciativa v České republice. [online] [cit. 4. 5. 2013] Dostupné z: <http://gay.iniciativa.cz/www/index.php?page=clanek&id=5>

⁹⁰ Jiří Hromada: herec, dabér, šéfredaktor gay časopisů, gay politik.

⁹¹ Hnutí za občanskou svobodu.

⁹² FANEL, Jiří. *Gay historie*. Praha: Dauphin, 2000. S. 455

policejní kartotéky gayů⁹³, dále ke sjednocení věkové hranice právně přípustného pohlavního styku bez ohledu na sexuální orientaci na 15 let.⁹⁴ Také se angažovali v programu boje proti AIDS, vynětí homosexuality ze seznamu nemocí, a také v boji o to, aby homosexuálové mohli darovat krev.

Gay lesbické hnutí, které bylo reprezentováno z počátku SOHO, později Gay iniciativou a Gay a lesbickou ligou⁹⁵, se především snažilo o prosazení uzákonění možnosti vstupu homosexuálů do partnerství, a to již na počátku svého působení v 90. letech. Různí zastánci tzv. „registrovaného partnerství“ museli mnoho let⁹⁶ vyjednávat a obhajovat své požadavky, než se jim podařilo docílit přijetí zákona o registrovaném partnerství. Samotné uzákonění registrovaného partnerství nebylo vůbec snadné. Ti, kteří se snažili o vznik tohoto zákona, se museli potýkat s mnohými překážkami. Po dlouhou dobu, vždy když byl návrh zákona někým předložen, se v parlamentu našel někdo (nikoliv však jednotlivec), kdo návrh zákona nepodporoval a snažil se svými připomínkami o jeho nepřijetí a k navrácení jeho navrhovatelům k dalšímu přepracování.

Pro homosexuály šlo o velmi důležité rozhodnutí, které sice ani v dnešní době nemá 100% podporu, ale tak je to i u mnoha jiných rozhodnutí. Ovšem jsou takové věci, které si zaslouží, aby se nad nimi pořádně zamyslelo a poté se udělalo zodpovědné rozhodnutí. To se zajisté týká i otázky uzákonění registrovaného partnerství.

2. 3. K zákonu o registrovaném partnerství

První zmínku o možnosti přijetí zákona o registrovaném partnerství lze v České republice vidět již krátce po revoluci, přesněji v roce 1992.⁹⁷ „*SOHO vyzvalo odborníky - legislativce, sexuology, psychology, osobnosti veřejného života k veřejné diskusi a k vypracování návrhu registrovaného partnerství.*“⁹⁸

⁹³ V roce 1991.

⁹⁴ Zrušeny novelizací trestního zákona z 1. 7. 1990.

⁹⁵ SEIDL, Jan a kolektiv. *Od žaláře k oltáři: emancipace homosexuality v českých zemích od roku 1867 do současnosti*. 1. vyd. Brno: Host, 2012. S. 430

⁹⁶ Až do přijetí zákona o registrovaném partnerství roku 2006.

⁹⁷ Unikátní archiv SOHO v ČR a GI v ČR vývoje boje za prosazení registrovaného partnerství. Gay iniciativa v České republice. [online] [cit. 5. 5. 2013]. Dostupné z: <http://gay.iniciativa.cz/www/index.php?page=clanek&id=74>

⁹⁸ HROMADA, Jiří. *Deset let hnutí za rovnoprávnost českých gayů a lesbiček*. [online] [cit. 21. 5. 2013]. Dostupné z: <http://www.gay4you.estranky.cz/file/18/hromada-historie-gl-hnuti-v-cr.pdf>. S. 26

První snahy se týkaly paragrafovaného znění zákona, a to zejména z toho důvodu, že vláda připravovala změnu zákona o rodině a novelu občanského zákoníku. Podle představy měla být součástí této novely i ustanovení, která by upravovala homosexuální vztahy. Tento pokus se však nepodařil a paragrafy týkající se homosexuální problematiky byly vládou zamítnuty.

Takto předložený návrh počítal s tím, že partnerství by mohly uzavřít osoby stejného, ale i opačného pohlaví, protože v případě, že by tomu tak nebylo, mohlo by dojít k dalšímu vyčleňování gayů a lesbiček ze společnosti.

Prvním opravdovým pokusem byl však až návrh doplňku zákona o rodině a Občanského zákoníku⁹⁹ z roku 1995¹⁰⁰, kdy byla předložena první verze zákona o registrovaném partnerství. Vláda ČR, jejímž předsedou byl v té době Václav Klaus, dala jasně najevo, jaký zastává názor, když prohlásila, že „*nechce připouštět jakési manželství nižšího stupně*“.¹⁰¹ Pozitivní odezvu však zákon našel u prezidenta Václava Havla, který prohlásil „*vnitřně se kloním k tomu, že by asi mělo smysl institut registrovaného partnerství zavést*“.¹⁰² I přes toto prohlášení byl první návrh zákona zamítnut.

První ucelený poslanecký návrh zákona o registrovaném partnerství osob téhož pohlaví, vstupuje do sněmovny již o dva roky později koncem roku 1997¹⁰³. Tento návrh předkládají poslanci Zuzka Rujbrová (KSČM), Jana Gavlasová (ČSSD) a Jaroslav Zvěřina (ODS)¹⁰⁴. V následujícím roce je zákon již v prvním čtení zamítnut, ovšem ve velmi těsném poměru.

„Návrh zákona byl velmi jednoduchý, umožňoval dvěma osobám téhož pohlaví, z nichž alespoň jedna je české státní příslušnosti a má trvalý pobyt

⁹⁹ HROMADA, Jiří. *Deset let hnutí za rovnoprávnost českých gayů a lesbiček*. [online] [cit. 21. 5. 2013]. Dostupné z: <http://www.gay4you.estranky.cz/file/18/hromada-historie-gl-hnuti-v-cr.pdf> S. 44

¹⁰⁰ „V únoru roku 1995 SOHO v ČR oslovilo prezidenta ČR Václava Havla, předsedu vlády ČR Václava Klause a předsedu Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR Milana Uhdeho a požádalo je o podporu záměru.“ - *Unikátní archiv SOHO v ČR a GI v ČR vývoje boje za prosazení registrovaného partnerství*. Gay iniciativa v České republice. [online] [cit. 5. 5. 2013]. Dostupné z: <http://gay.iniciativa.cz/www/index.php?page=clanek&id=74>

¹⁰¹ FANEL, Jiří. *Gay historie*. Praha: Dauphin, 2000. S. 460

¹⁰² Tamtéž. S. 460

¹⁰³ Návrh zákona byl sněmovně předložen 17. 12. 1997 - Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky. *Sněmovní tisk 359: Návrh zákona o registrovaném partnerství osob téhož pohlaví*. Společná česko-slovenská digitální parlamentní knihovna. [online] [cit. 5. 5. 2013]. Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?O=2&T=359>

¹⁰⁴ SEIDL, Jan a kolektiv. *Od žaláře k oltáři: emancipace homosexuality v českých zemích od roku 1867 do současnosti*. 1. vyd. Brno: Host, 2012. S. 430

*na území České republiky, uzavřít smlouvu o registrovaném partnerství formou notářského zápisu. ... Registrované partnerství má stejné právní následky jako manželství. To neplatí, pokud jde o úpravu vztahů k nezletilým dětem. Partnerství mohlo být zrušeno smlouvou partnerů nebo ho měl zrušit soud na návrh jednoho z partnerů, pokud registrované partnerství trvalo nejméně jeden rok a partneři spolu alespoň šest měsíců nežijí.*¹⁰⁵

Z citace výše uvedené je zřejmé, že oproti předchozímu návrhu by se měl tento návrh týkat pouze osob stejného pohlaví. Dále také nemělo být registrované partnerství upraveno občanským zákoníkem či zákonem o rodině, jak bylo původně plánováno, ale mělo být upraveno samostatným zákonem, což byl zásadní zlom. Vláda, pod vedením Josefa Tošovského, se k tomuto návrhu však postavila nesouhlasně.

Takto předložený zákon vyvolal velké diskuze a rozdělil vládnoucí politiky na několik skupin. Na jedné straně stáli ti, kteří se snažili o uznání zákona, na druhé straně stáli ti, co byli zásadně proti, a někde mezi nimi byli i ti politici, kteří si ještě potřebovali projít další možnosti, dozvědět se o dané problematice více informací a kteří neuměli zaujmout nějaké jasné stanovisko a dojít ke konečnému rozhodnutí. Na tomto postoji není nic špatného vzhledem k velkým mezerám, které mimo jiné také vedly k tolika připomínkám ohledně neúplnosti předloženého návrhu zákona. V tomto případě se nelze divit, že návrh neprošel ani prvním čtením.

Vzhledem k faktu, že v tomto případě šlo o první poslanecký návrh tohoto zákona, budou uvedeny některé významnější výroky poslanců, kteří byli jak pro přijetí zákona, tak i těch, kteří byli jeho odpůrci.

Poslankyně Dana Bartošková řekla: *„Smyslem navrhovaného zákona je nejen ulehčit život lidem, kteří se narodí se svou odlišností, ale rovněž „mravní apel“, totiž „vychovávat lidi k porozumění a pochopení pro druhé, kteří jsou také našimi bližními.“*¹⁰⁶

Poslanec Miloslav Ransdorf poukazoval na to, že i když většina české populace je nábožensky vlašná nebo ateistická, tak se pořád řídí jakýmsi náboženskými stereotypy. *„Za celým tímto problémem a negativním vztahem značné části lidí k této menšině stojí totiž koncept lidského hříchu a pádu lidí*

¹⁰⁵ SEIDL, Jan a kolektiv. *Od žaláře k oltáři: emancipace homosexuality v českých zemích od roku 1867 do současnosti*. 1. vyd. Brno: Host, 2012. S. 430 - 431

¹⁰⁶ FANEL, Jiří. *Gay historie*. Praha: Dauphin, 2000. S. 462

*do hříchu a určité negativní hodnocení lidské sexuality obecně, a tím spíš určité její specifické podoby.*¹⁰⁷ Poukazoval také na to, že pokud žijeme v demokratické společnosti, tak jedním ze znaků demokracie je, jak se chová k menšinám.

Ze strany druhého tábora se ozývaly hlasy, které např. říkaly, že tento zákon je krokem, „*který vede k narušení řádu lidského společenství.*“¹⁰⁸ Ozývali se poslanci, kterým se nelíbilo, že by registrované partnerství mělo stejné právní následky jako manželství, a to zejména z toho důvodu, že si navrhovatelé zákona nedali tu práci, aby nějakým způsobem vymezili práva a povinnosti. Také se objevily názory, že by se tímto zákonem oslabil statut rodiny a že má naše země větší problémy jako předčasné volby, než se zabývat tímto zákonem. Dále bylo poukazováno na to, že návrh neobsahuje konkrétní požadavky na stát a že předložený návrh není dostatečně zpracován a neřeší všechny složité otázky typu osvojení a výchova dětí, apod., a to takovým způsobem, který by byl hoděn schválení.

Poslanec Josef Krejsa uvedl: „*Nejzávažnější věcí, která nastane přijetím předlohy tohoto návrhu zákona, je ta, že zásadně hrubým způsobem naruší chod budoucí generace. Homosexualitou, drogami, různými mafiemi, nabouráváním systému našeho školství, nabouráváním rodinných vztahů prostřednictvím sdělovacích prostředků, či prodejem sexuálních časopisů volně na stáncích pomalu všech prodejen. Toto všechno velmi nepříznivě ovlivňuje výchovu našich dětí, mladých občanů, tedy budoucí generaci.*“¹⁰⁹

Není záměrem této práce, zde vypisovat veškeré výroky poslanců, to by nebylo ani možné. Nicméně tyto výroky dokládají, že v tuto dobu ještě nenastala vhodná situace, která by dovolila tento zákon v navrhované podobě přijmout, jak z hlediska jeho nedopracovanosti, tak z hlediska chybějících informací a času na prostudování daného tématu zvolenými politiky.

¹⁰⁷ Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky. *Stenoprotokol z 23. schůze Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR ze dne 2. 4. 1998*. Společná česko-slovenská digitální parlamentní knihovna. [online] [cit. 4. 5. 2013] Dostupné z:

<http://www.psp.cz/eknih/1996ps/stenprot/023schuz/s023231.htm>

¹⁰⁸ Č. Hofhanzl - FANEL, Jiří. *Gay historie*. Praha: Dauphin, 2000. S. 462

¹⁰⁹ Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky. *Stenoprotokol z 23. schůze Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR ze dne 2. 4. 1998*. Společná česko-slovenská digitální parlamentní knihovna. [online] [cit. 4. 5. 2013] Dostupné z:

<http://www.psp.cz/eknih/1996ps/stenprot/023schuz/s023234.htm>

Ve výsledku byl zákon dne 2. 4. 1998 na základě mimo jiné výše zmíněných důvodů zamítnut s největší podporou strany SPR-RSČ¹¹⁰ a KDU-ČSL. Dle navrhovatelů měl tento zákon o registrovaném partnerství pouze prokázat rovnost gay-lesbické minority před zákonem, jejich právo na to lišit se a garantovat jim také nezákladnější jistoty, mezi které patří „*opora v legálním partnerovi a práva, která s tím souvisejí.*“¹¹¹

S novou verzí návrhu zákona se přišlo již v lednu následujícího roku, tedy v roce 1999. Tento návrh zákona „*o partnerském soužití osob téhož pohlaví a o změně a doplnění některých zákonů*“¹¹² byl předložen zástupci politického spektra Janem Zahradilem (ODS), Monikou Horákovou (US), Jitkou Kupčovou (ČSSD) a Zuzkou Rujbrovou (KSČM). Tato nová předloha vycházela z předchozího návrhu z prosince 1997, avšak reagovala na připomínky a zapracovala některé původně vytknuté body, které byly vysloveny při projednávání předchozího návrhu.

Šlo zejména o omezení práva cizincům vstupovat do partnerského soužití, tak že jeden z partnerů musí být českým občanem a oba musí mít trvalý pobyt na území ČR. Stále platilo, že partnerství má stejné právní následky jako manželství, ovšem bylo vyloučeno „*společné osvojení dětí, společná výchova, společná pěstounská péče a společné poručnictví.*“¹¹³

Takto podaný návrh zapříčinil první zlom událostí a dal naději posunu v této věci, když byl návrh doporučen vládou¹¹⁴, v té době v čele s nynějším prezidentem Milošem Zemanem, k přijetí.¹¹⁵ Další důležitou změnou bylo postoupení návrhu

¹¹⁰ Sdružení pro republiku - Republikánská strana Československa.

¹¹¹ Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky. *Stenoprotokol z 23. schůze Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR ze dne 2. 4. 1998*. Společná česko-slovenská digitální parlamentní knihovna. [online] [cit. 4. 5. 2013] Dostupné z: <http://www.psp.cz/eknih/1996ps/stenprot/023schuz/s023235.htm>

¹¹² Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky. *Sněmovní tisk č. 124: Návrh zákona o partnerském soužití osob téhož pohlaví*. Společná česko-slovenská digitální parlamentní knihovna. [online] [cit. 4. 5. 2013] Dostupné z <http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=3&CT=124&CT1=0>

¹¹³ SEIDL, Jan a kolektiv. *Od žaláře k oltáři: emancipace homosexuality v českých zemích od roku 1867 do současnosti*. 1. vyd. Brno: Host, 2012. S. 436

¹¹⁴ Předtím byl vždy návrh vládou zamítnut.

¹¹⁵ Avšak upozorňuje na některé legislativní i věcné nedostatky návrhu, které je třeba v rámci legislativního procesu dořešit - *Registrované partnerství v ČR v letech 1992-2003*. Gay iniciativa v České republice. [online] [cit. 10. 5. 2013] Dostupné z: <http://gay.iniciativa.cz/www/index.php?page=clanek&id=1494>

zákonu do druhého čtení, avšak i nyní byl tento návrh 2. prosince 1999¹¹⁶ zamítnut. Pro zamítnutí návrhu hlasovali všichni poslanci KDU-ČSL.¹¹⁷ Tato strana byla zásadně proti schválení.¹¹⁸

K dalšímu pokusu o uzákonění registrovaného partnerství došlo v roce 2001, kdy Zemanova vláda představila svůj návrh zákona. Tento nový návrh upustil striktně od toho, že by partnerství mělo mít stejné právní následky jako manželství. Změna také nastala v tom, že partnerství nevzniká smlouvou, ale souhlasným prohlášením před matričním úřadem. A co se týče otázky občanství a trvalého pobytu, tak by dle nového návrhu stačilo, když jeden z partnerů je českým občanem nebo má na území ČR trvalý pobyt.¹¹⁹ Návrh upravuje povinnosti a práva partnerů a v § 11 objasňuje vztahy k dětem.¹²⁰ Dle nového návrhu zákona však partnerské soužití brání tomu, aby se jeden z partnerů stal osvojitelem¹²¹, pěstounem nebo poručníkem¹²² dítěte. Taktéž zánik partnerství nemůže být proveden smlouvou, ale soudně na návrh jednoho z partnerů.

¹¹⁶ Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky. *Usnesení PS č. 631, k návrhu poslanců Zuzky Rujbrové, Jana Zahradila, Jitky Kupčové, Moniky Horákové a dalších na vydání zákona o partnerském soužití osob téhož pohlaví a o změně a doplnění některých zákonů*. Společná česko-slovenská digitální parlamentní knihovna. [online] [cit. 4. 5. 2013]. Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?o=3&v=US&ct=631>

¹¹⁷ Celá KDU-ČSL i ostatní odpůrci neusnesli pomyšlení, že ti, kteří jsou přece „úchylní a dělají prasečiny“ - by mohli mít stejná práva jako oni - morálně bezúhonní. - HROMADA, Jiří. *Deset let hnutí za rovnoprávnost českých gayů a lesbiček*. [online] [cit. 21. 5. 2013]. Dostupné z: <http://www.gay4you.estranky.cz/file/18/hromada-historie-gl-hnuti-v-cr.pdf>. S. 72

¹¹⁸ Památné bohužel v tom záporném slova smyslu se stalo vystoupení poslance za KDU-ČSL Pavla Tollnera, který prohlásil „*Tato kampaň, jíž jsme všichni adresáti – pochopitelně mladí více než starí – vyúsťuje pak v nepřijatelnou apoteózu jednání homosexuálního, bisexuálních a jiných zvráceností. Chtěl jsem říci prasečín, ale rozmluvili mi to.*“ Za tato slova se však předsednictvo strany veřejně omluvilo a dokonce mladší osazenstvo žádalo, aby poslanec složil svůj mandát. Ten však odmítl. Strana chtěla zdůraznit, že se nesnaží označit homosexualitu za úchylnost a že jejich výhrady se týkají hlavně adopce dětí. - FANEL, Jiří. *Gay historie*. Praha: Dauphin, 2000. S. 465

¹¹⁹ SEIDL, Jan a kolektiv. *Od žaláře k oltáři: emancipace homosexuality v českých zemích od roku 1867 do současnosti*. 1. vyd. Brno: Host, 2012. S. 439

¹²⁰ Uzavření partnerského soužití není překážkou výkonu rodičovské zodpovědnosti partnera vůči svému dítěti, ani překážkou svěření takového dítěte do jeho výchovy. Partner, který je rodičem je povinen zajistit vývoj dítěte a důsledně chránit jeho zájmy při použití přiměřených výchovných prostředků tak, aby nebyla dotčena důstojnost dítěte a ohroženo jeho zdraví a tělesný, citový, rozumový a mravní vývoj. Pokud jeden z partnerů pečuje o dítě, podílí se na jeho výchově i druhý partner za předpokladu, že oba partneri žijí ve společné domácnosti; povinnosti, týkající se ochrany vývoje a výchovy dítěte se vztahují i na tohoto partnera. - Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky. *Sněmovní tisk č. 1075 : Vládní návrh zákona o partnerském soužití osob téhož pohlaví*. Společná česko-slovenská digitální parlamentní knihovna. [online] [cit. 4. 5. 2013]. Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=3&CT=1075&CT1=0>

¹²¹ To neplatí, pokud k osvojení došlo před vznikem partnerského soužití.

¹²² To neplatí, pokud ke svěření dítěte do pěstounské péče nebo k ustanovení poručníkem dítěte došlo před vznikem partnerského soužití.

Tento návrh také obsahoval zvlášť návrh o změnách některých zákonů v souvislosti s přijetím zákona o partnerském soužití osob téhož pohlaví,¹²³ ve kterém byly obsaženy změny zákonů, jichž by se navrhovaný zákon dotknul.

Po předložení návrhu poslanecké sněmovně a při prvním čtení 25. 10. 2001 byl návrh vrácen vládě k dopracování. Za stávající situace, kdy se blížily volby do poslanecké sněmovny, bylo víceméně jasné, že se již návrh projednávat nebude. K tomu opravdu došlo a i tento návrh Poslaneckou sněmovnou nebyl schválen.

Ve volbách opět vyhrála ČSSD, která ve svém programu měla také slib, že předloží zákon o registrovaném partnerství. Tento bod však musela vypustit, pokud chtěla sestavit vládu, která by byla nezávislá na KSČM. Jelikož k tomu, aby se to podařilo, potřebovala ČSSD podporu KDU-ČSL, která zaujímala nezměněný negativní postoj k této problematice po celou dobu, kdy byly podávány či schvalovány různé návrhy zákona o registrovaném partnerství.

V řadě již několikátý pokus z dubna 2004 skončil také neúspěchem¹²⁴, a to i přesto, že byl návrh méně příznivý k homosexuální menšině než ten z roku 2001, a jako první návrh zabývající se problematikou registrovaného partnerství postoupil v Poslanecké sněmovně až do třetího čtení.

Změna v otázce uzákonění registrovaného partnerství nastává až návrhem z roku 2005. Na konci dubna 2005¹²⁵ byla skupinou jedenácti poslanců předložena poslední verze zákona, která po všech těch letech od podání prvního návrhu týkajícího se problematikou registrovaného partnerství vešla v platnost. Tato verze návrhu byla připravena ve spolupráci s Gay a lesbickou ligou. Samozřejmě i v tuto chvíli nebylo přijetí zákona jisté a jeho schválení předcházelo ještě velké úsilí a byla potřeba dlouhá doba. Při porovnání s návrhy z minulých let již bylo mnoho práce vykonáno na zapracování dříve uváděných připomínek bránících přijetí zákona, ovšem ani tak si nikdo nemohl být po minulých událostech úplně jistý, zda zákon bude konečně zdárně schválen.

¹²³ Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky. *Sněmovní tisk č. 1076 : Návrh zákona o změnách v souvislosti s přijetím zákona o partnerském soužití osob téhož pohlaví*. Společná česko-slovenská digitální parlamentní knihovna. [online] [cit. 4. 5. 2013]. Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=3&CT=1076&CT1=0>

¹²⁴ Pouze o jediný hlas.

¹²⁵ Konkrétně 29. 4. 2005.

Tento návrh si získal i větší mediální pozornost a také podporu některých známých osobností. Mezi nejznámější lze uvést zpěvačku Moniku Absolonovou, herečku Jiřinu Bohdalovou nebo zpěváka Karla Gotta, s nimiž svoji podporu vyjádřilo i mnoho dalších.

I když Poslanecká sněmovna k 16. 12. 2005 tento návrh zákona schválila¹²⁶ a 26. 1. 2006 i senát, a to nadpolovičním počtem hlasů všech senátorů a senátorek,¹²⁷ zastavuje se zákon na Hradě, kde ho prezident Václav Klaus¹²⁸ 16. 2. 2006¹²⁹ vetoval a vrátil tak zákon zpět Poslanecké sněmovně. Jelikož prezident Václav Klaus svůj názor na problematiku registrovaného partnerství nijak zvlášť netajil, byl to od něj logický a očekávatelný krok. Prezident se k tomuto zákonu vyjádřil tak, že takový „zásadní zásah do právní úpravy mezilidských a dokonce partnerských a intimních vztahů lidí musí podpořit většina poslanců, čili že zákon musí dostat alespoň většinu 101 hlasů. To nelze – z mého popudu – zařídit jinak než mým vrácením tohoto zákona parlamentu.“¹³⁰

Následně se rozhořel boj o získání alespoň minimálního množství poslaneckých hlasů potřebných k přehlasování prezidentského veta. K tomu mohlo dojít pouze při vyjádření podpory návrhu zákona pouze nadpoloviční většinou ze všech poslanců, tj. alespoň 101 hlasů. Opět se začaly objevovat kladné i záporné argumenty, proč zákon schválit či naopak.

Nakonec bylo prezidentské veto dne 15. 3. 2006 velmi těsně přehlasováno. Pro zákon se vyslovilo právě 101 poslanců, a tak byl zákon definitivně schválen. „ČSSD dodala 66 hlasů, KSČM – 26 hlasů, US-DEU- 7 hlasů a ODS – 2 hlasy.“¹³¹ Následně byl Zákon o registrovaném partnerství o změně některých

¹²⁶ A to hlavně za podpory poslanců ČSSD a KSČM, výraznými odpůrci byli již tradičně poslanci KDU-ČSL a ODS.

¹²⁷ SEIDL, Jan a kolektiv. *Od žaláře k oltáři: emancipace homosexuality v českých zemích od roku 1867 do současnosti*. 1. vyd. Brno: Host, 2012. S. 432

¹²⁸ Zákon, který vracím, není o partnerství osob stejného pohlaví, ale o registraci tohoto partnerství státem a o doprovodných efektech této registrace jak pro ty, kterých se bezprostředně týká, tak pro ostatní. - Dopis prezidenta republiky Václava Klause předsedovi Poslanecké sněmovny Lubomíru Zaorálkovi, kterým byl zákon o registrovaném partnerství vrácen k novému projednání. - MACH, Petr. *Registrace partnerství: pokrok, nebo nezodpovědné riziko?*. 1. vyd. Praha: CEP - Centrum pro ekonomiku a politiku, 2006. S. 11 - 12

¹²⁹ SEIDL, Jan a kolektiv. *Od žaláře k oltáři: emancipace homosexuality v českých zemích od roku 1867 do současnosti*. 1. vyd. Brno: Host, 2012. S. 424

¹³⁰ Prohlášení prezidenta republiky Václava Klause na mimořádné tiskové konferenci k zákonu o registrovaném partnerství. - MACH, Petr. *Registrace partnerství: pokrok, nebo nezodpovědné riziko?*. 1. vyd. Praha: CEP - Centrum pro ekonomiku a politiku, 2006. S. 9

¹³¹ *Registrované partnerství v ČR v roce 2006*. Gay iniciativa v České republice. [online] [cit. 4. 5. 2013]. Dostupné z: <http://gay.iniciativa.cz/www/index.php?page=clanek&id=1491>

souvisejících zákonů dne 3. dubna 2006 vyhlášen ve Sbírce zákonů pod číslem 115/2006 Sb. s účinností od 1. 7. 2006.

2. 4. Zákon č. 115/2006 Sb., o registrovaném partnerství a o změně některých souvisejících zákonů

„Registrované partnerství je zákonem uznaná forma párového soužití osob, které nemohou či nechťejí uzavřít manželství včetně homosexuálních svazků.“¹³²

Toto je jedna z možných definic. Česká legislativa však zákonem č. 115/2006 Sb., o registrovaném partnerství a o změně některých souvisejících zákonů,¹³³ který byl vyhlášen ve Sbírce zákonů dne 3. 4. 2006 a vešel v platnost dne 1. 7. 2006, definuje registrované partnerství podle §1 jako *„trvalé společenství dvou osob stejného pohlaví vzniklé způsobem stanoveným tímto zákonem.“* Poslední novelizace zákona proběhla v roce 2012, a to ve znění zákona č. 142/2012 Sb.¹³⁴

Zákon obsahuje základní ustanovení týkající se vzniku a zániku partnerství, definuje práva a povinnosti, které osobám stejného pohlaví vyplývají z uzavření partnerství. Zákon dále vymezuje podmínky, které osoby musí splnit, aby mohlo dojít k uzavření samotného partnerství. V dalších částech zákona jsou uvedeny změny zákonů, jichž se dotkne vznik instituce registrovaného partnerství.

Aby osoby stejného pohlaví mohly uzavřít partnerství, musí alespoň jedna z nich mít státní občanství ČR. Oba tyto partneři musí dosáhnout věku osmnácti let a být způsobilí k právním úkonům. Další podmínkou je, že obě osoby musí být svobodné.¹³⁵ Zákon zachovává zákaz uzavírání partnerství sourozencům či příbuzným v přímé linii stejně jako pro heterosexuální dvojice.

V případě, že všechny tyto podmínky partneři splňují, mohou se obrátit na příslušný pověřený matriční úřad. Vyhláška Ministerstva vnitra č. 300/2006 Sb.

¹³² STEHLÍKOVÁ, D., PROCHÁZKA, I., HROMADA, J. *Homosexualita, společnost a AIDS v ČR*. Praha: Sdružení organizací homosexuálních občanů (SOHO) v ČR, 1995. S. 135

¹³³ Trestní řád, Zákon o rodině, Občanský soudní řád, Občanský zákoník, Zákon o prodloužení mateřské dovolené, o dávkách v mateřství a o příspěvcích na děti z nemocenského pojištění, Zákon o přestupcích, Zákon o soudních poplatcích, Zákon o občanských průkazech, Zákon o evidenci obyvatel a rodných číslech, Zákon o matrikách, jménu a příjmení, Živnostenský zákon, Zákon o zaměstnanosti

¹³⁴ Zákon o změně některých zákonů v souvislosti se zavedením základních registrů.

¹³⁵ To však neznamená, že by osoba, která žádá o registrované partnerství, před tím nemohla být registrována, žít v manželství, ovšem musí mít po právní stránce tyto záležitosti vyřešené.

stanovuje příslušné matriční úřady, před kterými lze učinit prohlášení, viz tabulka č. 1. K prohlášení partnerství dochází na příslušném matričním úřadě, který je nejbližším úřadem, kde má alespoň jeden z partnerů trvalé bydliště.¹³⁶

KRAJ	MATRIČNÍ ÚŘADY
Hlavní město Praha	Úřad městské části Praha 1
Středočeský kraj	Magistrát města Kladno
Jihočeský kraj	Magistrát města České Budějovice
Plzeňský kraj	Úřad městské části obvodu Plzeň 3
Karlovarský kraj	Magistrát města Karlovy Vary
Ústecký kraj	Úřad městského obvodu Ústí nad Labem-město
Liberecký kraj	Magistrát města Liberec
Královohradecký kraj	Magistrát města Hradec Králové
Pardubický kraj	Magistrát města Pardubice
Vysočina	Magistrát města Jihlava
Jihomoravský kraj	Úřad městské části Brno-střed
Olomoucký kraj	Magistrát města Olomouc
Moravskoslezský kraj	Úřad městského obvodu Moravská Ostrava a Přívoz
Zlínský kraj	Magistrát města Zlín

Tabulka č. 1 Seznam pověřených matričních úřadů

Partneři před vstupem do registrovaného partnerství musí vyplnit tiskopis, který nese název „**Dotazník k registrovanému partnerství**“,¹³⁷ viz příloha č. 1. K tomuto vyplněnému tiskopisu musí přiložit ještě další doklady, které jsou stanoveny zákonem.

Mezi tyto doklady patří v případě občana ČR s trvalým pobytem v ČR: rodný list, občanský průkaz, výpis z evidence obyvatel o místě trvalého pobytu, výpis z informačního systému evidence obyvatel o rodinném stavu nebo o partnerství, případně rozsudek o rozvodu manželství, rozhodnutí soudu o zrušení partnerství nebo úmrtní list manžela či partnera. Uzavírat registrované partnerství s občany českého státu mohou i cizinci, ovšem jak je pochopitelné již ze základních podmínek uzavření partnerství, je vyloučeno, aby v České republice uzavřely registrované partnerství osoby, z nichž ani jedna není občanem této země.

¹³⁶ Pokud mají partneři bydliště každý v jiném kraji, musí si vybrat jeden z těchto dvou krajů, v případě, že ani jedna z osob uzavírající partnerství nemá trvalý pobyt na území ČR, uzavírá se toto partnerství před matričním úřadem městské části Brno-střed - Ministerstvo vnitra České republiky. Ministerstvo vnitra České republiky. *Uzavření registrovaného partnerství*. [online] [cit. 21. 5. 2013] Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/registrovane-partnerstvi.aspx>

¹³⁷ GLPARTNERSTVÍ.CZ. *Vznik registrovaného partnerství*. [online] [cit. 18. 5. 2013] Dostupné z: <http://www.glpartnerstvi.cz/registrovane-partnerstvi-pro-zacinajici/vznik-registrovaneho-partnerstvi.html>

Stejně jako má občan České republiky povinnost k danému tiskopisu připojit další dokumenty stanovené zákonem, týká se tato podmínka i cizinců. Ti musí předložit rodný list, doklad o státním občanství, doklad o právní způsobilosti ke vstupu do partnerství, potvrzení o rodinném stavu nebo o partnerství a pobytu, doklad o skončení předchozího manželství či partnerství.

V případě, že cizinec nemá povolení k trvalému pobytu na území ČR, musí předložit ještě potvrzení o oprávněnosti pobytu na území ČR vydané Policií České republiky.¹³⁸ Cizinec uzavřením partnerství získá právo na povolení k trvalému pobytu (nikoli na získání občanství).¹³⁹

2. 4. 1. Vznik partnerství

Pokud jsou všechny výše uvedené podmínky splněny, mohou partneři uzavřít registrované partnerství, které vzniká na základě „prohlášení“ osob stejného pohlaví před matrikářem a na příslušném matričním úřadu. Ze zákona vyplývá, že toto prohlášení musí být svobodné a úplné. Při uzavírání partnerství nejsou zapotřebí žádní svědci. Registrovaným partnerům není umožněno, aby tento svazek ztvrzovali církevně, což logicky vyplývá z pohledu, jakým se církev dívá na problematiku homosexuality a na možnost registrovaného partnerství vůbec.

U prohlášení musí být přítomny osoby, které chtějí vstoupit do registrovaného partnerství, matrikář a případně tlumočnick¹⁴⁰, nikdo další být přítomen nemusí. **„Stejně jako u manželství se vlastní prohlášení činí odpovědí „ano“. Registrované partnerství vzniká už tímto prohlášením, nikoli až zápisem do knihy registrovaného partnerství.“**¹⁴¹

Na závěr je sepsán protokol, který podepisují oba partneři a matrikář. Matriční úřad, kde bylo registrované partnerství uzavřeno, partnerství zapíše

¹³⁸ Přičemž toto potvrzení nesmí být k datu prohlášení starší sedmi pracovních dnů. Toto potvrzení nemusí mít občan EU, či občan jiného smluvního státu Dohody o Evropském hospodářském prostoru.

¹³⁹ GLPARTNERSTVÍ.CZ. *RP a osoby s cizí státní příslušností*. [online] [cit. 18. 5. 2013] Dostupné z Dostupné z: <http://www.glpartnerstvi.cz/registrovane-partnerstvi-pro-zacinajici/rp-a-osoby-s-cizi-statni-prislusnosti.html>

¹⁴⁰ A to za předpokladu, že osoba vstupující do partnerství je neslyšící, nemá nebo nerozumí česky.

¹⁴¹ GLPARTNERSTVÍ.CZ. *Vznik registrovaného partnerství*. [online] [cit. 18. 5. 2013] Dostupné z: <http://www.glpartnerstvi.cz/registrovane-partnerstvi-pro-zacinajici/vznik-registrovaneho-partnerstvi.html>

do knihy registrovaného partnerství¹⁴². Na základě toho vydá výpis z knihy registrovaného partnerství, který slouží jako doklad o partnerství – viz příloha č. 2.

Podle ust. § 38 zákona se informace o tom, že člověk vstoupil do této instituce, uvádí i v občanském průkazu, kde je v kolonce stav uvedeno „partner“. Dále se tato informace uvádí i v jiných veřejných listinách, ve kterých je rodinný stav uváděn. Registrovaným partnerům však uzavřením registrovaného partnerství nevzniká nárok na společné či zdvojené příjmení.¹⁴³

V případě, že v prohlášení jedné nebo obou osob došlo k záměrnému zamlčení závažných skutečností, díky kterým by nešlo do partnerství vstoupit, považuje se toto partnerství za neplatné. U takového partnerství se má za to, že ani nevzniklo, tudíž se nejedná o zánik.

2. 4. 2. Zánik partnerství

I když je registrované partnerství poměrně novou institucí, objevují se od jejího počátku případy, kdy dochází k zániku partnerství. V podstatě se jedná o stejné jako v případě heterosexuálního manželství, kdy registrované partnerství zaniká dle zákona smrtí jednoho z partnerů¹⁴⁴ nebo prohlášením jednoho z partnerů za mrtvého.¹⁴⁵ V případě smrti jednoho z partnerů nemá pozůstalý nárok na vdovský nebo vdovecký důchod.

Zákon dále upravuje situaci, kdy se partner, který byl prohlášen za mrtvého, objeví. V takovém případě se má za to, že partnerství po celou dobu trvalo, ovšem pokud pozůstalý partner již uzavřel nové partnerství, popř. i manželství, tak se předchozí partnerství neobnoví.

Další variantou zániku registrovaného partnerství je zrušení partnerství rozhodnutím soudu na základě návrhu jednoho nebo obou partnerů.

¹⁴² Nová matriční kniha.

¹⁴³ Uzavření registrovaného partnerství je však příležitostí k tomu, aby si partnerka či partner požádali o změnu svého příjmení a užívali příjmení společné. Tuto žádost musí podat osoba, která žádá o změnu svého příjmení, na matričním úřadě v obvodě, kde je přihlášená k trvalému pobytu. - GLPARTNERSTVÍ.CZ. *Vznik registrovaného partnerství*. [online] [cit. 18. 5. 2013] Dostupné z: <http://www.glpartnerstvi.cz/registrovane-partnerstvi-pro-zacinajici/vznik-registrovaneho-partnerstvi.html>

¹⁴⁴ Tedy dnem smrti partnera.

¹⁴⁵ Tedy dnem, kdy rozhodnutí o prohlášení za mrtvého nabylo právní moci.

2. 4. 3. Práva a povinnosti

Zákon č. 115/2006 Sb., o registrovaném partnerství dále upravuje práva a povinnosti, které partnerům při uzavření partnerství vznikají. Ve srovnání s institucí manželství mají ovšem registrovaní partneři méně práv a povinností vyplývajících ze zákona.

Tyto práva a povinnosti upravuje hlava IV. zákona stanovující, že práva a povinnosti se vztahují na oba partnery ve stejném podílu a tito partneři také společně rozhodují o partnerském soužití. Mezi práva, která upravuje přímo tento zákon, se řadí zastupování partnera v běžných záležitostech.¹⁴⁶ Dále podle ust. § 10 až §12 mají partneři vzájemnou vyživovací povinnost. Pokud tuto vyživovací povinnost jeden z partnerů neplní, může mu být na základě návrhu oprávněného partnera soudním rozhodnutím určena její výše. Stejně tak v případě zániku registrovaného partnerství mají partneři vyživovací povinnost, a to v případě, že se jejich bývalý partner není schopen živit sám. Právo na výživné zanikne v případě, že oprávněný manžel nebo partner uzavře nový svazek, případně úmrtím partnera, který výživné platil.

Zákon také počítá s tím, že partneři, kteří vstoupí do registrovaného partnerství, mohli do té doby žít v heterosexuálním vztahu a z tohoto vztahu mohli mít potomka. Na základě zákona tento partner neztrácí rodičovská práva, protože partnerství není překážkou pro styk tohoto dítěte se svým rodičem a není také překážkou proto, aby mu bylo toto dítě svěřené do výchovy.¹⁴⁷

Partneři získávají i další práva, která jsou jednotlivě upravena v dalších zákonech. Například partneři po uzavření partnerství získají právo na informace o zdravotním stavu svého partnera. Část třetí zákona o registrovaném partnerství stanovuje změny v rámci trestního řádu, podle nichž získávají partneři právo, kdy mohou odepřít výpověď z pozice svědka proti partnerovi. Pro účely trestního řízení může registrovaný partner zvolit obviněnému obhájce a může podat odvolání ve prospěch obžalovaného.

¹⁴⁶ Např. možnost převzít za partnera balík nebo dopis.

¹⁴⁷ Druhý partner žijící ve společné domácnosti s partnerem, jenž pečuje o dítě, se podílí na jeho výchově s odpovídajícími právy a povinnostmi.

Podle změny občanského zákoníku se partner doplňuje mezi osoby blízké a získává možnost dědických práv po smrti druhého partnera. Partner dědí v první dědické skupině, je tedy postaven na úroveň dětí a manželů. „**Předmětem dědictví jsou pouze věci, které měl zůstavitel ve svém vlastnictví. U věcí, které měli partneři v podílovém spoluvlastnictví, se předmětem dědictví stane pouze podíl zemřelé osoby.**“¹⁴⁸ Je důležité zdůraznit, že uzavřením registrovaného partnerství nevzniká společné jmění partnerů, jak je tomu v případě heterosexuálního manželství.¹⁴⁹

Na základě uzavřeného partnerství vzniká právo užívat byt, který je v nájmu druhého partnera. Registrovaným partnerstvím nedochází automaticky ke vzniku společného nájmu bytu, zatímco u manželství se tak děje. Pokud však partneři chtějí žít ve společném nájmu, jedinou možnou cestou, jak toho docílit, je dohodnout se s majitelem bytu a upravit nájemní smlouvu. V případě zániku partnerství odpadá možnost toho z partnerů, který není nájemcem či vlastníkem bytu, aby byt nadále užíval. Pokud nastane situace, kdy nájemce bytu zemře, přechází nájem na pozůstalou osobu, tedy na druhého partnera, a to za podmínek stanovených zákonem.¹⁵⁰

Shrneme-li to, co bylo uzákoněno, zjistíme, že některé věci se opravdu změnilo k lepšímu, nicméně stále zůstávají některé otázky otevřené. Těmi jsou zejména otázky týkající se adopce dětí, protože podle tohoto zákona nemají registrovaní partneři v současné době nárok na adopci dětí na rozdíl od manželů.

V závěru této kapitoly uvedme, že jako první pár v historii České republiky, který využil možnost vstupu do partnerství, byl dvaadvacetiletý Karel a šestadvacetiletý Josef z Havířova, a to v obřadní síni ostravského magistrátu.¹⁵¹

„3. července pak proběhl s širokou publicitou na hradě Karlštejn velkolepě pojatý

¹⁴⁸ GLPARTNERSTVÍ.CZ. *Vznik registrovaného partnerství*. [online] [cit. 18. 5. 2013] Dostupné z: <http://www.glpartnerstvi.cz/registrovane-partnerstvi-pro-zacinajici/vznik-registrovaneho-partnerstvi.html>

¹⁴⁹ Partneři mají možnost věc, kterou získali během partnerství buď nabýt do individuálního vlastnictví jednoho z partnerů, nebo do spoluvlastnictví obou partnerů. Pokud se partneři nejsou schopni domluvit, zda nabudou věc do individuálního vlastnictví nebo do spoluvlastnictví nabudou věc do spoluvlastnictví rovným dílem. To znamená, že každá strana nabude 50% a to bez ohledu na to, jakým dílem se na koupi věci podílela. - GLPARTNERSTVÍ.CZ. *Vznik registrovaného partnerství*. [online] [cit. 18. 5. 2013] Dostupné z: <http://www.glpartnerstvi.cz/registrovane-partnerstvi-pro-zacinajici/vznik-registrovaneho-partnerstvi.html>

¹⁵⁰ Partner musí žít v bytě s nájemcem ke dni jeho smrti ve společné domácnosti a nemít vlastní byt

¹⁵¹ *Unikátní archiv SOHO v ČR a GI v ČR vývoje boje za prosazení registrovaného partnerství*. Gay iniciativa v České republice. [online] [cit. 15. 5. 2013]. Dostupné z: <http://gay.iniciativa.cz/www/index.php?page=clanek&id=10>

*registrační obřad zpěváka Pavla Vítka a jeho partnera Janise Sidovského, kteří v průběhu projednávání posledního návrhu zákona jako mediálně známý pár veřejně vystupovali na jeho podporu.*¹⁵²

Podle údajů z tabulky uvedené v příloze č. 3 je patrné, že největší zájem párů, které uzavíraly registrované partnerství, byl v prvním půlroce platnosti zákona. Od té doby počet nově uzavřených partnerství klesá.

¹⁵² SEIDL, Jan a kolektiv. *Od žaláře k oltáři: emancipace homosexuality v českých zemích od roku 1867 do současnosti*. 1. vyd. Brno: Host, 2012. S. 429

3. Problematika registrovaného partnerství

Tato kapitola bude zaměřena na oblasti, které se registrovaného partnerství přímo dotýkají. Jedním z nich, je pohled monoteistických náboženství na tuto problematiku. Dalším je aktuální problematika osvojení dětí páry stejného pohlaví. V závěru kapitoly bude rozebrána otázka vyloučení gayů z dárcovství krve.

Toto nejsou jediná témata, která by byla možná uvést, dalo by se zamyslet nad problematikou homosexuálů a některých zaměstnání např. vojáků z povolání. Nicméně výše vybrané okruhy problémů jsou dle názoru autorky této práce tématy nejdiskutovanějšími.

3. 1. Křesťanský pohled na homosexualitu

Křesťanství je největším monoteistickým náboženstvím, navazujícím na judaismus. Zakladatelem křesťanství je Ježíš Nazaretský. Etické zásady, které křesťanství vyznává, jsou obsaženy v Božím slově, tedy v Bibli. Úkolem křesťana je tyto zásady dodržovat. Jedním z témat, kterými se křesťanská etika také zabývá, je otázka homosexuality. Ve svém pohledu na homosexualitu většina křesťanských církví vychází z Bible. Verše, týkající se této problematiky, bývají často doslovně interpretovány a jako takové sexuální akty mezi osobami stejného pohlaví zatracují.

3. 1. 1. Homosexualita ve Starém zákoně

Pravděpodobně první místo v Bibli, kde se homosexualita zavrhuje, je první kniha Mojžíšova neboli Genesis¹⁵³, ve které se nachází příběh o Sodomě. Tento příběh je o vyhlášení soudu nad hříšným městem Sodomou. V Genesis (Gn 19,1-11) je možno číst příběh odhalující situaci, kdy má být město Sodoma pro své hříchy Bohem zničeno. Hospodin na základě prosby Abraháma přislíbuj, že pokud se ve městě najde deset spravedlivých lidí, bude město ušetřeno. Proto, aby mohlo být zjištěno, jestli se v tomto městě někdo spravedlivý najde, byli do Sodomy vysláni poslové. Muž jménem Lot je pozval k sobě domů. Večer k jeho domu přišli sodomští muži a řekli mu: „*Kde máš ty muže, kteří k tobě této noci přišli? Vyved'*

¹⁵³ Kniha zrodu – tato kniha přináší zvěst, že Hospodin Bůh, Stvořitel nebes i země, má od počátků svůj lid, a zdůvodňuje, proč právě Izrael se stal lidem vyvoleným. - *Bible: písmo svaté Starého a Nového zákona (včetně deuterokanonických knih)*. 2. katolické vyd. Praha: Zvon, 1991. S. 21

nám je, abychom je poznali!“ (Gn 19,5) Některé výklady poukazují na to, že slovo poznat znamená poznat v sexuálním smyslu, aby se Lotovým hostům nic nestalo, nabídl Lot mužům své dcery. „***Hled'te, mám dvě dcery, které muže nepoznaly. Jsem ochoten vám je vyvést a dělejte si s nimi, co se vám zlíbí. Jenom nic nedělejte těmto mužům.***“ (Gn 19,8) Opačná strana názorů naznačuje, že slovo poznat takto vykládat nelze, že je poukázáno pouze na provinění vůči právu pohostinnosti. Při zamyšlení nad celým kontextem těchto veršů, které se zabývají zničením města Sodomy, určitě není možné tvrdit, že jediným a pouhým hříchem, kvůli kterému bylo město Bohem zničeno, byla jen homosexualita. Pravděpodobněji bylo takové chování jedním z mnoha, které vedly Boha k tomu, aby město zničil. Jako podobný příběh je v této souvislosti uváděn příběh z Knihy Soudců, který se týká města Gibeá. Zde se praví „***mužové města, muži ničemníci, obklíčili dům, tloukli na dveře a vyzývali toho starého muže, hospodáře: „Vyved' muže, který vešel do tvého domu, ať ho poznáme!***“ (Sd 19,22).

Ve Starém zákoně se dále nachází dva verše, které mluví o homosexuálním styku a to v Třetí knize Mojžíšově tzv. Leviticu¹⁵⁴ „***Nebudeš obcovat s mužem jako s ženou. Je to ohavnost.***“ (Lv 18,22) Toto ustanovení je součástí zákona svatosti, kam mimo jiné patří řád pohlavního života. V této části jsou zmíněny mnohé zákazy, týkající se především pohlavních styků se zvířaty, s příbuznými a jiných pohanských zvráceností. Všechny tyto zakázané skutky jsou považovány za zvrhlost. V další části Levitica Bůh varuje před těmito proviněními a zároveň říká, jaké tresty mají být uloženy provinilcům. „***Kdyby muž spal s mužem jako s ženou, oba se dopustili ohavnosti; musejí zemřít, jejich krev padni na ně.***“ (Lv 20,13) I tyto verše jsou vysvětlovány rozdílnými názory. Jedni říkají, že tyto verše jsou jasným dokladem toho, že písmo svaté odsuzuje homosexuální styky. Druzí se snaží vyložit verše tak, že zde jsou zakázány sexuální praktiky, které provozovali pohané.¹⁵⁵ „***Pohanské rituální aktivity tohoto druhu však nelze aplikovat na současné homosexuální vztahy.***“¹⁵⁶

¹⁵⁴ Kniha lévijská neboli kněžská (s. 99) tato kniha je věnována kultickým a rituálním předpisům. Jejich dodržováním se měl Izrael odlišovat od jiných lidí jako lid svatý Hospodinu (Lv 19,2)

¹⁵⁵ Homosexuální kultická prostituce. - TŮMA, Vojtěch. *Problém homosexuality ve světle evangelia*. 1. vyd. Středokluky: Zdeněk Susa, 1996. S. 11

¹⁵⁶ JANOŠOVÁ, Pavlína. *Homosexualita v názorech současné společnosti*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2000. S. 80

Křesťanský pohled na homosexualitu se utvářel především právě na základě těchto výše popsaných veršů starého zákona, a proto se nelze divit, že styky mezi osobami stejného pohlaví byly a jsou považovány za nepřijatelné.

3. 1. 2. Homosexualita v Novém zákoně

Nový zákon, stejně jako Starý zákon, považuje homosexualitu za hříšnou a zvrácenou. Zmínky o homosexualitě v Novém zákoně jsou součástí až Pavlových listů, konkrétně listu Římanům a Korintským.

V listu Římanům (1:26-27) se píše „*Proto je Bůh vydal v moc hanebných vášní. Jejich ženy zaměnily přirozený styk za nepřirozený a stejně i muži zanechali přirozeného styku s ženami a vzplanuli žádostí jeden k druhému, muži s muži provádějí hanebnosti a tak sami na sobě dostávají zaslouženou odplatu za svou scestnost.*” Z tohoto verše je možné usoudit, že Bůh zde odsuzuje takové lehkomyšlné a promiskuitní homosexuální chování, které si člověk zvolil dobrovolně, jako takové, je považováno za zvrácenost a také je v tomto verši poprvé zmíněna ženská homosexualita. Tomáš Halík, katolický kněz, k tomuto verši podotýká „*Domnívám se, že místo z listu Římanům je třeba vztahovat na osoby schopné heterosexuálních vztahů, kteří se dopouštějí homosexuálního jednání pro „zpestření svého sexuálního jídelníčku.“ A především na tento typ chování je možné aplikovat pojem „hřích“.*“¹⁵⁷

Dále v prvním listě Korintským (6:9-10) Pavel říká: „*Což nevíte, že nespravedliví nebudou mít účast v Božím království? Nemylte se: Ani smilníci ani modláři, ani cizoložníci, ani nemravníci, ani zvrácení, ani zloději ani lakomci, opilci, utrhači, lupiči nebudou mít účast v Božím království.*“ Tento verš, ale také uvádí jeden důležitý fakt a to ten, že homosexualita je hřích mezi ostatními hříchy, není popsána jako „větší“ hřích než hříchy jiné.

Starý zákon i Nový zákon zavrhuje a zakazuje homosexuální styky a za porušení toho zákazu hrozí tvrdé tresty. Zastánci homosexuálních vztahů se odkazují na to, že Bible vznikala v jiné době. Že obsahuje spoustu moudrých myšlenek, ale že je potřeba si z nich umět vybrat. Dle nich je naše doba již vyspělejší a modernější a není důvod si myslet, že tyto názory platí pro

¹⁵⁷ *Církev našly pro gaye a lesbičky pochopení i urážky.* [online] 11. 1. 2006. [cit. 3. 10. 2013] Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/domaci.aspx?c=A060110_120216_domaci_ton

homosexualitu tak jak je chápána v dnešní době, tj. tedy, že homosexualita je citová a sexuální přitažlivost k osobám stejnému pohlaví. Jednoduše řečeno tyto názory jsou již překonány. Poté však zůstává otázka, zdali nejsme zvyklí vybírat si jen to, co se nám hodí a to, co jen trochu nezapadá do našeho myšlení odsunout. „*J. W. Stott (1984) poznamenal, že sexuální hříchy nejsou jedinými hříchy, existují dokonce horší hříchy, např. pýcha a pokrytectví. Lidé však vždycky odsoudí rychleji hřích, který je totožný s viditelným chováním a který je v jejich očích „perverzní“, protože se jeho představa vzpírá jejich představě přirozena a příjemna, než hřích, který je jim samým (každému z nás) blízký a navíc není zjevný, protože je skrytý v myšlenkách.*“¹⁵⁸

3. 1. 3. Registrované partnerství z pohledu církví

V předchozí části práce bylo nastíněno, jak na homosexualitu nahlíží svatá kniha křesťanů. Následující část bude zaměřena na některé církve v České republice a na jejich postoj k zákonu o registrovaném partnerství. Před schválením tohoto zákona zaslaly některé církve, které jsou v naší republice registrované, společné stanovisko k této problematice. Z jejich vyjádření jasně vyplývalo, že postoj církví v této oblasti rozhodně není pozitivní.

Tímto dopisem žádaly senát a prezidenta republiky, aby odmítli možné přijetí zákona o registrovaném partnerství osob stejného pohlaví. „*K deseti¹⁵⁹ církvím včetně římskokatolické se nepřipojili pouze evangelíci. Ti jsou prý schopni hájit i protichůdné postoje.*“¹⁶⁰ „*Naše církev je sama schopna hájit vícero různých až protichůdných postojů. Navíc se nezdá ani možné, aby ve věci, která je po dlouhých staletích nově otevřená a probíraná, vládlo jedno a jediné stanovisko.*“¹⁶¹

¹⁵⁸ JANOŠOVÁ, Pavlína. *Homosexualita v názorech současné společnosti*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2000. S. 81

¹⁵⁹ Jménem uvedených církví: Mons. Jan Graubner, předseda České biskupské konference Katolické církve, ThDr. Pavel Černý, Th.D. předseda Rady Církve bratrské, ThMgr. Vladislav Volný, biskup Slezské církve evangelické a.v., ThDr. Kryštof, PhD., arcibiskup pražský a českých zemí Pravoslavné církve, Rudolf Bubík, biskup Apoštolské církve, PhDr. Dušan Tillinger, superintendent Evangelické církve a.v. v ČR, Mgr. Josef Červenák, superintendent Evangelické církve metodistické, ThMgr. Ing. Jaroslav Pleva, předseda Úzké rady Jednoty bratrské, Ing. Vladislav Donát, předseda Bratrské jednoty baptistů, Pavel Šimek, předseda Církve adventistů sedmého dne

¹⁶⁰ *Církvě rozeslaly dopisy proti homosexuálům*. iDNES.cz [online]. 17. 1. 2006 [cit. 20. 10. 2013] Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/domaci.aspx?r=domaci&c=A060116_152642_domaci_ton

¹⁶¹ Tamtéž.

Jako důvod proti přijetí zákona o registrovaném partnerství osob stejného pohlaví bylo uváděno, že rodina v dnešní době prochází krizí, ztrácí na své vážnosti a netěší se velké úctě. A také, že je potřeba, aby si společnost uvědomila, že rodina je stále nenahraditelnou složkou společnosti. *„Manželství muže a ženy je důležité pro zdravý vývoj dětí, které potřebují zázemí a pocit bezpečí. To jim dává společenství s otcem a matkou.“*¹⁶² *„Domníváme se, že přijetí zákona o registrovaném partnerství osob stejného pohlaví povede k dalšímu oslabení významu rodinného života a povede k chaosu v hodnotové orientaci, zejména mladé generace.“*¹⁶³

Církev bratrská a Slezská církev evangelická se k registrovanému partnerství vyjádřily, že zavedení tohoto zákona povede k *„oslabení významu rodiny a k chaosu v hodnotové orientaci, zejména mladé generace.“*¹⁶⁴ Rada Církve bratrské dodala, že *„Schválením zákona dostávají povzbuzení pro své aktivity také pedofilové a příslušníci dalších sexuálně různě orientovaných menšin.“*¹⁶⁵

Menší církve většinou žádné pochopení pro registrované partnerství neměly. Biskup Apoštolské církve Rudolf Bubík řekl: *„Schválení zákona o registrovaném partnerství je dalším krokem na cestě demontáže morálních hodnot naší společnosti.“*¹⁶⁶ a dodal: *„je to povzbuzení pro pedofily.“*

Katolická církev¹⁶⁷ neodsuzuje homosexuální orientaci, protože ta je daná vrozenou biologickou dispozicí a jako takovou ji nepovažuje za hříšnou. To, co

¹⁶² Církev Bratrská. *Společné stanovisko k zákonu o registrovaném partnerství osob stejného pohlaví.* [online]. 5. 11. 2013 [cit. 7. 11. 2013] <http://portal.cb.cz/2013-spolecne-stanovisko-k-zakonu-o-registrovanem-partnerstvi-osob-stejneho-pohlavi>

¹⁶³ Tamtéž.

¹⁶⁴ *Vyjádření některých církví ke schválení registrovaného partnerství Poslaneckou sněmovnou. ČBK k registrovanému partnerství.* [online] [cit. 20. 10. 2013] Dostupné z: http://www.gl.cz/vh-partnerstvi/20051217_cirkve.html

¹⁶⁵ Tamtéž.

¹⁶⁶ TOLAR, Ondřej. Církve našly pro gaye a lesbičky pochopení i urážky. iDNES.cz [online] 11. 1. 2006. [cit. 3. 10. 2013] Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/domaci.aspx?c=A060110_120216_domaci_ton

¹⁶⁷ **Katechismus katolické církve o homosexualitě**

2357 Homosexualita označuje vztahy mezi osobami mužského nebo ženského pohlaví, které pocítují výlučnou nebo převažující pohlavní přitažlivost vůči osobám stejného pohlaví. V průběhu staletí a v různých kulturách nabývá velmi odlišné podoby. Její psychický vznik zůstává z velké části nevysvětlený. Tradice, opíraje se o Písmo svaté, které představuje homosexuální vztahy jako velmi závažnou zvrácenost, vždy hlásala, „že homosexuální úkony jsou svou vnitřní povahou nezřízené“.

považuje za hříšné, je projev sexuálního chování u jedinců stejného pohlaví. Za správné je považován pouze sexuální styk v manželství mezi mužem a ženou. Z těchto důvodů se staví proti institutu registrovaného partnerství. Teolog Tomáš Halík k tomu dodává: „*Homosexuální svazky však nelze klást na stejnou rovinu jako manželství muže a ženy, které naplňuje bytostné poslání člověka (Bůh učinil člověka jako muže a ženu) a umožňuje předávání života. Proto katolická církev nemůže homosexuální svazky klást na rovinu svátosti manželství.*“¹⁶⁸

Pravoslavná církev, která je také jednou z registrovaných církví v České republice, vyjádřila „*znepokojení nad snahou některých bratří a sester z jiných křesťanských vyznání, kteří se snaží přizpůsobovat slova a skutky našeho Pána, o nichž mluví Evangelia některým neblahým společenským jevům současnosti a svým vlastním představám. Zejména se jedná o problematiku vzájemného soužití lidí stejného pohlaví a o přijetí homosexuálních svazků církví a společností.*“¹⁶⁹ Zdůrazňuje, že biblické texty, které jsou základem křesťanské morálky, homosexualitu odmítají. Odmítat tyto ustanovení znamená popírat křesťanskou tradici. „*Homosexuální vztahy jsou z pohledu Bible i z pohledu učení církve hříchem, který odděluje člověka od Boha.*“¹⁷⁰

Jsou proti přirozenému zákonu. Zavírají totiž pohlavní úkon před darem života. Nepocházejí z opravdového citového a sexuálního doplňování se. V žádném případě je nelze schvalovat. 2358 Nemalý počet mužů a žen má hluboce zakořeněné homosexuální sklony. Tato objektivně nezřízená náklonnost je pro většinu z nich zkouškou. Třeba je přijímat s úctou, soucitem a jemnocitem a vyhýbat se jakémukoliv náznaku nespravedlivé diskriminace vůči nim. I tyto osoby jsou povolány plnit ve svém životě Boží vůli, a pokud jsou křesťany, spojovat s Pánovou obětí na kříži potíže, se kterými se mohou setkat v důsledku svého stavu. 2359 Homosexuální osoby jsou povolány k čistotě. Skrze ctnost sebeovládání, jež vychovává k vnitřní svobodě, často ne skrze podporu nezištného přátelství, modlitbu a svátostnou milost mohou a mají se postupně a rozhodně přibližovat ke křesťanské dokonalosti. - Katolická církev. *Katechismus katolické církve*. 2. vyd. V Karmelitánském nakl. 1. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2001. S. 406

¹⁶⁸ HALÍK, Tomáš. *V úterý odpoledne na vaše otázky odpovídal teolog Tomáš Halík*. Novinky.cz. [online] 23. 8. 2011. [cit. 3. 10. 2013] Dostupné z: <http://vipchat.novinky.cz/archiv/01091-tomas-halik.html>

¹⁶⁹ *Na přípustnosti homosexuálních svazků se církve neshodnou: Prohlášení pravoslavných biskupů z Česka a Slovenska nejen k homosexuálním svazkům*. [online]. 11. 2. 2005 [cit. 20. 10. 2013]

Dostupné z: http://www.christnet.cz/clanky/3207/na_pripustnosti_homosexualnich_svazku_se_cirkve_neshodno_u_url

¹⁷⁰ Tamtéž.

3. 1. 4. Shrnutí

Z náboženského hlediska má sexualita významné místo v životě člověka, ale je to sexualita opředená určitými pravidly. Tato pravidla homosexuální chování nespĺňuje. Proto je z morálního hlediska zcela nepřipustné. Na základě homosexuálního chování dochází k provozování sexu mimo manželství a navíc mezi osobami stejného pohlaví. Jak již bylo podotknuto, sex patří podle křesťanství jen a pouze do manželství. V tom nelze hledat diskriminaci ze strany církve vůči homosexuálům, protože tato pravidla se stejně tak týkají heterosexuálů. I heterosexuální jedinec, který se vyznává, že provozuje pohlavní styk, byť s dlouhodobým partnerem mimo manželství, je považován za hříšníka. Křesťanství nezavrhuje sexuální orientaci daného jedince, ale staví se proti takovému životnímu stylu. Církve a mnozí křesťané na základě textů z Bible odsuzují, homosexuální chování, nikoliv však lidi samotné. Svým věřícím homosexuálním bratrům a sestrám radí sexuální zdrženlivost, což se může zdát přehnané a vůči těmto osobám neférové.

Postoje samotných církví i postoje věřících křesťanů jsou často velmi rozpolcené. Křesťané zastávají systém hodnot, který se tak úplně neshoduje s postojem homosexuálů. Na obou stranách je vidět někdy velká nevraživost.¹⁷¹ V otázce homosexuality lze najít napříč církvemi tolerantnější a méně tolerantní proudy. Objevují se přístupy, které homosexualitu zavrhují a jakékoliv homosexuální projevy netolerují. Jediným východiskem pro jejich věřící je, aby se své orientace vzdali a uznali, že jsou hříšníky a podrobili se duchovní léčbě. V případě, že toto odmítnou, hrozí jim z jejich společenství vyloučení. Takový postoj zaujímají zejména fundamentalistické skupiny či sekty.¹⁷² Takto extremistický názor homosexualitu vůbec nepřijímá a vnitřní citění člověka nerespektuje. Méně extremistický názor je tzv. přístup zavrhuující – netrestající, který naopak přijímá člověka i s jeho odlišnou sexuální orientací, na druhou stranu zásadně odsuzuje homosexuální styky jako nepřirozené či nezralé. Do této skupiny

¹⁷¹ Není možné snažit se změnit postoj někoho, kdo zastává jiné hodnoty a už vůbec ne tím, že bude urážen, že je fanatickým bláznem či tmářem. Autorka práce se domnívá, že tudy cesta nevede.

¹⁷² JANOŠOVÁ, Pavlína. *Homosexualita v názorech současné společnosti*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2000. S. 82

lze zařadit katolickou církev.¹⁷³ Liberálnější přístup respektuje homosexuální vztahy a to jak po citové, tak i po tělesné stránce, ale podotýká, že nelze takové vztahy srovnávat s heterosexuálními. V poslední řadě stojí ty nejliberálnější názory, které hlásají, že homosexualita je součástí Božího plánu, a že homosexuální vztahy jsou stejně přirozené jako heterosexuální.¹⁷⁴

Některé liberálnější směry křesťanství homosexuální dvojice akceptují, dokonce jsou ochotni homosexuálním dvojicím v církvi i žehnat.

3. 2. Židovský pohled na homosexualitu

Judaismus je nejstarší monoteistické náboženství na světě. Jedná se o náboženství spíše regionální a nikoli světové. Židé se považují za Bohem vyvolený národ. Jejich posvátným textem je Tanach, který je sepsán v hebrejštině. V podstatě se jedná o Starý zákon křesťanské Bible. Tanach se skládá ze tří částí: Zákona čili Tóry, čemuž v křesťanské Bibli odpovídá pět knih Mojžíšových, dále Proroci neboli Nevi'im a Spisů tzv. Ktuvim. Kromě Tanachu mají Židé ještě ústní zákon Talmud.

Jak je to s otázkou homosexuality v judaismu? Vzhledem k tomu, že křesťanství ve své nauce navazuje na judaismus, bude pohled těchto dvou náboženských směrů podobný. V milostném aktu mezi muži spatřuje židovská nauka „ohavnost“ a staví se tak proti homosexualitě. Tak jak ukazuje verš v Levitiku (Vajikra 18,22) „*Nebudeš obcovat s mužem jako s ženou. Je to ohavnost*“ a dále v Levitiku (Vajikra 20,13) „*Kdyby muž spal s mužem jako s ženou, oba se dopustili ohavnosti; musejí zemřít, jejich krev padni na ně.*“ Tyto zákazy jsou součástí míst, které se vyjadřují k řádu pohlavního života a trestům za těžká provinění a jednoznačně homosexuální chování odsuzují. Vzhledem k tomu, že židovství stojí na kulturních a náboženských normách a většinou striktně své tradice dodržuje, nemůže se k otázce homosexuality stavět kladně. Ve Starém zákoně byly „*homosexuální styky součástí okázalých rituálů plodnosti, jež prováděly sousední národy.*“¹⁷⁵

¹⁷³ JANOŠOVÁ, Pavlína. *Homosexualita v názorech současné společnosti*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2000. S. 82

¹⁷⁴ Tamtéž. S. 83

¹⁷⁵ SCHWARTZ, Marco. *Láska v bibli*. 1. vyd. Praha: Ikar, 2002. S. 189

Důvody, které vedou židovské náboženství k zavrhování homosexuality, jsou následovné: v první řadě je homosexuální chování přečin proti lidské přirozenosti, dále tato praxe eliminuje možnost zplození dětí, z toho plyne, že se protíví prvnímu přikázání: „*Plod'te a množte se a naplňte zemi!*“ (Berešít/Gen 1,28). Třetím důvodem, proč je zavrhovaná je ten, že narušuje normální rodinu.¹⁷⁶

Ve verších výše napsaných se jedná zejména o mužskou homosexualitu. Ženská homosexualita není v těchto částech výslovně zmíněna, ale i tak je na ni v dnešní době pohlíženo jako na něco promiskuitního a stejně jako mužská homosexualita není slučitelná s židovskou morálkou.

Jak bylo již konstatováno u křesťanství, ani judaismus nezavrhuje homosexuály jako osoby, zavrhuje ovšem homosexuální chování. V dnešní době se však ke slovu dostávají liberální směry judaismu, které se snaží bránit práva a gayů a lesbiček. Dokonce v některých státech, kde je dovoleno uzavírat církevní sňatek osobám stejného pohlaví, jsou někteří rabíni schopni i tohoto.

Na druhé straně někteří rabíni, zejména ti ortodoxní, považují homosexualitu stále za nemoc. Odmítají postoj, že se jedná o něco daného a neměnného. Naopak od takto zaměřených bratří a sester požadují, aby se léčili. „*Léčba se skládá z posílení přirozené genderové identity jedince a pomoci mu nebo jí pochopit a opravit emocionální rány, které vedly k jeho dezorientaci a oslabení, což umožňuje obnovení a dokončení emocionální vývoj jedince.*“¹⁷⁷ Chtějí, aby gayové a lesbičky přestali provozovat veškeré sexuální praktiky s partnery stejného pohlaví. Podle tohoto pojetí, nemůže být homosexualita trestána, protože nemocný člověk nemůže za to, že onemocněl. Pokud však podlehne sexuálním praktikám, tak se z daného člověka stává velký hříšník. „*Tóra nezakazuje nic, čemu by bylo nemožné se vyhnout.*“¹⁷⁸

¹⁷⁶ ANSOHN, Felice-Judith. *Židé a homosexualita*. KOMUNITY WEB2.CZ. [online]. 20. 7. 2004 [cit. 20. 9. 2013] Dostupné z: http://komunity.web2.cz/vh-kveci/zide_a_homosexualita.phtml

¹⁷⁷ *Declaration On The Torah Approach To Homosexuality*. [online] [cit. 20. 9. 2013] Dostupné z: <http://www.torahdec.org/>

¹⁷⁸ Tamtéž.

A nakonec jeden velmi zajímavý výrok „*v Izraeli není nikdo, kdo provozuje homosexuální praktiky*“ *Jinými slovy: Kdo je žid, nic takového nečiní. Kdo tak činí, není žid.*¹⁷⁹

3. 3. Islám a homosexualita

Islám je nejmladším monoteistickým náboženstvím. Slovo islám v překladu znamená odevzdání se a naznačuje oddání se muslima poslušnosti vůli Boha Alláha. Zakladatelem tohoto náboženského směru je Mohamed, který je nazýván Prorokem. Vznik islámu se datuje do první poloviny 7. století n. l. a jeho vyznavačům se říká muslimové. Po smrti proroka Mohameda došlo uvnitř islámu ke sporu o nástupnictví a vedení muslimské obce. Tento spor nakonec vyústil v rozdělení muslimské náboženské obce na dvě větve: sunnity a ší'ity¹⁸⁰. Sunnité jsou početnější skupinou.¹⁸¹ Za základní pramen islámu považují Korán,¹⁸² který vznikl ze zjevení Mohameda, ale také tzv. sunnu¹⁸³ (tzv. tradice víry).

Islám není jen náboženství, ve skutečnosti se jedná o kompletní způsob života. Šarí'a, tradiční zákon islámu, upravuje prakticky každý aspekt lidského života, jedná se o jakýsi návod, jak být dobrým muslimem. Muslimové věří, že Boží slovo bylo předáno Mohamedovi. „*Protože islám vychází z identity muslimské obce (umma) a státu, je šarí'a státním a náboženským právem zároveň, a odvolává se na Alláha jako nejvyššího zákonodárce.*“¹⁸⁴

Již v průběhu 7. století n. l. se začal islám rozšiřovat z Arabského poloostrova, odkud pochází, do jiných zemí. V dnešní době „*asi 18% muslimů žije v arabském světě, 1/5 se nachází v Subsaharské Africe a největší muslimská komunita je v Indonésii. Značná část Asie je muslimská, a taktéž významné*

¹⁷⁹ ANSOHN, Felice-Judith. *Židé a homosexualita*. KOMUNITY WEB2.CZ. [online]. 20. 7. 2004 [cit. 20. 9. 2013] Dostupné z: http://komunity.web2.cz/vh-kveci/zide_a_homosexualita.phtml

¹⁸⁰ Imámem, vůdcem muslimské obce, může být pouze potomek Alího a jeho ženy Fátimí.

¹⁸¹ BELLINGER, Gerhard J. *Sexualita v náboženstvích světa*. 1. vyd. Praha: Academia, 1998, ©1996. S. 306

¹⁸² Posvátnou knihou všech muslimů je **Korán**; ten je rozdělen do 114 kapitol tzv. **súr** a každá súra obsahuje ještě menší celky, jimž se říká **ájá** (pl. aját - zázračné znamení) **KORÁN**. [Praha]: Československý spisovatel, 2012. S. 49

¹⁸³ Někdy označována jako hadíth, kterou tvoří skutky a výroky Proroka. Islámská nadace. *Objevte Islám - Co Existují kromě Koránu i jiné posvátné zdroje?* [online] [cit. 24. 10. 2013] Dostupné z: http://www.islamweb.cz/objevte_islam/11.htm

¹⁸⁴ BELLINGER, Gerhard J. *Sexualita v náboženstvích světa*. 1. vyd. Praha: Academia, 1998, ©1996. S. 306

*menšiny se vyskytují v střeđoasijských republikách, Indii, Číně, severní a jižní Americe a ve východní a západní Evropě.*¹⁸⁵

Jaký je pohled islámu na homosexualitu? Na takovou otázku je velmi těžké odpovědět. Islám má tvrdé podmínky pro sexualitu obecně. Je povolena pouze v manželství a vše co se nějakým způsobem vymyká, se považuje za cizoložství. Za něž hrozí tresty ukamenování pro sezdané, kteří tímto způsobem zhřeší a 100 ran bičem pro nesezdané.¹⁸⁶ Nejdůležitějším aspektem sexu v islámském prostředí je plození dětí, které se považuje za něco důležitějšího než erotika. Homosexualita je považována za protivenství vůči Alláhovi a Božímu řádu. V Koránu se o homosexualitě hovoří pouze nepřímou, jedná se o pasáže týkající se příběhu o Lotovi a obyvatelích Sodomy.¹⁸⁷ Stejně jako v judaismu a křesťanství. Náboženské normy však toto chování odsuzují a považují za hanebnost. Podle prorockého spisu je homosexualita přísně zakázána. *„Kdykoli ulehá muž k jinému muži, Boží trůn se chvěje. Andělé přihlížejí s odporem a říkají: „Pane, proč nepřikážeš zemi, aby je potrestala, a nebesům, aby je zavalila kamením?“ Bůh odpovídá: „Já jsem trpělivý, nic nenechám bez povšimnutí.“ Kromě strašných trápení a ponižení ve světě, který přijde, musí být homosexuální chování potrestáno na zemi: „Jestliže vidíš dva lidi, kteří konají jako Lotovi lidé, pak zahub aktivního i pasivního.“*¹⁸⁸ Islám odsuzuje homosexuální akty nikoliv homosexuála jako osobu, protože jeho hlavním úkolem je oženit se a zplodit potomstvo a v tom mu jeho orientace nebrání. *„Jeho soukromí, případně jeho sexuální zvláštnosti, jsou-li provozovány diskrétně a bez důsledků, většinou dnes již nikoho příliš nezajímají.“*¹⁸⁹ Dospělý svobodný muž z tohoto pohledu, který je v islámské společnosti silně zakořeněn, není pravým mužem a řádným členem společnosti.

Homosexualita byla a je součástí islámské kultury, a to i přesto, že je nábožensky nezákonná. V mnoha zemích za ni hrozí různé tresty. Takové tresty

¹⁸⁵ Islámská nadace. *Objevte Islám - Co je Islám a kdo jsou Muslimové.* [online] [cit. 24. 10. 2013] Dostupné z: http://www.islamweb.cz/objevte_islam/2.htm

¹⁸⁶ JANOŠOVÁ, Pavlína. *Homosexualita v názorech současné společnosti.* 1. vyd. Praha: Karolinum, 2000. S. 38

¹⁸⁷ BELLINGER, Gerhard J. *Sexualita v náboženstvích světa.* 1. vyd. Praha: Academia, 1998, ©1996. S. 326

¹⁸⁸ *Sexuality and eroticism among males in moslem societies.* Binghamton: Harrington Park Press, 1992. S. 181

¹⁸⁹ JANOŠOVÁ, Pavlína. *Homosexualita v názorech současné společnosti.* 1. vyd. Praha: Karolinum, 2000. Tamtéž. S. 38

mohou být velmi různorodé v závislosti na zemi od trestu smrti, bičování, vězení nebo peněžitého trestu. V islámských zemích, kde je homosexuální chování zločinem, není pro podmínky dané islámským právem zrovna jednoduché někoho usvědčit z tohoto zločinu. Podle islámského práva je potřeba, aby domnělý homosexuální člověk a „obžalovaný“, byl viděn přinejmenším 4 svědky, jež to musí odpřisáhnout. Tito svědci se sami vystavují riziku trestu 80 ran bičem za křivou přísahu.¹⁹⁰ Navíc osoba v aktivní roli není v islámské kultuře považována za gaye. Naopak osoba v postavení pasivním, v takovém vztahu, je považována za zvráceného člověka, protože tato funkce patří obvykle pouze ženě a pro muže se nehodí.

Tolerance mužské homosexuality v arabských a jiných tradičních muslimských společnostech lze vysvětlit i tak, „že *sama o sobě nemá pro islámskou tradici takové společenské důsledky, jaké mívá heterosexuální cizoložství. Stejnopohlavní styky nejsou otázkou zneužití vlastnictví (v islámu je manželka manželovým majetkem) nebo ztráty cti a práva manžela či rodiny, neboť tu nevzniká nebezpečí těhotenství.*“¹⁹¹ Předmanželský, heterosexuální sex a sex mimo manželství jsou nejen hříchem, ale najít osobu opačného pohlaví, která by chtěla tímto způsobem zhřešit, je velmi složité. U žen se styk s ženou považuje za cizoložství a je tedy trestán 100 ranami bičem.

Pro islám je základním stavebním kamenem společnosti rodina, islám prosazuje velké rodiny, polygamní manželství, mnoho dětí s cílem pomoci zvýšit počet stoupenců islámské víry.¹⁹² Tato potřeba je v islámské společnosti hluboce zakořeněná, a proto je pravděpodobné, že k registrovanému partnerství se nestaví kladně, protože se jedná o ničení rodiny. Navíc civilní sňatek není podle šari'í sňatkem platným a ti kteří v něm žijí, se dopouštějí cizoložství, které je velkým hříchem. Z tohoto vyplývá, že podporovat registrované partnerství v tomto případě nepřipadá v úvahu. Homosexualita může být do jisté míry trpěna po dobu, kdy muslim je jinak řádným muslimem a dělá, co od něj očekává jeho víra i okolní muslimská společnost, tj. tvoří své potomstvo.

¹⁹⁰ JANOŠOVÁ, Pavlína. Homosexualita v názorech současné společnosti. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2000. S. 38

¹⁹¹ Tamtéž. S. 39

¹⁹² Islámská nadace. *Objevte Islám - Proč je pro muslimy velmi důležitá rodina?* [online] [cit. 24. 10. 2013] Dostupné z: (http://www.islamweb.cz/objevte_islam/20.htm)

3. 4. Problematika adopce dětí homosexuálními páry

Registrované partnerství samo o sobě patří k velmi diskutovaným tématům. K tomuto tématu se váže ještě problematičtější otázka a tou je, možná adopce dětí homosexuálními páry. Problematika adopce dětí páry stejného pohlaví, je ještě větším a ožehavějším tématem než samo registrované partnerství. A proto bude tato podkapitola věnována otázce osvojení si dětí homosexuálními páry či jedinci.

Tato možnost v České republice ještě neexistuje, je to podmíněno i tím, že samotné registrované partnerství osob stejného pohlaví je záležitostí nedávné historie. Existují jedinci, především z řad homosexuálů, kteří by chtěli v České republice uzákonit možnost adopce dětí i pro registrované homosexuální páry. Přestože a právě proto, že se jedná o záležitost v našich dějinách novou, je velmi vhodné si celou problematiku prostudovat, zvážit možné přínosy a potenciální rizika, bez emocí promyslet, co je nejvhodnější, v čím zájmu se daná věc projednává. Na základě všech zjištění se v dané věci rozhodnout podle platných právních zásad, našeho vědomí a svědomí. Dle názoru autorky této práce se tím, že se jedná o složitou problematiku samu o sobě, zahrnující nezletilé děti, nově spolu s menšinou registrovaných občanů rozhodnutí v této věci stává značně složitým.

Je pravdou, že dnes již většina či alespoň značná část populace podporuje, či přinejmenším toleruje registrované partnerství. S otázkou výchovy dětí těmito páry ovšem pochopení většinou mizí a takové rodiny společnost ještě příliš neakceptuje a nepodporuje. To však neznamená, že již případy takových rodin nejsou.

V nedávné době byl zveřejněn článek o tom, že v České republice je přibližně na 1000 dětí vychováváno homosexuálními jedinci či páry. Podle výsledků sčítání „*V domácnostech čítajících jednu rodinu, která byla tvořena registrovanými partnery, žilo celkem 46 závislých dětí. V domácnostech partnerů stejného pohlaví, kteří spolu žijí, pak žilo 879 dětí.*“¹⁹³ Je pravděpodobné, že toto číslo není konečné, protože tyto údaje vycházejí pouze z údajů od lidí, kteří byli ochotni takové informace poskytnout. Již z tohoto zjištění vyplývá, že gayové a lesby potomky mají a vychovávají je.

¹⁹³ *Homosexuální páry v Česku vychovávají skoro tisícovku dětí.* tn.cz. [online]. 25. 10. 2013 [cit. 28. 10. 2013] Dostupné z: <http://tn.nova.cz/zpravy/domaci/homosexualni-pary-v-cesku-vychovavaji-skoro-tisicovku-deti.html>)

Jak bylo výše uvedeno, tak v České republice neexistuje zákon, který by umožňoval adopce dětí, např. z dětských domovů, homosexuálními páry. V těchto rodinách žijí děti, které se s velkou pravděpodobností narodily v předchozím heterosexuálním svazku. A to zejména z toho důvodu, že při rozvodu nesmí být sexuální orientace rodiče v žádném případě překážkou svěřeni dítěte do péče, pokud je to v zájmu dítěte. Vztah rodičů a dětí je upraven zákonem č. 94/1963 Sb., o rodině, ve znění pozdějších předpisů. V případě uzavření registrovaného partnerství, zároveň § 13 odst. 1 zákona č. 115/2006 Sb., o registrovaném partnerství a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů stanovuje: *„Existence partnerství není překážkou výkonu rodičovské zodpovědnosti partnera vůči jeho dítěti ani překážkou svěřeni jeho dítěte do jeho výchovy.“ Partner, který je rodičem, je povinen zajistit vývoj dítěte a důsledně chránit jeho zájmy při použití přiměřených výchovných prostředků tak, aby nebyla dotčena důstojnost dítěte a ohroženo jeho zdraví a tělesný, citový, rozumový a mravní vývoj.*¹⁹⁴

Tyto páry mohou také vychovávat nejen biologického potomka jednoho z partnerů, ale může se jednat o děti, které si jeden z páru osvojil před uzavřením registrovaného partnerství. To je umožněno díky stávající právní úpravě, kdy mají gayové a lesby právo adoptovat dítě, ale jen jako jednotlivci, tj. pokud nejsou registrováni.¹⁹⁵ Toto právo platí pro muže i ženy a to bez ohledu na jejich sexuální orientaci. V tomto místě je právní úprava stejná jak pro heterosexuály, tak pro homosexuály.

Páry lesbických žen mají ještě jiné možnosti, jak si pořídit potomka. Jednou z možných variant je ojedinělý heterosexuální styk, tedy početí přirozenou cestou, nebo možnost podstoupit umělé oplodnění. Poslední jmenovaná varianta by byla přípustná pouze v zahraničí, neboť podle zákona č. 373/2011 Sb. o specifických zdravotních službách je umožněno umělé oplodnění jen pářům opačného pohlaví, o tom více níže.

¹⁹⁴ Zákon č. 115/2006 Sb., o registrovaném partnerství a o změně některých souvisejících zákonů

¹⁹⁵ Zákon č. 94/1963 Sb., o rodině. § 64

3. 4. 1. Děti v registrovaném partnerství

Při uzavření registrovaného partnerství však dochází ke změně. V tuto chvíli registrovaní partneři ztrácí možnost adoptovat dítě a to nejen jako pár, ale i jako jednotlivec, protože zákon č. 115/2006 Sb. o registrovaném partnerství a o změně některých souvisejících zákonů přímo v § 13 odst. 2 říká „*Trvajícím partnerství brání tomu, aby se některý z partnerů stal osvojitelem dítěte.*“ Z toho plyne, že jim adopce dítěte po dobu trvání registrovaného partnerství není umožněna, protože podle zákona o rodině o společnou adopci mohou požádat pouze manželé. Ze stejného důvodu nemůže ani heterosexuální pár, který nevstoupil do svazku manželského, dítě společně adoptovat.

Dojde-li k zániku registrovaného partnerství, obnoví se bývalým partnerům opět právo stát se osvojiteli. „*Příslušné ustanovení zákona o registrovaném partnerství zcela jednoznačně znevýhodňuje gaye a lesbické ženy, neboť osobám po vstupu do partnerství upírá právo, které je jim před uzavřením a po ukončení registrovaného partnerství přiznáno.*“¹⁹⁶

Situace popsaná výše, by mohla nastat v případě, kdy by si registrovaní partneři chtěli adoptovat dítě z dětského domova. Ovšem může ještě nastat situace, kdy pár vychovává biologického potomka jednoho z partnerů. V tuto chvíli zákon říká „*Pokud jeden z partnerů pečuje o dítě a oba partneři žijí ve společné domácnosti, podílí se na výchově dítěte i druhý partner; povinnosti týkající se ochrany vývoje a výchovy dítěte se vztahují i na tohoto partnera.*“¹⁹⁷ V případě ukončení partnerství, ať již dobrovolné či z vlastní vůle, jako je rozpad partnerství nebo nezvratitelné úmrtí biologického rodiče, dochází na situaci, kdy partner nemá k do té doby společně vychovávanému dítěti žádná práva a to zajisté není dobře. „*V případě úmrtí biologického rodiče hrozí nebezpečí, že dítě bude vytrženo ze svého prostředí a odděleno od osoby, která mu je neblíže, aby bylo svěřeno do výchovy některé osobě z biologické rodiny zemřelého rodiče. Dojde-li k rozpadu partnerství, hrozí, stejně jako v případě rozpadu manželství, nebezpečí, že biologický rodič bude dítěti bránit ve styku s bývalým partnerem či partnerkou, přestože dítě má k němu velmi silné citové pouto. Naopak v případě úmrtí*

¹⁹⁶ BEŇOVÁ, Kateřina et al. *Analýza situace lesbické, gay, bisexuální a transgender menšiny v ČR*. Praha: Úřad vlády ČR, 2007. S. 32

¹⁹⁷ Zákon č. 115/2006 Sb., o registrovaném partnerství a o změně některých souvisejících zákonů. § 13

*nebiologického rodiče budou dítěti odeprána dědická práva, nebyla-li v jeho prospěch sepsána závěť atd.*¹⁹⁸ Pokud je dítě na nového partnera svého biologického rodiče zvyklé a je s ním rádo, nevidí autorka práce důvod, proč by v takové nepříjemné situaci mělo jít dítě do ústavu nebo k dříve neangažovanému biologickému rodiči. *„Přitom je to proti základním právům a zájmům dítěte – fungoval-li partner(ka) biologického rodiče plnohodnotně, dítě je na něj emocionálně fixované a vidí v něm jistotu, zázemí, bezpečí. V zájmu dítěte by tedy v takovém případě bylo, aby zůstalo v péči tohoto partnera(ky).*¹⁹⁹

V případě lesbických žen existuje vedle adopce ještě další alternativa pořízení si dítěte, kterou je umělé oplodnění. Zákony České republiky však tuto možnost umožňují pouze heterosexuálním párům, u kterých však není nutné, aby byli manželé. Z toho plyne, že podstoupit umělé oplodnění nemůže *„ani lesbický pár, ani žena bez partnera.*²⁰⁰

Upravuje ji zákon č. 373/2011 Sb. o specifických zdravotních službách, ve znění pozdějších předpisů, který stanovuje v § 6 (1) *„umělé oplodnění lze provést ženě v jejím plodném věku, pokud její věk nepřekročil 49 let, a to na základě písemné žádosti ženy a muže, kteří tuto zdravotní službu hodlají podstoupit společně (dále jen „neplodný pár“). Žádost neplodného páru žádajícího o umělé oplodnění nesmí být starší než 6 měsíců; je součástí zdravotnické dokumentace vedené o ženě.“* Pro umožnění samotného umělého oplodnění pouze heterosexuálním párům, bez ohledu na jejich manželský status, jsou především argumenty o ochraně tradiční rodiny. Při zamyšlení nad danou situací však může být nesezdaný pár již jinou formou rodiny než „tou tradiční ve svazku manželském“. Takovýto pár k sobě není vázán nijak víc než neregistrovaný homosexuální pár. Tento argument by dle názoru autorky práce, neměl být rozhodujícím argumentem v záležitosti umožnění či neumožnění umělého oplodnění homosexuálním lesbickým párům.

¹⁹⁸ BEŇOVÁ, Kateřina et al. *Analýza situace lesbické, gay, bisexuální a transgender menšiny v ČR*. Praha: Úřad vlády ČR, 2007. S. 33-34

¹⁹⁹ JANČAŘÍKOVÁ, Anna. *Lesbické rodičovství - Hlavní nepřátelé G&L rodičovství. Lesbický koutek* [online]. 23. 10. 2007 [cit. 29. 5. 2013] Dostupné z: <http://www.drba.cz/clanek-lesbicke-rodicovstvi-93-hlavni-nepratele-g-l-rodicovstvi.htm>

²⁰⁰ BEŇOVÁ, Kateřina et al. *Analýza situace lesbické, gay, bisexuální a transgender menšiny v ČR*. Praha: Úřad vlády ČR, 2007. S. 34

Další možností gayů a lesbiček jak si pořídit dítě, je institut tzv. poručnictví. § 78 zákona o rodině stanovuje, že v případě úmrtí biologických rodičů dítěte, je pro dítě soudně ustanoven poručník. Jeho povinností je nezletilé dítě vychovávat, zastupovat a spravovat jeho majetek místo jeho rodičů. § 80 dále ustanovuje, že poručník podléhá pravidelnému dozoru soudu. *„Zejména je povinen podávat soudu zprávy o osobě poručenice a účty ze správy jeho jmění.“*²⁰¹ V případě stejnopohlavních párů opět nastává situace, kdy se poručníkem může stát pouze jeden z partnerů a *„druhý partner nemá vůči dítěti žádný právní vztah.“* *„Přesto je poručnictví jedním z teoretických způsobů, jak mohou registrovaní partneři získat do své péče dítě.“*²⁰²

Další formou náhradní rodinné péče, která přichází v úvahu pro gaye a lesby, které chtějí mít dítě, je pěstounská péče. Pěstounem se může stát fyzická osoba, bez ohledu na její sexuální orientaci, popřípadě manželský pár a však vždy za podmínky, že se bude jednat o zájem dítěte. *„Uzavření registrovaného partnerství nebrání svěřením dítěte do pěstounské péče. Avšak o pěstounskou péči může požádat pouze jeden z partnerů či partnerek. Do společné pěstounské péče může být dítě svěřeno pouze manželům.“*²⁰³

3. 4. 2. Možnost adopce dětí páry stejného pohlaví v České republice

Při schvalování zákona o registrovaném partnerství jeho navrhovatelé věděli, že by pravděpodobně neprošel, kdyby součástí návrhu byla možnost adopce dětí. A proto oznamovali, že jim o adopce vůbec nejde. Nyní se však situace změnila, homosexuální aktivisté tvrdí, že pokud gayové a lesby nemají právo na adopce dětí, tak na základě tohoto vyloučení jsou jim upírána práva. Jak bylo poznamenáno výše, zákon o registrovaném partnerství však zásadně adopci dětí gayům a lesbám zakazuje. A ani neumožňuje, aby si jeden z partnerů osvojil biologického potomka svého partnera či partnerky.

²⁰¹ Zákon č. 94/1963 Sb., o rodině § 80

²⁰² FICOVÁ, Sylva. *Registrované partnerství - Poručnictví. Lesbický koutek* [online]. 3. 9. 2007 [cit. 29. 5. 2013] Dostupné z: <http://www.drba.cz/clanek-lesbicke-rodicovstvi-93-hlavni-nepratele-g-l-rodicovstvi.htm>

²⁰³ *Registrované partnerství a rodičovství*. Poradna pro občanství, občanská a lidská práva. [online]. [cit. 29. 5. 2013] Dostupné z: <http://lgbt.poradna-prava.cz/registrovane-partnerstvi/registrovane-partnerstvi-a-rodicovstvi.html>

Již v roce 1998 při projednávání návrhu zákona o registrovaném partnerství vystoupil poslanec Jiří Payne s myšlenkou, že pokud by chtěli zákonodárci zabránit v tom, aby se děti nedostávaly do vztahů registrovaným partnerům, že by to bylo podle jeho názoru v rozporu s ústavním pořádkem ČR. **„Zákon o rodině říká, že osvojení je možné i pro jednotlivé osoby nežijící v manželství, nebo dokonce jen pro jednoho z manželů, který žije v manželství. Nevidím, z jakých důvodů by měly být osoby registrované podle tohoto zákona vyloučeny z práva, aby osvojovaly děti? To je diskriminace, která by byla v rozporu s naší Listinou práv a svobod.“**²⁰⁴

Této problematice se již ve větší míře začínají věnovat i poslanci, kteří předložili návrh zákona, který by umožňoval stejnopohlavním párům osvojit si biologické dítě svého registrovaného partnera. **„Dítě by tak například mělo právo dědit, rodič by naopak mohl požadovat informace o jeho zdravotním stavu či školním prospěchu.“**²⁰⁵ Mezi překladatele patřila např. poslankyně Jana Černochová (ODS), poslankyně Kateřina Klasnová (VV) nebo poslanec Viktor Paggio (LIDEM).²⁰⁶

Tato novela nepředpokládala, že by si páry mohly adoptovat děti z dětských domovů, jednalo se prozatím „pouze“ o osvojení biologického potomka, jednoho z partnerů. V návrhu zákona bylo uvedeno **„Trvající partnerství brání tomu, aby se některý z partnerů stal osvojitelem dítěte s výjimkou osvojení dítěte svého partnera.“**²⁰⁷

S pádem vlády došlo i k odložení v této věci. Sdružení PROUD se pokusilo z osvojení udělat předvolební téma. Cílem PROUDu je po předčasných volbách

²⁰⁴ Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky. *Stenoprotokol z 23. schůze Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR ze dne 2. 4. 1998*. Společná česko-slovenská digitální parlamentní knihovna. [online] [cit. 4. 5. 2013] Dostupné z: <http://www.psp.cz/eknih/1996ps/stenprot/023schuz/s023220.htm>

²⁰⁵ JIŘIČKA, Jan. Se Sněmovnou se rozpustil i sen homosexuálů. Boj za osvojení nevzdávají. iDNES.cz [online]. 22. 8. 2013 [cit. 15. 9. 2013] Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/sdruzeni-nevzdava-osvojeni-deti-homosexuality-far-/domaci.aspx?c=A130821_211032_domaci_jj

²⁰⁶ *Homosexuálové by si mohli osvojit dítě partnera, navrhuji poslanci*. Lidovky.cz – Zpravodajský server Lidových novin [online]. 21. 5. 2013 [cit. 26. 5. 2013] Dostupné z: http://www.lidovky.cz/homosexualove-by-si-mohli-osvojit-dite-partnera-navrhuji-poslanci-1f2-/zpravy-domov.aspx?c=A130521_183021_ln_domov_hm

²⁰⁷ *Různé rodiny stejná práva. Návrh PROUDu na osvojení dítěte partnera / partnerky. Důvodová zpráva k návrhu o změně zákona č. 115/2006 Sb., o registrovaném partnerství a o změně některých souvisejících zákonů*. [online] [cit. 5. 11. 2013]. S. 8 Dostupné z: <http://www.stejnarodina.cz/cesta-k-osvojeni/>

opět najít poslance, kteří by se pokusili v nově zvolené Sněmovně takový návrh prosadit.²⁰⁸

Zajisté existují situace, kdy by adopce dítěte jednoho z partnerů stejného pohlaví druhým partnerem měla své opodstatnění. Např. oba jako partneři spolu dlouhodobě vychovávají dítě jednoho z nich a tento biologický rodič např. zemře. V takovém případě pokud nemá druhého biologického rodiče, tak by bylo velmi pravděpodobné, že by dítě bez této adopce muselo do dětského domova.

Na druhé straně není vůbec jednoduché pro heterosexuální jedince, když se rozvedou a žena či muž si najde nového partnera, aby bylo dítě adoptováno tím novým partnerem. Ono už přece jednoho otce nebo matku má. V takovém případě kdyby druhý biologický rodič dobře fungoval, tak by k takovému osvojení, nemohlo docházet. Druhý rodič by k tomu musel dát souhlas.²⁰⁹ **„O osvojení bude rozhodovat soud, který musí vždy posoudit, zda je takové osvojení v nejlepším zájmu dítěte.“**²¹⁰

Otázka osvojení dětí homosexuály je tématem, které rozděluje českou společnost a samozřejmě i české politiky. Jak se k tomuto tématu staví někteří představitelé našich politických stran, je dobře vidět z následujících komentářů.

Boris Šťastný (ODS) „Jediný, kdo má právo na výchovu dítěte, je muž a žena, protože jen samec a samice dokážou v říši savců zplodit potomka. “
„Sexuální život je něco jiného. Homosexualita je přirozená nejen u lidí, ale i u jiných živočichů. Neexistuje tu ale možnost zplodit dítě, tato věc vychází z biologické podstaty světa.“²¹¹

Jeroným Tejc (ČSSD) „Nejsem stoupencem tohoto řešení. Narušuje přirozený řád věcí a to, že rodinu mají tvořit otec, matka a dítě. Nemám nic proti

²⁰⁸ JIŘIČKA, Jan. Se Sněmovnou se rozpustil i sen homosexuálů. Boj za osvojení nevzdávají. iDNES.cz [online]. 22. 8. 2013 [cit. 15. 9. 2013] Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/sdruzeni-nevzdava-osvojeni-deti-homosexuality-far-/domaci.aspx?c=A130821_211032_domaci_jj

²⁰⁹ Různé rodiny stejná práva. Návrh PROUDu na osvojení dítěte partnera / partnerky. Důvodová zpráva k návrhu o změně zákona č. 115/2006 Sb., o registrovaném partnerství a o změně některých souvisejících zákonů. [online] [cit. 5. 11. 2013]. S. 6 Dostupné z: <http://www.stejnarodina.cz/cesta-k-osvojeni/>

²¹⁰ Tamtéž. S. 6

²¹¹ MARTINEK, Jan. Snaha homosexuálních párů o adopce rozdělila Sněmovnu. Novinky.cz [online]. 16. 5. 2013 [cit. 29. 5. 2013] Dostupné z: <http://www.novinky.cz/domaci/302024-snaha-homosexualnich-paru-o-adopce-rozdelila-snemovnu.html>

*registrovanému partnerství, ale toto je pro mě za hranicí, kterou bych nerad překročil.*²¹²

*Pavel Lebeda (ČSSD) „Homosexualismus je něco, co je in, a tak se populističtí politici, toužící po zviditelnění, předhánějí ve vstřícnosti k této úchylice. Křesťanství a judaismus, kořeny naší civilizace, dávno definovaly manželství a jeho funkce. Děti jsou vnímavé, citlivé a někdy i kruté. Nemusím být psycholog, abych dokázal odhadnout vývoj dítěte v homosexuálním prostředí a posměch a šikanu ostatních dětí.*²¹³

*Jaroslav Plachý (ODS) „Panu poslanci Paggiovi bych přál, aby byl vychováván dvěma homosexuály. Jsem přesvědčen, že potom by ho podobné choutky určitě přešly. Je to snaha zadními vrátky prosadit plnohodnotné manželství homosexuálů a postavit je na roveň klasické tradiční rodiny.*²¹⁴

*Andrej Babiš (ANO) - „Myslím, že to je spíš otázka na odborníky. Kdyby mě přesvědčili, tak ano. Štěstí a domov pro osamělé děti by měly být priority každého státu.*²¹⁵

*Ondřej Liška (SZ) – „Ano, Strana zelených je dlouhodobě prosazuje a jejich podporu má zakotvenu v programových dokumentech. Hlavním cílem by mělo být prosazení návrhu zákona, který umožňuje osvojení dítěte homosexuálními páry. Zázemí dítěte musí být hlavním a jediným kritériem, nikoliv pohlaví nebo sexuální orientace rodičů.*²¹⁶

Vojtěch Filip (KSČM) „Na danou problematiku je podle mého názoru možno pohlízet ze dvou rovin. Za prvé z toho, zda registrovaný partner může

²¹² MARTINEK, Jan. *Snaha homosexuálních párů o adopce rozdělila Sněmovnu*. Novinky.cz [online]. 16. 5. 2013 [cit. 29. 5. 2013] Dostupné z: <http://www.novinky.cz/domaci/302024-snaha-homosexuálních-paru-o-adopce-rozdelila-snemovnu.html>

²¹³ PETŘÍK, Lukáš. *Jsou to úchylové. Homosexuálové by neměli adoptovat děti. Víte, který politik ČSSD to řekl?* EUportál [online]. 24. 5. 2013 [cit. 29. 5. 2013] Dostupné z: <http://euportal.parlamentnilisty.cz/Articles/10599-jsou-to-uchylove-homosexualove-by-nemeli-adoptovat-deti-vite-ktery-politik-cssd-to-rekl.aspx>

²¹⁴ Tamtéž.

²¹⁵ PÁLKOVÁ, Šárka. *Adopce dětí homosexuály? Před volbami jsou politici překvapivě smířliví*. Lidovky.cz – Zpravodajský server Lidových novin [online]. 21. 10. 2013 [cit. 30. 10. 2013] Dostupné z: http://www.lidovky.cz/adopce-deti-homosexuality-dulezite-je-zazemi-ditete-ne-orientace-rodicu-lem-zpravy-domov.aspx?c=A131017_114908_ln_domov_spa

²¹⁶ Tamtéž.

*adoptovat dítě druhého partnera, se kterým žije ve společné domácnosti. V tomto případě se domnívám, že registrované partnerství je zcela legální a v Evropě už běžný právní vztah mezi dvěma lidmi. Myslím, že na překážku by to nemělo být ani v tomto případě, samozřejmě by měli oba partneři splňovat standardní podmínky (způsobilost) pro adopci. Jde o schopnost starat se o dítě jednoho z partnerů, nikoliv o jejich sexuální orientaci. S tím je podle mého soudu dítě schopné se vypořádat. V případě adopce dítěte z dětského domova registrovanými partnery by přednost zřejmě měly dostat heterosexuální rodiny, usilující o adopci, kterých je (snad) dost. KSČM se však nebrání další diskusi na toto téma.*²¹⁷

*Pavel Bělobrádek (KDU-ČSL) – „Ne. Na prvním místě musí být právo dítěte na otce a matku.*²¹⁸

*Zdeněk Štengl (SPOZ) – „Jsem přesvědčen, že rodina je ideálním prostředím pro vývoj dětí, mám měsíční dceru. Přesto je pravděpodobné, že u šťastných párů bude dětem lépe než v nějakém ústavu. Ale je to jen názor laika.*²¹⁹

*Tomio Okamura (Úsvit) – „Jen v hodně krajním případě. Děti patří do normální rodiny a bez servítků si řekněme, že biologický normál je muž, žena a dítě. Asi bych neupíral možnost umělého oplodnění matce v lesbickém páru a následnou adopci partnerkou. Souhlasím s tím, aby táta gay vychovával svého syna i se svým partnerem - je to přeci jen alespoň zčásti přirozené.*²²⁰

3. 4. 3. Názory odborníků

Úkolem předchozí podkapitoly bylo objasnit, o co se jedná gay a lesbickým aktivistům a čeho se má dotýkat připravovaný návrh zákona. Tato podkapitola bude zaměřena více na názory a argumenty zastánců možnosti adopce a jejich odpůrců.

²¹⁷ PÁLKOVÁ, Šárka. *Adopce dětí homosexuály?* Před volbami jsou politici překvapivě smířliví. Lidovky.cz – Zpravodajský server Lidových novin [online]. 21. 10. 2013 [cit. 30. 10. 2013] Dostupné z: http://www.lidovky.cz/adopce-deti-homosexuality-dulezite-je-zazemi-ditete-ne-orientace-rodicu-lem-/zpravy-domov.aspx?c=A131017_114908_ln_domov_spa

²¹⁸ Tamtéž.

²¹⁹ Tamtéž.

²²⁰ Tamtéž.

Jelikož je, jak již bylo mnohokrát řečeno otázka osvojování a výchova dětí stejnopohlavními páry diskutovaným a citlivým problémem, stojí i zde proti sobě dvě řady zástupců, v tomto případě však je početnější skupina odpůrců. Autorka se domnívá, že argumenty obou stran jsou velice silné, a je tedy potřeba se jim věnovat a přistupovat na diskuzi. Bohužel v současnosti jsou odpůrci adopcí homosexuálů tlačeni do pozice homofobů nebo náboženských fanatiků.

„Zkoumáním dětí vychovávaných gayi a lesbami či stejnopohlavními páry se ve světě v posledních desetiletích zabývaly desítky výzkumných studií. Navzdory přesvědčení rozšířenému mezi řadou laiků i některými odborníky žádný z relevantních výzkumů nezjistil, že by děti homosexuálních rodičů měly nějaké větší problémy v oblasti formování sexuální a pohlavní identity ani v žádné další oblasti psychického vývoje.“²²¹

Tyto výzkumné studie pochází však ze zahraničí, protože žádná česká studie zabývající se tímto tématem neexistuje. V zásadě lze konstatovat, že v zahraničních názorech proti sobě stojí dvě velké organizace a to „American Academy of Pediatrics“²²², která podporuje právo homosexuálů na adopci a tvrdí, že děti v rodinách homosexuálních párů prospívají stejně jako v normálních rodinách. A „American College of Pediatricians“²²³, která je zásadně proti adopci dětí homosexuály.

Mezi hlavní argumenty odpůrců adopce patří tvrzení, že homosexualita sama o sobě je nepřirozenou záležitostí, že příroda to tak nezamýšlela. Gayové a lesby se snaží tento argument vyvrátit poukazem na výzkumy, v nichž se uvádí, že homosexualita se v hojné míře vyskytuje mezi zvířaty a z toho plyne, že nemůže být

²²¹ BEŇOVÁ, Kateřina et al. *Analýza situace lesbické, gay, bisexuální a transgender menšiny v ČR*. Praha: Úřad vlády ČR, 2007. S. 31

²²²Hlavní odborné organizace podporující výchovu dětí homosexuálními páry: American Academy of Child and Adolescent Psychiatry, American Academy of Family Physicians, American Academy of Pediatrics, American Medical Association, American Psychiatric Association, American Psychoanalytic Association, American Psychological Association, American Sociological Association, Canadian Psychological Association, Child Welfare League of America, National Association of Social Workers, North American Council on Adoptable Children, Royal College of Psychiatrists. In. TOMEŠ, Petr. *Adopce dětí homosexuálními páry se ve světě považuje za zcela normální*. Britské listy: deník o všem, o čem se v České republice příliš nemluví [online]. 15. 2. 2010 [cit. 10. 11. 2013]. ISSN 1213-1792. Dostupné z: <http://blisty.cz/art/51232.html>

²²³ Národní lékařské sdružení licencovaných lékařů a zdravotnických pracovníků, kteří se specializují na péči o kojence, děti a dospívající

proti přírodě. Dále tyto studie uvádějí, že pro zdravý vývoj dítěte je podstatné, aby vidělo mužské i ženské vzory, tedy matku a otce.

Zabývají se možným převzetím modelu chování od stejnopohlavních rodičů, tedy nad tím, zda v takových rodinách nevyrostou také homosexuálové. Nicméně výzkumy potvrzují, že na budoucí sexuální orientaci dítěte nemá to, zda ho vychovávají dvě osoby opačného či stejného pohlaví, vůbec žádný vliv. Navíc sexuální orientace je vrozená, nejedná se o naučenou věc, a pokud by v homosexuálních rodinách vyrůstali homosexuálové, jak to, že většina homosexuálních dětí se narodí v heterosexuální rodině? Na druhé straně tyto studie nevyklučují možnost, že by takové děti nemohly být více náchylní k sexuálnímu experimentování, než děti vyrůstající v heterosexuálních rodinách.

Mezi další argumenty, stavící se proti výchově dětí v homosexuálním prostředí patří podle American College of Pediatricians, nespolehlivost statistických průzkumů, které by dokazovaly opak. Tento argument podporuje fakt, že v provedených výzkumech, které se vhodností homosexuálních rodičů zabývaly, šlo zejména o zkoumání rodin s lesbickými matkami. Výzkumy, které by se zabývaly rodinami, kde by rodiči byli dva muži, prakticky neexistují. V tom lze vidět zajisté zásadní problém. Dále se tyto výzkumy zabývaly převážně rodinami, kdy si jeden z rodičů, tedy převážně ženského pohlaví, přivedl děti z předchozího heterosexuálního svazku, popřípadě u žen, kdy jedna podstoupila umělé oplodnění.²²⁴

Děti, které jsou vystaveny homosexuálnímu životnímu stylu, jsou podle American College of Pediatricians, ohroženy zvýšeným rizikem emocionální, mentální a dokonce i fyzické újmy. Poukazují na to, že takové děti jsou vystaveny častějšímu násilí mezi partnery stejného pohlaví, v tomto soužití se prý vyskytuje dvakrát až třikrát častěji než u heterosexuálních párů.²²⁵ Partnerství osob stejného pohlaví jsou méně stabilní a více náchylná k rozpadu než heterosexuální manželství. Poukazují na větší promiskuitu u osob vyznávající homosexuální životní styl, což poté vede ke zvýšenému riziku duševních poruch, emocionální nestabilitě, zneužívání návykových látek, sebevražedným sklonům. Uvádějí také, že u těchto

²²⁴ American College of Pediatricians. *Homosexual Parenting: Is It Time For Change?* [online] Březen 2013 cit. [10. 11. 2013]. Dostupné z: <http://www.acpeds.org/the-college-speaks/position-statements/parenting-issues/homosexual-parenting-is-it-time-for-change>

²²⁵ Tamtéž.

jedinců hrozí mnohonásobně vyšší výskyt infekční hepatitidy, syfilis a dalších nemocí.²²⁶

Další otázkou, která je velmi choulostivá, je otázka možného sexuálního obtěžování a zneužívání. Ovšem faktem zůstává, že s touto zavrženíhodnou možností se lze setkat i u adoptivních heterosexuálních otců. Vždy je určitá možnost, proto je důležité se nad tímto předpokladem zamyslet, nicméně u adoptivních heterosexuálních otců se též nepředpokládá, že budou adoptované dítě jakkoli zneužívat. Navíc všichni potenciální adoptivní rodiče musí projít přísnými testy, zjišťuje se charakter, věk, čistý trestní rejstřík, zaměstnání, pravidelný měsíční příjem, bytové poměry, vybavený dětský pokoj, vztah k alkoholismu či drogám a násilí, životní perspektiva a citový vztah k dětem.

Následující část bude věnovaná druhé straně argumentů a to těm, které se vyjadřují v prospěch adopce stejnopohlavními páry. V podstatě se dá říct, že v obou případech se jedná o stanoviska, která se jedna či druhá strana snaží vyvrátit.

Studie dokládají, že žádné ze zkoumaných dětí nevykazovalo zmatky v genderové identitě, jak tvrdí její odpůrci. Naopak se ukázalo, že výchova homosexuálními páry ovlivňuje myšlení dětí v genderovém pojetí, které se tak stává méně vyhraněným, odpadávají předsudky, že chlapečci si hrají s autíčky a jednou budou automechaniky, zatímco holčičky si hrají s panenkami atd. Ukazuje se, že tyto děti jsou psychicky odolnější, ačkoliv samy byly často předmětem šikany a ponižování.²²⁷ *„Podle výsledků studií bývají děti z „duhových rodin“ tolerantnější a v dospělosti pak sami se svým partnerem dokážou lépe komunikovat a dohodnout se na fungování domácnosti. Tradiční rozdělení mužských a ženských rolí totiž u nich doma mezi jejich rodiči neplatilo a na činnostech se domlouvali.“²²⁸*

Kanadská asociace psychologů v roce 2005 uvedla: „Názory, že dospělí gayové a lesby nejsou vhodnými rodiči, nebo že je narušen psychosociální vývoj

²²⁶ American College of Pediatricians. *Homosexual Parenting: Is It Time For Change?* [online] Březen 2013 cit. [10. 11. 2013]. Dostupné z: <http://www.acped.org/the-college-speaks/position-statements/parenting-issues/homosexual-parenting-is-it-time-for-change>

²²⁷ STACEY, J., BIBLARZ, T. (How) Does the Sexual Orientation of Parents Matter? [online] [cit. 10. 11. 2013]. Dostupné z: <http://www.jstor.org/pss/2657413>

²²⁸ *Homosexuálové by si mohli osvojit dítě partnera, navrhuji poslanci.* Lidovky.cz – Zpravodajský server Lidových novin [online]. 21. 5. 2013 [cit. 26. 5. 2013] Dostupné z: http://www.lidovky.cz/homosexualove-by-si-mohli-osvojit-dite-partnera-navrhuj-poslanci-1f2-zpravy-domov.aspx?c=A130521_183021_ln_domov_lm

děti gayů a leseb, nemají žádný vědecký základ. Naše pozice vychází z přezkumu reprezentujícím na 50 empirických studií a nejméně dalších 50 článků a knižních kapitol a nezávisí na výsledcích jedné studie.“²²⁹

Sociologové Timothy J. Biblarz, a Judith Stacey konstatovali: „*Žádný výzkum nepodporuje široce zastoupené přesvědčení, že prospěch dětí je ovlivněn pohlavím rodičů.*“²³⁰

3. 4. 4. Shrnutí

V posledních pár letech se situace gay a lesbické minority v naší společnosti hodně změnila. Lze konstatovat, že se výrazně zlepšila, již není uzavřeným tématem, o kterém nikdo nemluví, naopak se na toto téma vedou někdy velmi bouřlivé debaty. Organizace hájící práva gayů a lesbiček se snaží společnosti vštípit, že homosexualita je plně rovnocenná heterosexuality a mělo by se na ni tak nahlížet.

Otázka osvojení dětí registrovanými partnery je však velmi citlivým a vážným tématem a je na každém člověku, aby si na danou problematiku vytvořil vlastní názor a zaujal nějaký postoj. Autorka práce se však domnívá, že společnost není na tento krok ještě připravená, protože adopce dětí homosexuálními páry je akceptována mnohem hůře, než existence registrovaného partnerství. I když pohled na tuto problematiku si postupem doby získává své příznivce ve společnosti, podle Centra pro výzkum veřejného mínění se v naší republice najde asi třetina, která souhlasí s tím, že by homosexuální jedinci měli mít právo adoptovat děti. Z tohoto průzkumu vyplývá, že možnost adoptovat dítě homosexuálům by v roce 2005 povolilo 19% lidí, o a v letošním roce již 34%.²³¹

V otázce adopce dětí, tedy dětí z dětských domovů, se autorka této práce domnívá, že heterosexuální páry by měly mít přednost a nemyslí si, že by se jednalo o diskriminaci. Potíž je možno vidět v problému, který se dotýká samotného adoptování dětí, je to velmi složitý a mnohdy zdlouhavý proces. Nynější návrh

²²⁹ TOMEŠ, Petr. *Adopce dětí homosexuálními páry se ve světě považuje za zcela normální*. Britské listy: deník o všem, o čem se v České republice příliš nemluví [online]. 15. 2. 2010 [cit. 10. 11. 2013]. ISSN 1213-1792. Dostupné z: <http://blisty.cz/art/51232.html>

²³⁰ Tamtéž.

²³¹ Centrum pro výzkum veřejného mínění. *Postoje veřejnosti k právům homosexuálů*. Sociologický ústav AV ČR. [online]. Květen 2013. [cit. 5. 11. 2013]. Dostupné z: http://cvvm.soc.cas.cz/media/com_form2content/documents/c1/a7023/f3/ov130604.pdf

zákona však sice s touto možností nepočítá, ale lze předpokládat, že do budoucna bude.

Na závěr si lze položit závažnou otázku, vyvstávající z tohoto problému, co vede homosexuální páry k adopci, jaký mají důvod? Je opravdu důvodem to, že tyto páry chtějí pomoci dětem nebo chtějí pomoci sobě, aby se příliš nelišily od majority? V této problematice by mělo jít jen a pouze o zájem dítěte, to ono je to, jenž si zaslouží důstojný život, který mu byl odepřen.

3. 5. Dárcovství krve

Nejen problematika adopcí dětí homosexuálními páry zůstává nadále otevřená, ale objevuje se i jiná záležitost, ve které se o svá „práva“ tato menšina hlásí a některá ustanovení považuje za diskriminační. Takovým tématem je například jejich vyloučení jako možných dárců krve. Celá věc však není úplně jednoduchá. V tomto tématu se člověk pohybuje na velmi tenké hranici. Navíc se nedotýká celé gay a lesbické minority, ale především mužů, tj. těch, kteří provozují sex s muži, či těch, kteří náleží do jiné rizikové skupiny.

Nejprve k samotnému dárcovství krve. Dárcem krve v České republice může být každá zdravá osoba, která zde dlouhodobě žije, jejíž věk se pohybuje v rozmezí věku 18 - 65 let a dobře komunikuje v českém jazyce. Další podmínky stanovují, že dárce se může stát pouze osoba vážící minimálně 50 kg, která má platné zdravotní pojištění, jejíž rozhodnutí o darování krve bylo svobodné a dobrovolné. Osoba, která *„neprodělala, popřípadě netrpí závažnějším onemocněním, nepatří mezi osoby s vyšším rizikem výskytu vybraných infekčních chorob (AIDS, žloutenky) nebo tyto choroby neprodělala.“*²³²

V první řadě má léčba krví příjemci darované krve pomoci, na druhé straně může přinést tato transfuze příjemci riziko přenosu infekčních chorob, např. infekční žloutenky typu B, infekční žloutenky typu C nebo AIDS. Pro co nejmenší rizika pro příjemce transfuze jsou stanovována pravidla, která by měla rizika spojená s příjmem cizí krve snížit na minimum. Jedná se o *„výběr dárců krve ze skupin s malým rizikem (resp. vyloučení osob se zvýšeným rizikem z dárcovství), preferováním bezplatného dárcovství (podle statistik je výskyt potransfuzních*

²³² Ústav hematologie a krevní transfuze ÚHKT. *Informace pro dárce krve a krevních destiček.* [online]. 29. 3. 2005 [cit. 20. 9. 2013] Dostupné z: http://www.uhkt.cz/darci/soubory/info_darce.pdf

*infekcí při použití krve placených dárců několikrát vyšší), důkladným výběrem dárce: důvěrný pohovor, vyplnění předodběrového dotazníku, předodběrové vyšetření, možnost odstoupení od odběru v kterékoliv fázi darování bez uvedení důvodu, důsledným vyšetřováním všech dárců při každém odběru na AIDS, infekční žloutenku typu B a C, syfilis.*²³³

Někteří dárce jsou z dárcovství vyřazeni dočasně a jiní trvale, jako například osoby HIV pozitivní popřípadě osoby, které jsou s nimi v trvalém kontaktu. Jedinci, kteří prodělali žloutenku typu B a C a jiné. Dále také osoby patřící do skupiny osob s rizikovým chováním, zejména vzhledem k nákaze virem HIV, jako jsou osoby provozující prostituci, závislé na drogách a alkoholu, „*muži, kteří měli pohlavní styk s jiným mužem a jejich sexuální partnerky = 1 rok.*“²³⁴

Každý dárce se musí podrobit rozboru krve. Současné testy stále nejsou schopny se 100% jistotou určit, že darovaná krev není nakažená. Vždy existuje riziko falešně negativního testu, protože některé viry ihned po nakažení nejsou prokazatelné. Například virus HIV testy odhalí velmi spolehlivě, ale pouze od okamžiku, kdy organismus začne na vir reagovat, trvá dva až tři měsíce, než se objeví v krvi. Z výše uvedených důvodů a kvůli ochraně pacienta, se nelze divit přísným podmínkám v rámci dárcovství.

Většina lidí již v dnešní době ví, že nemoc AIDS nepřenášejí pouze homosexuálové, ale že na vině jsou nevhodné sexuálními a životní návyky. Statistiky však stále dokazují, že nejvíce nakažených virem HIV se vyskytuje právě v gay komunitě. Každopádně se jedná o podstatný rizikový faktor, který je s danou skupinou lidí neoddiskutovatelně spjat, a proto jsou muži mající styk s muži z možných dárců krve takto striktně vyřazeni. I přes všechna zavedená bezpečnostní opatření se však gay, či jiný člověk vyřazený pro své rizikové chování, odhodlaný darovat krev může dárce stát. Pokud tento člověk své rizikové chování či jinou zdravotní příčinu zamlčí, tak mu v dárcovství nikdo nezabrání. Je pouze na svědomí každého člověka, zda v případě že usoudí, že patří do rizikové skupiny, dárcovství krve oželí nebo zda bude trvat na svém a svou orientaci, sexuální zkušenost, či jiný v dárcovství zabraňující důvod, jednoduše zapře. Žádný dotazník není schopen

²³³TUREK, Petr, Masopust, Jiří a Řeháček, Vít. *Máte krev v žilách? Darujte ji!*. 3. vyd. [Hradec Králové]: HK Credit, 2010. S. 10

²³⁴ Tamtéž. S. 8

podchytit všechno. Jde nejvíc o zodpovědnost každého člověka, který jde darovat krev.

Bohužel tato opatření pravděpodobně budou nejvíce připravovat o možnost darovat krev ty lidi, kteří svou sexuální orientaci skrývají a to i v případě, že jsou s partnerem registrovaní či dlouhodobě žijí s jedním partnerem stejného pohlaví. Nechtějí lhát, a mohou být i méně rizikovou skupinou než promiskuitní heterosexuál.

Z výše popsaného scénáře může vyplynout otázka, proč by muž, žijící roky s jedním partnerem, nemohl darovat krev? V případě, že existuje, i když třeba jen teoretické riziko nákazy, je samozřejmé se ho snažit co nejvíce snížit, protože zdraví příjemce krve má přednost před egem dárce. Dle názoru autorky práce tato opatření nejsou zaměřena proti homosexuálům, v poučení dárce se nevyskytuje otázka, na sexuální orientaci, ale na styk mezi muži, která se může týkat i některých heterosexuálů. Z výše uvedeného vyplývá, že homosexualita není důvodem pro vyloučení dárce. Takovým důvodem ovšem je homosexuální chování.

Ze strany lékařů jde o snížení rizik a snížení množství odběrů infikované krve. Po dokončeném úspěšném odběru má navíc odpovědnost za infikovanou krev nemocnice či transfuzní stanice a ne dárce.²³⁵

Posuzování způsobilosti pro dárcovství krve vycházejí z mezinárodních standardů a doporučení Rady Evropy²³⁶ a netýkají se tak pouze České republiky, ale i mnoha jiných zemí, kde homosexuálové krev darovat nemůžou. Nynější situace v České republice je taková, že gayové krev darovat smí pod podmínkou, že alespoň jeden celý rok sexuálně abstinují. Jedná se o jistý posun v této věci, během posledních let, protože ještě v nedávné době se v poučení dárce krve psalo, muž mající sex s mužem po roce 1980, krev darovat nesmí. Součástí dotazníků byla také hláška „jste-li homosexuál, odejděte!“²³⁷ Tato výzva byla nakonec po zákroku SOHO v ČR v čele s Jiřím Hromadou, odstraněna. Což je každopádně dobře, protože takto pojatá výzva byla opravdu diskriminující.

²³⁵ RUBÍK, Petr. *Orientace nikoho nevylučuje*. [online]. [cit. 20. 9. 2013] Dostupné z: <http://kavarnik.com/rp-2004/2004-03-13-turek.phtml>

²³⁶ Tamtéž.

²³⁷ ZÍTA, Dalibor. Gayové mají problém s dárcovstvím krve. Podle lékařů stále hrozí větší riziko přenosu HIV, podle gayů nikoliv. Český rozhlas. [online]. 9. 7. 2012 [cit. 20. 9. 2013] Dostupné z: http://m.rozhlas.cz/radio_cesko/exkluzivne/_zprava/1083501

4. Vztah práva a morálky

Tématem této diplomové práce je „*Registrované partnerství osob stejného pohlaví z pohledu etiky a práva*“. Z důvodu ucelenosti práce se bude poslední kapitola věnovat, alespoň stručně, těmto dvěma stěžejním pojmům. V závěru se pokusí nastínit jaký je vztah mezi právem a morálkou.

4. 1. Etika a morálka

Nejprve se tato část práce zaměří na pojem etika, který etymologicky vychází z řeckého slova éthos = mrav, zvyk, obyčej. Dle slovníku základních pojmů z filosofie je etika učení o morálce. Je to „*filosofické učení, jehož předmětem je mravní usuzování a jednání člověka, problematika mravních hodnot a norem, svědomí atd.*“²³⁸ Jiná definice uvádí, že etika je věda o mravnosti.²³⁹

Výše napsané lze shrnout následovně, etika je filosofická disciplína, jejímž předmětem zkoumání je morálka. Etika, ve své podstatě, hledá odpovědi na otázky, co je dobro a co dělá naše jednání dobrým. Následně se poté snaží dospět k objektivní odpovědi na otázky typu, jak správně respektive dobře jednat, či jak se správně rozhodovat. Jejím cílem není ptát se, jak lidé jednají, ale jak jednat mají.

Pokud se předchozí odstavec věnoval pojmu etika, je v této souvislosti nutné vysvětlit ještě pojem morálka. Slovo morálka má své kořeny v latinském mos, což je v překladu mrav, obyčej, zvyk, v množném čísle „mores“ - mravy.²⁴⁰

Jak již bylo napsáno výše, etika vychází ze slova ethos, což je také v překladu mrav, zvyk, proto se lze velmi často setkat s tím, že jsou tyto dva pojmy užívány jako synonyma, ovšem o synonyma se nejedná. Velmi zjednodušeně řečeno základním rozdílem, proč se nejedná o synonyma je fakt, že o etice lze říci, že se jedná o jakousi teorii, zatímco morálka je praxe.

Morálka patří, stejně jako právo, mezi normativní systémy. Jedná se o ucelenou soustavu pravidel lidského chování tzv. morálních norem, jimiž se řídí

²³⁸ NESVADBA, Petr. *Slovník základních pojmů z filosofie*. 1. vyd. Praha: Fortuna, 1999. S. 30

²³⁹ HARTL, Pavel a HARTLOVÁ, Helena. *Psychologický slovník*. 2. vyd. Praha: Portál, 2009. S. 144

²⁴⁰ NESVADBA, Petr. *Slovník základních pojmů z filosofie*. 1. vyd. Praha: Fortuna, 1999. S. 76

chování lidí v určité společnosti. Hartlův psychologický slovník uvádí, že morálka *„je soubor principů posuzovaných z hlediska dobra a zla a řídicích chování a jednání lidí dané společnosti.“*²⁴¹

*„Morální normy jsou pravidla chování, stanovící vzory chování pro opakující se situace mezilidských vztahů.“*²⁴² Jsou zpravidla nepsané, ale mohou mít i podobu psanou ve formě mravního kodexu. V případě, že s nimi právo spojuje právní důsledky, mohou mít i aspekt právní. Některé morální normy mohou být přímo obsaženy v právních normách, za předpokladu, že s jejich porušením právo spojuje právní důsledky.²⁴³ Morální normy existují ve formě příkazů a zákazů.²⁴⁴

Morální pravidla nemusí a také nejsou stejná ve všech oblastech světa. Morální pravidla si společnost vytváří na základě historických hodnot, názorů, tradic, na základě toho, co se v dané kultuře osvědčilo. Z toho plyne, že každá kultura má nějaká svá morální pravidla. *„Morálka je významným nástrojem kodifikace a předávání hodnot, norem, vzorců chování, zvyků, rituálů apod., jež zakotvují chování a jednání individuí do toku dějinných tradic i do širšího celku jejich prožívané současnosti.“*²⁴⁵

V základní diferenciaci lze morálku rozlišit na heteronomní, která v sobě zahrnuje vnější pravidla, jež spojují danou společnost, a autonomní, kdy se jedná o vnitřní morálku člověka, která se projevuje ve svědomí dané osoby.

4. 2. Právo

Slovník základních pojmů z filosofie definuje právo jako *„systém pravidel, která předepisují lidem formu jejich chování, a jejichž porušení je sankcionovatelné. To co je ve shodě s platným právem, je legální, a v tomto úzkém smyslu i legitimní.“*²⁴⁶

V. Knapp v knize Teorie práva udává další možné vysvětlení pojmu práva, kdy píše *„právo je formálně sdělný společenský normativní a regulativní systém, který je vytvářen nebo uznáván státem k dosažení určitých společenských účelů*

²⁴¹ HARTL, Pavel a HARTLOVÁ, Helena. *Psychologický slovník*. 2. vyd. Praha: Portál, 2009. S. 327

²⁴² HARVÁNEK, Jaromír a kol. *Teorie práva*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 1998. S. 28

²⁴³ Tamtéž. S. 28

²⁴⁴ *Nezabiješ! Nepokradeš! Miluj bližního svého, jak sebe sama!*

²⁴⁵ NESVADBA, Petr. *Slovník základních pojmů z filosofie*. 1. vyd. Praha: Fortuna, 1999. S. 77

²⁴⁶ Tamtéž. S. 100

*a k prosazení a ochraně určitých obecných společenských zájmů a jehož normy jsou vynutitelné státní mocí.*²⁴⁷

Jak vyplývá z výše napsaného, právo je normativní a regulativní systém, je vytvářeno ve společnosti, ovšem otázkou zůstává, kdo je tím subjektem, který právo vytváří. Podle Viktora Knappa je tímto společenským subjektem vytvářejícím právo, tím kdo má tu moc to právo vytvářet, stát. To tedy znamená, že stát je tvůrcem práva ve společnosti a právo je nástrojem státu.

Jestliže je právo normativní systém, tak se jedná o nějaký soubor obecně závazných pravidel chování. Tímto souborem pravidel lidského chování jsou právní normy. Právní norma je *„obecně závazné pravidlo lidského chování, stanovené nebo uznávané státem, jejichž porušení stát sankcionuje.*²⁴⁸ Norma, aby mohla být považována za normu právní, musí obsahovat základní specifické znaky. Mezi tyto zvláštní rysy právní normy patří podle Gerlocha závaznost, formální určitost, obecnost, vynutitelnost. V. Knapp ještě připojuje regulativnost.

Závaznost právní normy ve velmi zjednodušené formě znamená, že subjekt právního vztahu nemůže rozhodovat o tom, zda pravidlo chování, tj. právní normu, dodrží, či nikoliv. *„Právní norma je závazné pravidlo chování, neboť stanoví oprávnění a povinnosti. Oprávnění vymezujeme jako možnost určitého chování, povinnost jako nutnost určitého chování pod hrozbou sankce.*²⁴⁹

Formální určitost právní normy znamená, že stát uznává normy v určité právní formě.²⁵⁰ *„Právní normou je jen taková norma, která je obsažena ve státem uznaném prameni (jsou jimi např. Zákon, právní precedens, právní obyčej atd.)“²⁵¹*

Dalším ze základních znaků právních norem je jejich obecnost, protože jako taková by se právní norma měla týkat neurčitého počtu subjektů a zároveň by měla být použitelná na neurčitý počet případů. *„Obecnost je v tomto smyslu dvojdímenziální, jednak obecnost ve smyslu obecné závaznosti vůči neurčitému počtu subjektů a jednak obecnost ve smyslu předmětu její úpravy, tj. neupravuje*

²⁴⁷ KNAPP, V. *Teorie práva*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 1995. S. 50

²⁴⁸ GERLOCH, Aleš. *Teorie práva*. 4. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2007. S. 36

²⁴⁹ Tamtéž. S. 36

²⁵⁰ Tzn. že každá právní norma musí být **řádně přijata**, musí **splňovat určité formální a obsahové znaky**, a musí být **řádně publikována**.

²⁵¹ GERLOCH, Aleš. *Teorie práva*. 4. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2007. S. 37

*konkrétní případ, ale neurčitou množinu případů se stejnými druhovými znaky.*²⁵²

Jak práce výše uvádí, právní norma je závazná. V případě, že dojde k nesplnění povinnosti ukládané touto normou, nastupuje sekundární právní povinnost sankční povahy.²⁵³ Ta je zpravidla vynutitelná státní mocí.

Regulativnost právní normy spočívá v úpravě určitého lidského jednání. Za těchto podmínek právní norma prikazuje určité chování a to ve smyslu toho, jaké by to chování mělo být.

4. 3. Vztah práva a morálky

Jejich vzájemný vztah je poměrně komplikovaný. Jedná se o dva systémy, které se v některých oblastech překrývají a někde se rozchází. Existují sféry, kde působí jen jeden z nich. Právo je monistické, zatímco morálka pluralitní, může být obecná, skupinová a v neposlední řadě individuální.

Výše bylo uvedeno, že morálka a právo jsou dva normativní systémy, avšak morálka je tzv. neprávní normativní systém. Za společný znak práva a morálky, lze považovat účel jejich vzniku. Tímto účelem je regulace společenského chování. Na základě právních a morálních norem jsou stanovena pravidla chování, kterými by se společnost měla řídit.

Zásadním rozdílem mezi právem a morálkou je její vynutitelnost. Stát disponuje takovými prostředky, které slouží k dosažení žádoucího chování, a dodržování právních norem je vynutitelné státní mocí. U morálních norem sankce vyjádřeny nejsou, přesto i zde nějaké formy sankcí existují, jedná se odsouzení veřejným míněním (např. veřejné opovržení) či špatné svědomí.

*„Další významný rozdíl morálních norem od norem právních spočívá v tom, že nejsou vyjádřeny oficiálně, nejsou formálně publikovány.“*²⁵⁴ Právní normy jsou vydávány v písemné podobě, morální normy mají zpravidla formu nepsanou, již bylo uvedeno, že existují výjimky ve formě etických kodexů.

²⁵² SÁDOVSKÝ, Stanislav. *Základy práva pro studující FTVS*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2007. S. 28

²⁵³ GERLOCH, Aleš. *Teorie práva*. 4. vyd.. Plzeň: Aleš Čeněk, 2007. S. 38

²⁵⁴ KNAPP, V. *Teorie práva*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 1995. S. 85

Již v podkapitole o právních normách bylo napsáno, že právní norma je závazná a to bez ohledu na to, zda morálním představám společnosti vyhovuje nebo nevyhovuje. Z toho také vyplývá i fakt, že ne vše, co je ve společnosti považováno za morální, nebo chceme-li morálně závazné, musí být upraveno právní normou.

5. Sociologický průzkum

V praktické části předložené diplomové práce se budu zabývat výzkumem veřejného mínění týkajícího se problematiky registrovaného partnerství. Dále se zaměřím na postoj lidí k adopci dětí homosexuálními páry a nakonec bude zodpovězena otázka týkající se dárcovství krve.

Cílem výzkumu bylo zjistit postoj české společnosti vůči homosexuální menšině, a zda ji lidé vnímají jako skupinu diskriminovanou. Vycházím z předpokladu, že se naše společnost za posledních 20 let velmi změnila a otevřela se i v názorech a v pohledu na probíranou problematiku. Postoj společnosti se i tak nadále vyvíjí směrem k lepšímu. I když se i dnes lze setkat s předsudky a stereotypy, domnívám se, že mnohdy mohou vycházet z nezájmu či z neznalosti dané tematiky.

Na začátku byly stanoveny hypotézy, které se na základě výsledků dotazníků budu snažit potvrdit či vyvrátit. Za základní hypotézu pokládám tu, že mladší generace bude patrně k otázkám týkajícím se homosexuality tolerantnější než generace starší. Předpokládám, že tolerantnější k této problematice budou ženy než muži. Dále se domnívám, že víra v Boha se projeví spíše ve větším procentuálním zastoupení záporných odpovědí na registrované partnerství a adopce dětí. Domnívám se, že již většina osob v České republice ví, co je registrované partnerství, a že nadpoloviční většina bude považovat přijetí zákona o registrovaném partnerství za správný krok. V otázce adopcí dětí předpokládám pozitivnější přístup u mladší generace. Poslední hypotézu tvoří předpoklad, že respondenti budou upřednostňovat možnost být rodičem spíše u páru lesbiček než gayů. Vycházím z předpokladu, že na ženu je stále tradičně nahlíženo, jako na osobu, která je na výchovu dětí lépe předurčena.

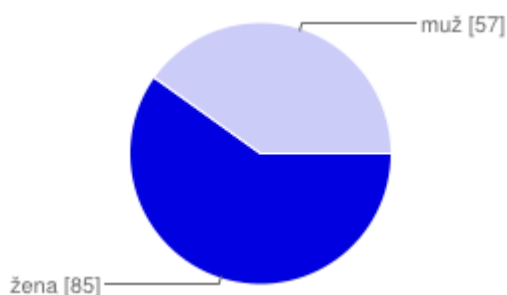
Výzkum byl proveden formou uzavřeného, zcela anonymního, sociologického průzkumu formou dotazníku v měsíci listopadu 2013. Celkový počet respondentů, kteří celý dotazník zodpověděli, byl 142 osob. Z dotazovaných osob bylo 85 žen a 57 mužů starších 15 let.

5. 1. Zpracování výsledků

V této části se zaměřím na vlastní interpretaci výsledných odpovědí na položené otázky a poukážu na zajímavosti, které se u některých otázek vyskytnou. Celý dotazník je dostupný jako příloha č. 4.

1. otázka: Jakého jste pohlaví?

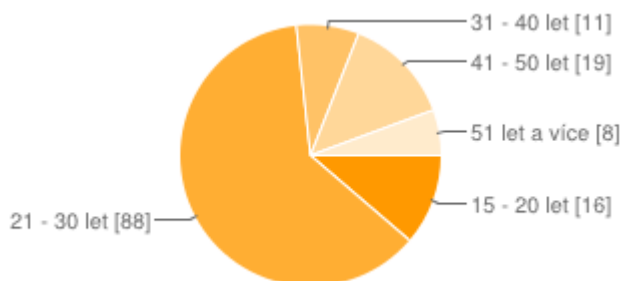
Z počtu 142 osob vyplnilo dotazník 40% mužů a 60% žen.

Graf č. 1 Pohlaví respondentů

2. otázka: Vaše věková skupina?

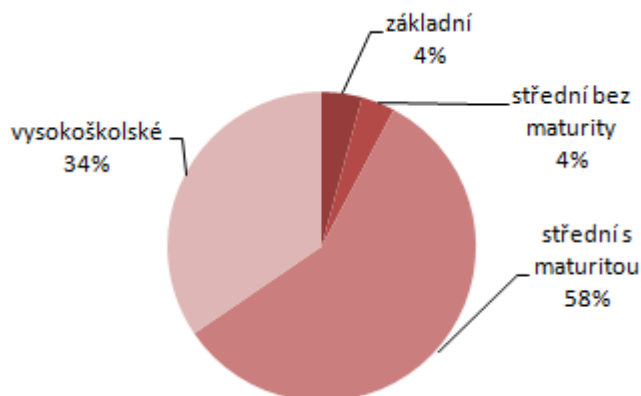
Dotazník byl vyplněn respondenty od 15 let až 50 let a více. Nejvíce zastoupena byla věková kategorie ve věku 21 - 30 let a to 62%, protože tato skupina byla nejvíce ochotna v dotazníku odpovídat. Další věkové kategorie byly zastoupeny takto - 13% tvořila věková kategorie 41 – 50 let, 11% 15 – 20 let, 8% ve věku 31 – 40 let. Nejméně 6% byla zastoupena skupina respondentů ve věku 51 let a více.

Graf č. 2 Věková struktura

3. otázka: Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

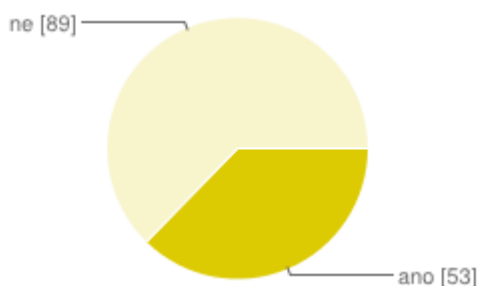
V 58% vyplňovaly dotazník osoby s nejvyšším dosaženým středoškolským vzděláním zakončeným maturitní zkouškou. Druhou nejpočetnější skupinou byli vysokoškolsky vzdělaní lidé v zastoupení 35%. Po 4% odpovídali respondenti s nejméně dosaženým základním vzděláním a střední školou bez maturity.

Graf č. 3 Nejvyšší dosažené vzdělání

4. otázka: Věříte v Boha?

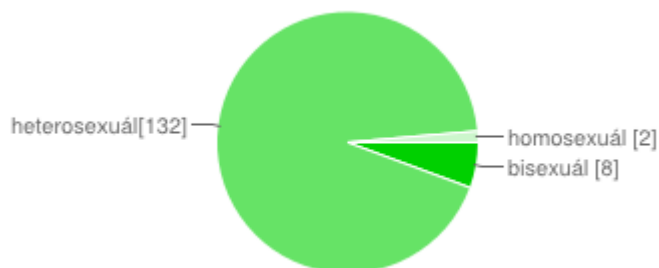
Při zjišťování, zda respondenti věří v Boha, odpovědělo 37% z dotazovaných kladně. Těchto 37% tvoří 53 osob z celkového počtu dotazovaných. Věřících bylo 39 žen a 14 mužů. 63% dotazovaných odpovědělo, že v Boha nevěří. Skupina respondentů, kteří na dotaz, zda věří v Boha, odpověděli ano, vykazovala v dalších otázkách názorové odlišnosti. Především se neshodovali v otázce adopce dětí homosexuálními páry, a v posouzení, zda by takovýto druh výchovy mohl mít na vývoj dítěte negativní vliv.

Graf č. 4 Víra v Boha

5. otázka: Vaše sexuální orientace?

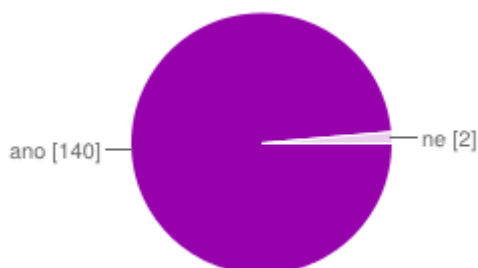
Z dotazovaných 142 osob odpovědělo 93%, že jsou heterosexuálové, 6% na tuto otázku odpovědělo, že jsou bisexuálové a 1% homosexuálové.

Graf č. 5 Sexuální orientace

6. otázka: Víte co je registrované partnerství?

Smyslem této otázky bylo potvrzení předpokladu, že většina osob v České republice ví nebo si myslí, že ví, co pojem *registrované partnerství* znamená. Tato myšlenka se potvrdila, pouhé 1% dotazovaných odpovědělo negativně.

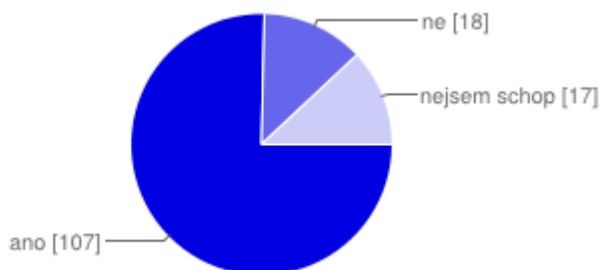

Graf č. 6 Víte co je registrované partnerství?

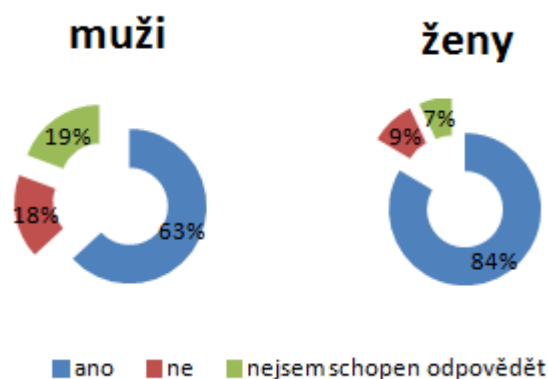
7. otázka: Považujete za správné, že gayové a lesby mají možnost uzavírat registrovaná partnerství?

Smyslem otázky bylo zjistit, jak velká část dnešní společnosti považuje za správný fakt, že homosexuálové mají možnost uzavírat registrovaná partnerství. Zjištěné výsledky nebyly překvapivé. 75% dotazovaných odpovědělo kladně, 13% záporně a 12% nebylo na tuto otázku schopno odpovědět. Zajímavé jsou názorové rozdíly v dané věci mezi muži a ženami, které jsou pro lepší představu čtenáře zachyceny na grafu č. 8. Přibližně pouze $\frac{1}{6}$ žen dle průzkumu nepovažovala možnost uzavírání registrovaného partnerství za správné. Muži se tímto způsobem vyjádřili ve více jak $\frac{1}{3}$. Tímto se potvrzuje hypotéza předpokládající větší

otevřenost k dané problematice u žen. Zajímavý je také fakt, že v této otázce osoby věřící a nevěřící vypovídali v podstatě stejným způsobem.

Graf č. 7 Považujete za správné, že homosexuálové mají možnost uzavírat registrovaná partnerství?

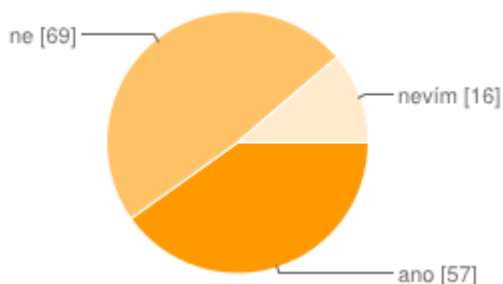

Graf č. 8 Porovnání odpovědí mužů a žen na otázku č. 7

8. otázka: Myslíte si, že registrované partnerství je stejný institut jako heterosexuální manželství?

Cílem otázky bylo zjistit, zda lidé považují registrované partnerství za stejně hodnotné jako heterosexuální manželství a zjistit, zda si uvědomují, že registrované partnerství v České republice přináší méně práv a povinností než mají manželé. Odpovědi na otázku byly velmi vyrovnané, 49% osob považují registrované partnerství za institut lišící se od heterosexuálního manželství. Dle 40% respondentů se jedná o stejný institut a 12% dotázaných nebylo schopno na tuto otázku odpovědět. Při porovnání s odpověďmi na otázku číslo 6, kdy 99% lidí odpovědělo, že ví co je registrované partnerství, se domnívám, že ne všichni dotazovaní jsou seznámeni s celou problematikou natolik dobře, jak si myslí a jak odpovídali. Toto tvrzení vychází především z porovnání odpovědí u těchto dvou

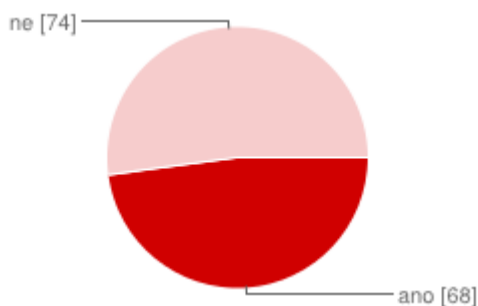
zmíněných otázek, kdy skoro polovina z dotazovaných považuje registrované partnerství za stejný institut jako je manželství.

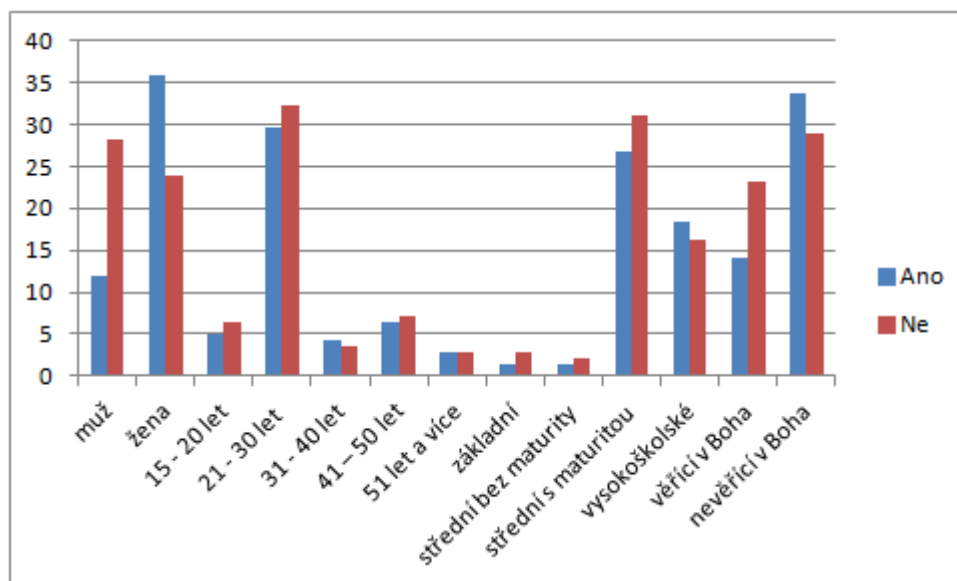
Graf č. 9 Registrované partnerství X manželství

9. otázka: Měla by dle vás Česká republika přijmout zákon, který by umožňoval adopci dětí homosexuálními páry?

Cílem položené otázky bylo zjistit, jak se k problematice adopce dětí homosexuálními páry staví veřejnost a zda jsou lidé schopni tento druh adopce akceptovat. Zajímalo mne, zda dojde k potvrzení hypotézy o nepřipravenosti společnosti k řešení dané problematiky. Z výsledků znázorněných v grafu č. 11 je patrné, že více pozitivní postoj vůči adopci homosexuálními páry mají ženy. Opět se tím potvrzuje hypotéza, že ženy jsou v těchto otázkách tolerantnější než muži. Vyváženost a nerozhodnost dotázaných je patrná v odpovědích kdy 48% dotazovaných odpovědělo kladně a 52% se na otázku vyjádřilo záporně.

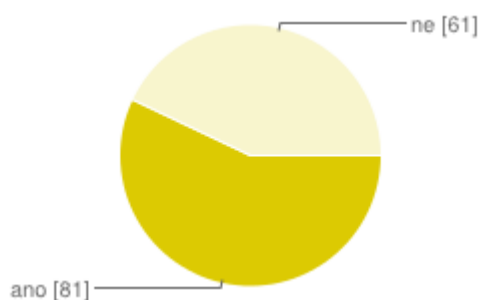
Graf č. 10 Měla by dle vás Česká republika přijmout zákon, který by umožňoval adopci dětí homosexuálními páry?

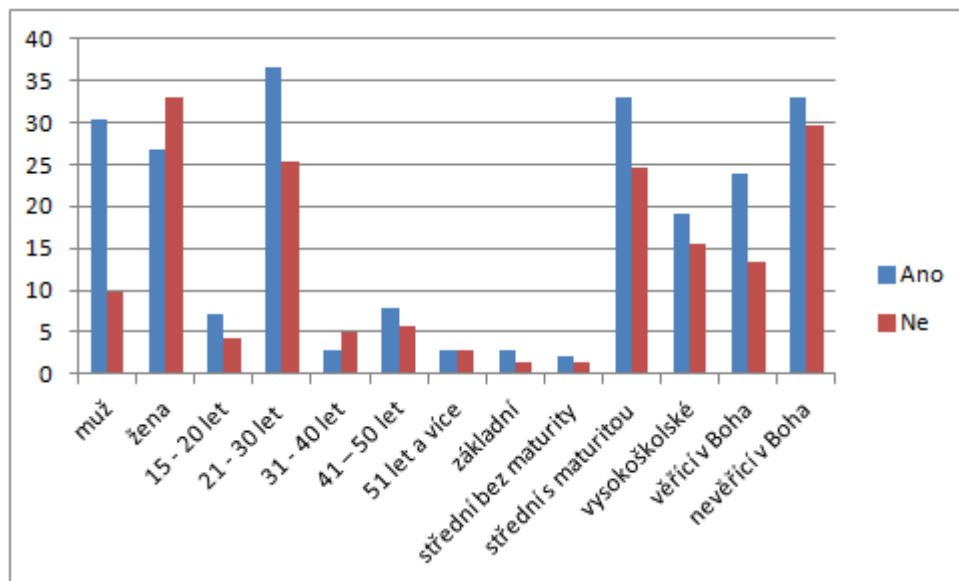
Graf č. 11 Problematika adopce dětí homosexuálními páry z pohledu různých kategorií

10. otázka: Myslíte si, že by výchova dětí homosexuálními páry mohla mít negativní vliv na samotné dítě?

Často se lze setkat s názorem, že výchova dětí homosexuálními páry bude mít na dítě neblahý vliv. Cílem této otázky bylo zjistit, v jakém procentuálním rozložení na danou problematiku nahlíží česká veřejnost. 57% z dotazovaných zastává názor, že by zmíněná výchova na dítě měla negativní vliv a 43% tento názor nezastává.

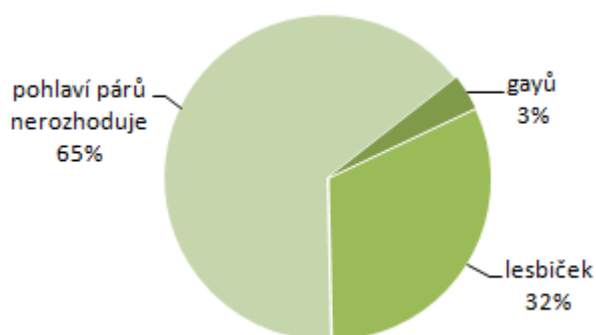
Graf č. 12 Myslíte si, že by výchova dětí homosexuálními páry mohla mít negativní vliv na samotné dítě?

Graf č. 13 Problematika otázky č. 10 z pohledu různých kategorií

11. otázka: V případě, že byste měli rozhodnout jakému stejnopohlavnímu páru svěřit dítě do péče, vybrali byste pár?

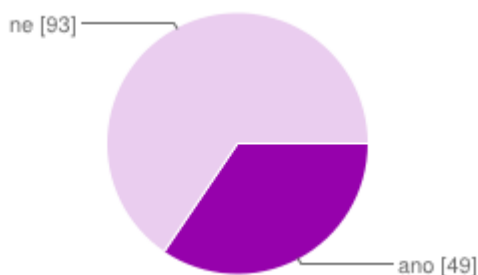
Cílem této otázky bylo potvrdit či vyvrátit hypotézu, že dítě by veřejnost raději svěřila do péče páru lesbiček nežli páru gayů. Pouhé 4% respondentů byli pro svěřeni dítěte do péče přednostně gayům, 32% lesbám a většina (65%) z dotazovaných odpovědělo, že by pohlaví párů v takovém případě nerozhodovalo.

Graf č. 14 V případě, že byste měli rozhodnout jakému stejnopohlavnímu páru svěřit dítě do péče, vybrali byste pár?

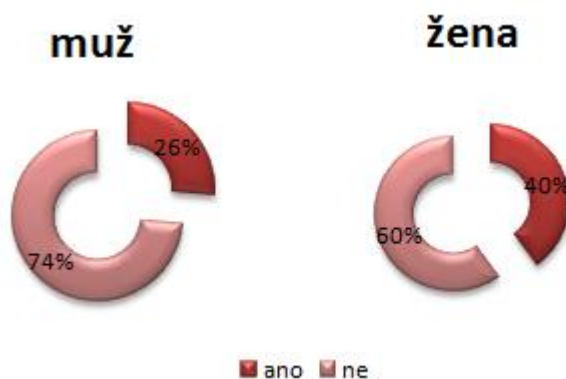
12. otázka: Myslíte si, že gayové a lesby jsou v České republice diskriminováni?

Na 12. otázku 65% dotázaných odpovědělo záporně a 35% respondentů odpovědělo kladně.

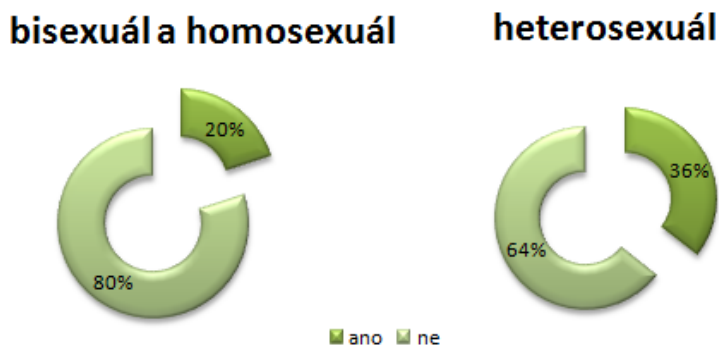
Graf č. 15 Myslíte si, že gayové a lesby jsou v České republice diskriminováni?

Graf č. 16 dokládá, že zastánci názoru, kdy gayové a lesby nejsou vnímáni jako diskriminovaná skupina v naší společnosti, jsou ve větší míře muži.

Graf č. 16 Porovnání odpovědí mužů a žen na otázku č. 12

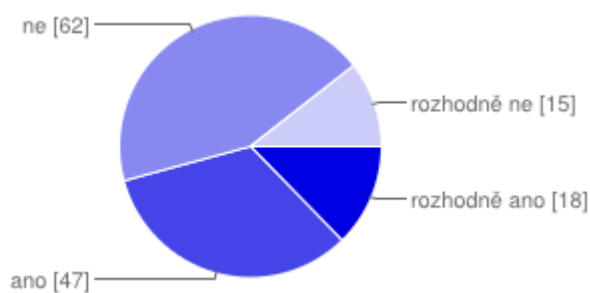
Zajímalo mě také, jaký pohled na tuto otázku zastávají heterosexuálové a zvláště bisexuálové s homosexuály. Kategorii bisexuálů a homosexuálů jsem pro znázornila v jednom grafu. Výsledky zobrazuje graf č. 17.

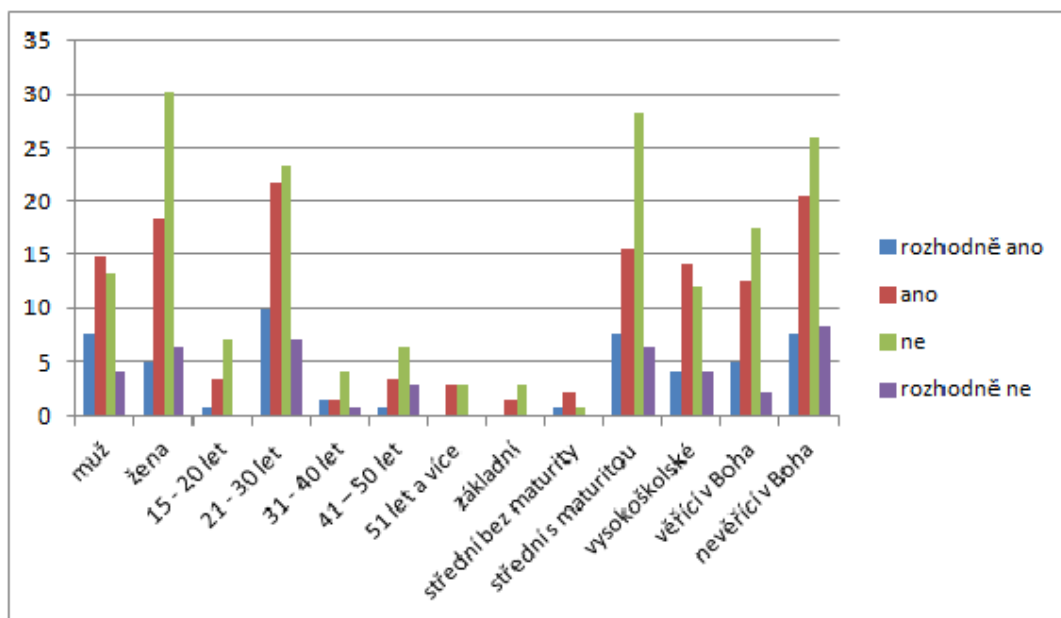
Graf č. 17 Porovnání odpovědí

13. otázka: Pohlavní styk mezi muži je jedním z důvodů, který brání dočasně v darování krve. Souhlasíte s tímto zákazem?

Odpovědi na tuto otázku byly hodně vyrovnané, rozhodně ano odpovědělo 13 % dotázaných, rozhodně ne 11 %. Se zákazem dále souhlasí 33 % osob, a 44 % s takovým zákazem nesouhlasí. Ženy v 62% odpovídaly, že s takovým zákazem nesouhlasí a rozhodně nesouhlasí. Muži naopak jen v 44%. Nejvíce nakloněná tomuto zákazu byla skupina věkové kategorie 21 – 30 let. Nejméně naopak kategorie nejmladší.

Graf č. 18 Pohlavní styk mezi muži je jedním z důvodů, který brání dočasně v darování krve. Souhlasíte s tímto zákazem?

Graf č. 19 Problematika otázky č. 13 z pohledu různých kategorií

5. 2. Shrnutí

Vytvořeným a zpracovaným sociálním průzkumem se potvrdila většina hypotéz. Ty byly stanoveny pro nejzajímavější části a témata úzce souvisejícími s problematikou registrovaného partnerství z pohledu české společnosti. Jak je patrné z výsledků, ženy jsou v této problematice více tolerantní než muži. Na otázku registrovaného partnerství se dívá většina společnosti pozitivně a nadpoloviční většina považuje přijetí zákona o registrovaném partnerství za správný krok. Oproti tomu možnost adoptování dítěte páry stejného pohlaví je však pro společnost stále hůře přijatelná. V naší společnosti stále jistým způsobem přetrvávají předsudky vůči homosexuální menšině. Domnívám se však, že již v mnohem menší míře než před 10 či dokonce 5 lety. Souhrn všech výsledků je uveden v příloze č. 5.

Závěr

Homosexualita je součástí našich dějin od počátku, není záležitostí až moderní doby. Pohled na homosexualitu se v průběhu staletí měnil. Proto se práce v první kapitole nejdříve zabývala dějinami homosexuality v celoevropském kontextu. Historický exkurz začal obdobím Starověkého Řecka a Říma. V tomto starověkém období byla homosexualita považována za přirozený jev. S nástupem křesťanství a středověku se pohled na homosexualitu rapidně změnil. Byla považována za ohavnost a zvrácenost a byla krutě trestána. S novověkem přišel i nový medicínský pohled na homosexualitu, která začala být považována za nemoc. 20. století s sebou přineslo velké změny i přesto, že ještě počátkem století byla homosexualita stále trestná. Začaly se však objevovat první zárodky emancipace gay a lesbického hnutí. Následně došlo k dekriminální homosexuality a uznání práv homosexuálů, mezi které patří například i možnost uzavírání registrovaného partnerství.

V druhé kapitole jsem se zaměřovala na problematiku registrovaného partnerství, na legislativní proces schvalování Zákona č. 115/2006 Sb., o registrovaném partnerství a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, ale také na události, které tomuto velmi důležitému pokroku pomohly. Takovou byl rok 1961, kdy byla zavedena beztrestnost homosexuality. Přijetí zákona znamenalo průlom v oblasti uznání práv gayů a lesbiček a velký zlom v otázce postoje společnosti k homosexuální menšině.

V třetí kapitole byla rozebrána tři aktuální témata dnešní společnosti, která se k registrovanému partnerství vážou. Jedná se o vztah náboženství a homosexuality, kdy monoteistická náboženství nahlíží na homosexualitu z hlediska tradic vycházejících z jejich posvátných knih. Podle etických pravidel těchto náboženství je sexuální život povolen až po uzavření manželství a to pouze mezi mužem a ženou. Smyslem člověka je založit rodinu a zplodit potomky. Křesťanství a judaismus homosexualitu jako sexuální orientaci nezavrhují, to co ovšem zavrhnou, jsou projevy homosexuálního chování. Od homosexuálních věřících požadují, aby se sexuálního života vzdali. V dnešní době to však již není úplným pravidlem, protože jak v křesťanství, tak v judaismu, existují liberálnější směry. Islám nahlíží na celoživotní homosexualitu velmi tvrdě. V některých

islámských zemích je ještě v dnešní době trestná. Náboženské normy jsou normami dlouhodobě zachovávanými a je poměrně těžké v nich učinit jakoukoliv změnu.

Dalším tématem, kterým se třetí kapitola zabývala, byla otázka adopce dětí homosexuálními páry. Cílem bylo poukázat na to, jaké možnosti mají v České republice gay a lesbické páry, když si chtějí společně pořídit dítě. V rámci registrovaného partnerství, tj. tedy jako pár, nemají možnosti vůbec žádné. Považuji za nesprávné, že pro tyto páry není možnost osvojit si biologického potomka svého partnera. Také jsem se zaměřila na některé argumenty vylučující negativní dopady homosexuální rodiny na dítě, ale také na argumenty, které se staví proti takovému způsobu výchovy.

Poslední oblastí, kterou se tato kapitola zabývala, bylo dárcovství krve. V poučení dárce krve se píše, že muž mající styk s jiným mužem je na dobu 12 měsíců vyloučen z možnosti darovat krev. Čtvrtá kapitola se zaměřuje na právní a morální normy a na jejich porovnání.

V páté kapitole jsem provedla sociologický průzkum, který se zabýval tématy rozpracovanými v předchozích kapitolách diplomové práce. Výsledky tohoto průzkumu mě utvrdily v názoru, že hypotéza stanovená v úvodu práce, byla hypotézou správnou. Situace gay a lesbické minority se v průběhu minulého století rapidně zlepšila, za posledních 50 let došlo k velkým změnám nejen ve světě, ale i u nás. Bohužel pravdou stále zůstává, že i dnes se lze setkat s existencí homofobie, která dle mého názoru jen tak nezmizí, stejně jako některé projevy nevraživosti vůči jiným menšinám.

Před zpracováním této práce jsem neměla vyhraněný názor na homosexualitu a registrované partnerství. Nyní zastávám názor, že je dobře, že zákon o registrovaném partnerství, byl u nás schválen. Musím ovšem přiznat, že u otázky adopce dětí homosexuálními páry stále zcela vymezený názor nemám. To především kvůli možnosti adopce dětí z dětských domovů, i když ta ještě v dnešní době v naší zemi projednávána není. Co se týká osvojení biologických dětí partnerů, tam zastávám názor, že by tato možnost měla být uzákoněna. Celá diplomová práce mi pomohla pochopit některá úskalí, se kterými se gayové a lesby musí potýkat.

Při zpracovávání práce byly použity metody deskripce, analýzy, syntézy, dedukce a komparace. Vytýčené cíle, se kterými byla diplomová práce vytvářena a které měly odpovědět na otázky související s tématem práce, se podařilo naplnit a na otázky najít nestranné odpovědi.

Použitá literatura

- BELLINGER, Gerhard J. *Sexualita v náboženstvích světa*. 1. vyd. Praha: Academia, 1998, ©1996. 390 s. ISBN 80-200-0642-7.
- BEŇOVÁ, Kateřina et al. *Analýza situace lesbické, gay, bisexuální a transgender menšiny v ČR*. Praha: Úřad vlády ČR, 2007. 72 s. ISBN 978-80-87041-33-8.
- *Bible: písmo svaté Starého a Nového zákona (včetně deuterokanonických knih)*. 2. katolické vyd. Praha: Zvon, 1991. 1007, 283 s., [8] s. obr. příl. ISBN 80-7113-009-5.
- BLAHOŽ, Josef a kol. *Srovnávací ústavní právo*. 1. vyd. Praha: Codex Bohemia, 1998. 359 s. Právnícké knihy Codexu. ISBN 80-85963-80-9.
- BRZEK, Antonín a PONĎELÍČKOVÁ-MAŠLOVÁ, Jaroslava. *Třetí pohlaví?*. 1. vyd. Praha: Scientia medica, 1992. 124 s. ISBN 80-85526-03-4.
- CAPPONI, Věra, HAJNOVÁ, Růžena a NOVÁK, Tomáš. *Sexuologický slovník*. 1. vyd. Praha: Grada, 1994. 149 s. Sám sobě--. ISBN 80-7169-115-1.
- DANIEL-ANGE. *Homosexuální-: kdo jsi? kam jdeš?*. 1. vyd. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 1995. 63 s. ISBN 80-7192-049-5.
- DUKA, Dominik. *V duchu pravdy: rozhovor o sobě, o historii, o společnosti, o církvi, o diecézi, o Bohu*. 1. vyd. Ústí nad Orlicí: Flétna, 2008. 224 s. ISBN 978-80-903652-5-4.
- ESLAVA GALÁN, Juan. *Láska a sex ve starém Řecku*. 1. vyd. Praha: Ikar, 2003. 230 s. ISBN 80-249-0244-3.
- ESLAVA GALÁN, Juan. *Milostný život ve starém Římě*. 1. vyd. V Praze: Ikar, 2004. 222 s. ISBN 80-249-0410-1.
- FAFEJTA, Martin. *Úvod do sociologie pohlaví a sexuality*. Ve Věrovanech: Jan Piszkiwicz, 2004. 159 s. ISBN 80-86768-06-6.
- FANEL, Jiří. *Gay historie*. Praha: Dauphin, 2000. 527 s., [8] obr. příl. ISBN 80-7272-010-4.
- FULLER, Lon L. *Morálka práva*. 1. vyd. Praha: OIKOYMENH, 1998. 229 s. Oikúmené. ISBN 80-86005-65-8.

- GERLOCH, Aleš. *Teorie práva*. 4. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2007. 343 s. ISBN 978-80-7380-023-9.
- GRAVES, Robert. *Řecké mýty*. 2. vyd. Plzeň: Mustang, 1996. 396 s. ISBN 80-7191-156-9.
- HANUŠ, Jiří, ed. *Lidská práva: nárok na obecnou platnost a kulturní diferenciaci*. 1. vyd. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2001. 136 s. Dějiny a kultura; sv. 1. ISBN 80-85959-86-0.
- HARTL, Pavel a HARTLOVÁ, Helena. *Psychologický slovník*. 2. vyd. Praha: Portál, 2009. 774 s. ISBN 978-80-7367-569-1.
- HARVÁNEK, Jaromír a kol. *Teorie práva*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 1998. 341 s. Edice učebnic Právnické fakulty Masarykovy univerzity v Brně; č. 195. ISBN 80-210-1791-0.
- HELMINIAK, Daniel A. *Co vlastně Bible říká o homosexualitě?*. 1. vyd. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury (CDK), 2007. 131 s. ISBN 978-80-7325-122-2.
- JANIŠ, Kamil. *Toulky historií erotiky a sexu*. 2. vyd., rozš. Ústí nad Orlicí: Oftis, 2007. 327 s. ISBN 978-80-86845-83-8.
- JANOŠOVÁ, Pavlína. *Homosexualita v názorech současné společnosti*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2000. 218 s. ISBN 80-7184-954-5.
- Katolická církev. *Katechismus katolické církve*. 2. vyd., V Karmelitánském nakl. 1. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2001. 793 s. ISBN 80-7192-488-1.
- KNAPP, V. *Teorie práva*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 1995. 247 s. ISBN 80-7179-028-1.
- KROPÁČEK, Luboš. *Duchovní cesty islámu*. 5. vyd. Praha: Vyšehrad, 2011. 292 s., [16] s. obr. příl. ISBN 978-80-7021-925-6.
- KROPÁČEK, Luboš. *Islámský fundamentalismus*. 1. vyd. Praha: Vyšehrad, 1996. 263 s. ISBN 80-7021-168-7.
- KURAS, Benjamin et al. *Islám v Evropě: obohacení, nebo nebezpečí?*: sborník textů. 1. vyd. Praha: CEP - Centrum pro ekonomiku a politiku, 2006. 99 s. Ekonomika, právo, politika; č. 48/2006. ISBN 80-86547-53-1.

- LAW, Stephen. *Filozofická gymnastika: 25 krátkých myšlenkových dobrodružství*. 1. vyd. Praha: Argo, 2007. 342 s. Aliter; sv. 30. ISBN 978-80-86569-84-0.
- LHOŤAN, Lukáš. *Islám a islamismus v České republice*. 2. dopl. vyd. V Pstruží: Lukáš Lhoťan, 2013. 119 s. ISBN 978-80-904932-3-0.
- LINHART, Jiří, ed., VODÁKOVÁ, Alena, ed. a KLENER, Pavel, ed. *Velký sociologický slovník*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 1996. 2 sv. ISBN 80-7184-311-3.
- MACH, Petr. *Registrace partnerství: pokrok, nebo nezodpovědné riziko?*. 1. vyd. Praha: CEP - Centrum pro ekonomiku a politiku, 2006. 87 s. ISBN 80-86547-51-5.
- MALINOVÁ, Gabriela, ed. *Problematika homosexuálních vztahů*. Praha: Českobratrská církev evangelická, 2006. 55 s. Knižnice studijních textů Českobratrské církve evangelické; sv. 1. ISBN 80-7017-032-8.
- MALÝ, Karel a kol. *Dějiny českého a československého práva do roku 1945*. 2., upr. vyd. Praha: Linde, 1999. 572 s. ISBN 80-7201-167-7.
- MALÝ, Karel a SKŘEJPKOVÁ, Petra. *České právo v minulosti*. 1. vyd. Praha: Orac, 1995. 269 s., [32] s. fot. (některé barev.). ISBN 80-85903-01-6.
- MATĚJČEK, Zdeněk a kol. *Náhradní rodinná péče: průvodce pro odborníky, osvojitele a pěstouny*. 1. vyd. Praha: Portál, 1999. 183 s. ISBN 80-7178-304-8.
- MOŽNÝ, Ivo. *Moderní rodina: Mýty a skutečnosti*. 1. vyd. Brno: Blok, 1990. 184 s. Moderní rodina. ISBN 80-7029-018-8.
- MOŽNÝ, Ivo. *Sociologie rodiny*. 2. vyd., upr. Praha: Sociologické nakladatelství, 2002. 250 s. Základy sociologie; sv. 8. ISBN 80-86429-05-9.
- NESVADBA, Petr. *Slovník základních pojmů z filosofie*. 1. vyd.. Praha: Fortuna, 1999. 152 s. ISBN 80-7168-627-1.
- NOVOTNÁ, Věra a PRŮŠOVÁ, Lenka. *K vybraným otázkám osvojování dětí*. Praha: Linde, 2004. 159 s. ISBN 80-86131-56-4.
- PUTNA, Martin C. *Křesťanství a homosexualita: pokusy o integraci*. 1. vyd. Praha: Torst, 2012. 161 s. ISBN 978-80-7215-434-0.
- ROTTER, Hans. *Sexualita a křesťanská morálka*. 1. vyd. Praha: Vyšehrad, 2003. 127 s. Cesty; sv. 9. ISBN 80-7021-669-7.

- SÁDOVSKÝ, Stanislav. *Základy práva pro studující FTVS*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2007. 134 s. ISBN 978-80-246-0660-6.
- SEIDL, Jan a kol. *Od žaláře k oltáři: emancipace homosexuality v českých zemích od roku 1867 do současnosti*. 1. vyd. Brno: Host, 2012. 582 s. ISBN 978-80-7294-585-6.
- *Sexuality and eroticism among males in moslem societies*. Binghamton: Harrington Park Press, 1992. xv, 201 s. Haworth Gay and Lesbian Studies. ISBN 0-918393-91-4.
- SCHWARTZ, Marco. *Láska v bibli*. 1. vyd. Praha: Ikar, 2002. 254 s. ISBN 80-7202-960-6.
- SPENCER, Colin. *Dejiny homosexuality*. Bratislava: Slovart, 1999. 294 s. ISBN 80-7145-302-1.
- STEHLÍKOVÁ, Džamila, HROMADA, Jiří a PROCHÁZKA, Ivo. *Homosexualita, společnost a AIDS v ČR*. [Praha]: Sdružení organizací homosexuálních občanů (SOHO) v České republice, [1995]. 140 s.
- STOTT, John R. W. *Homosexuální partnerství?*. 1. vyd. Praha: Návrat domů, 2000. 62 s. ISBN 80-85495-90-2.
- ŠIŠKOVÁ, Naděžda. *Dimenze ochrany lidských práv v EU*. 1. vyd. Praha: ASPI, 2003. 226 s. ISBN 80-86395-52-9.
- ŠTURMA, Pavel. *Mezinárodní a evropské kontrolní mechanismy v oblasti lidských práv*. 2., dopl. vyd. Praha: C. H. Beck, 2003. 150 s. Beckova skripta. ISBN 80-7179-398-1.
- TŮMA, Vojtěch. *Problém homosexuality ve světle evangelia*. 1. vyd. Středokluky: Zdeněk Susa, 1996. 37 s. ISBN 80-901910-4-5.
- VLČEK, Eduard. *Dějiny trestního práva v českých zemích a v Československu*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 1993. 67 s. Edice učebnic Právnické fakulty Masarykovy univerzity v Brně; č. 81. ISBN 80-210-0791-5.
- WEISS, Petr a ZVĚŘINA, Jaroslav. *Sexuální chování v ČR - situace a trendy*. 1. vyd. Praha: Portál, 2001. 159 s. ISBN 80-7178-558-X.

Právní předpisy

- Zákon č. 117/1852 Ř. z. - o zločinech, přečinech a přestupcích. Dostupné z: [http://www.epravo.cz/vyhledavani-
aspi/?Id=17&Section=1&IdPara=1&ParaC=2](http://www.epravo.cz/vyhledavani-
aspi/?Id=17&Section=1&IdPara=1&ParaC=2)
- Zákon č. 86/1950 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 115/2006 Sb., o registrovaném partnerství a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Internetové zdroje:

- American College of Pediatricians. *Homosexual Parenting: Is It Time For Change?* [online]. Březen 2013 cit. [10. 11. 2013]. Dostupné z: <http://www.acped.org/the-college-speaks/position-statements/parenting-issues/homosexual-parenting-is-it-time-for-change>
- ANSOHN, Felice-Judith. *Židé a homosexualita*. KOMUNITY WEB2.CZ. [online]. 20. 7. 2004 [cit. 20. 9. 2013] Dostupné z: http://komunity.web2.cz/vh-kveci/zide_a_homosexualita.phtml
- Centrum pro výzkum veřejného mínění. *Postoje veřejnosti k právním homosexuálům*. Sociologický ústav AV ČR. [online]. Květen 2013. [cit. 5. 11. 2013]. Dostupné z: http://cvvm.soc.cas.cz/media/com_form2content/documents/c1/a7023/f3/ov130604.pdf
- Církev Bratrská. *Společné stanovisko k zákonu o registrovaném partnerství osob stejného pohlaví*. [online]. 5. 11. 2013 [cit. 7. 11. 2013] <http://portal.cb.cz/2013-spolecne-stanovisko-k-zakonu-o-registrovanem-partnerstvi-osob-stejneho-pohlavi>
- *Círky rozeslaly dopisy proti homosexuálům*. iDNES.cz [online]. 17. ledna 2006 [cit. 20. 10. 2013] Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/domaci.aspx?r=domaci&c=A060116_152642_domaci_ton

- ČESKÁ TISKOVÁ KANCELÁŘ. *Je homosexualita choroba?* [online] [cit. 11. 4. 2013]. Dostupné z: <http://m.zahranicni.eurozpravy.cz/evropa/49278-je-homosexualita-choroba/>
- *Declaration On The Torah Approach To Homosexuality*. [online] [cit. 20. 9. 2013] Dostupné z: <http://www.torahdec.org/>
- *Děti v domácnostech gayů a leseb: V Česku jich jsou stovky*. EuroZprávy.cz [online]. 25. 10. 2013 [cit. 30. 10. 2013] Dostupné z: <http://domaci.eurozpravy.cz/zivot/80048-deti-v-domacnostech-gayu-a-leseb-v-cesku-jich-jsou-stovky/>
- GAY INICIATIVA. *Společenská akceptace homosexuality v některých kulturách*. [online] [cit. 11. 4. 2013]. Dostupné z: <http://www.iniciativa.cz/www/index.php/?id=33&page=clanek>
- Gender Studies, o. p. s. *Registrovaní nesmějí v České republice adoptovat dítě*. Gender Studies, o. p. s. [online]. 27. 4. 2009 [cit. 30. 5. 2013] Dostupné z: <http://www.genderstudies.cz/tiskove-zpravy/tz.shtml?x=2179693>
- GLPARTNERSTVÍ.CZ. *RP a osoby s cizí státní příslušností*. [online] [cit. 18. 5. 2013] Dostupné z: <http://www.glpartnerstvi.cz/registrovane-partnerstvi-pro-zacinajici/rp-a-osoby-s-cizi-statni-prislusnosti.html>
- GLPARTNERSTVÍ.CZ. *Vznik registrovaného partnerství*. [online] [cit. 18. 5. 2013] Dostupné z: <http://www.glpartnerstvi.cz/registrovane-partnerstvi-pro-zacinajici/vznik-registrovaneho-partnerstvi.html>
- HACKENSBERGER, Alfred. *Islam und Homosexualität*. Telepolis [online]. 14. 6. 2008 [cit. 24. 10. 2013]. Dostupné z: www.heise.de/tp/r4/artikel/27/27781/1.html
- HALAMA, J. *Homosexualita, etika a církev*. Spolek přátel ETF. [online]. 19. 6. 2012 [cit. 3. 10. 2013] Dostupné z: <http://www.logoscr.cz/homosexualita-a-krestanstvi>
- HALÍK, Tomáš. *V úterý odpoledne na vaše otázky odpovídal teolog Tomáš Halík*. Novinky.cz. [online] 23. 8. 2011. [cit. 3. 10. 2013] Dostupné z: <http://vipchat.novinky.cz/archiv/01091-tomas-halik.html>
- HALSALL, Paul. *Homosexual Eros in Early Greece*. [online] [cit. 18. 4. 2013]. Dostupné z: <http://www.fordham.edu/halsall/pwh/greekeros.asp>

- *Homosexuality in Jewish Thought*. MyJewishLearning. [online] [cit. 20. 9. 2013] Dostupné z: http://www.myjewishlearning.com/life/Sex_and_Sexuality/Homosexuality.shtml
- *Homosexuální páry v Česku vychovávají skoro tisícovku dětí*. tn.cz. [online]. 25. 10. 2013 [cit. 28. 10. 2013] Dostupné z: <http://tn.nova.cz/zpravy/domaci/homosexualni-pary-v-cesku-vychovavaji-skoro-tisicovku-deti.html>
- *Homosexuálové by si mohli osvojit dítě partnera, navrhují poslanci*. Lidovky.cz – Zpravodajský server Lidových novin [online]. 21. 5. 2013 [cit. 26. 5. 2013] Dostupné z: http://www.lidovky.cz/homosexualove-by-si-mohli-osvojit-dite-partnera-navrhuj-poslanci-1f2-/zpravy-domov.aspx?c=A130521_183021_ln_domov_hm
- HROMADA, J. *Historie SOHO a GI v ČR*. Gay iniciativa v České republice. [online] [cit. 4. 5. 2013] Dostupné z: <http://gay.iniciativa.cz/www/index.php?page=clanek&id=5>
- HROMADA, Jiří. *Deset let hnutí za rovnoprávnost českých gayů a lesbiček*. [online] [cit. 21. 5. 2013]. Dostupné z: <http://www.gay4you.estranky.cz/file/18/hromada-historie-gl-hnuti-v-cr.pdf>
- Islámská nadace. *Objevte Islám - Průvodce Islámským náboženstvím*. [online] [cit. 24. 10. 2013] Dostupné z: http://www.islamweb.cz/objevte_islam
- JANČAŘÍKOVÁ, Anna. *Lesbické rodičovství - Hlavní nepřátelé G&L rodičovství*. Lesbický koutek [online]. 23. 10. 2007 [cit. 29. 5. 2013] Dostupné z: http://www.drba.cz/clanek-lesbicke_rodicovstvi-93-hlavni_nepratele_g_l_rodicovstvi.htm
- JIŘIČKA, Jan. *Se Sněmovnou se rozpustil i sen homosexuálů. Boj za osvojení nevzdávají*. iDNES.cz [online]. 22. 8. 2013 [cit. 15. 9. 2013] Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/sdruzeni-nevzdava-osvojeni-deti-homosexualy-far-/domaci.aspx?c=A130821_211032_domaci_jj
- KOČÍ, Petr. *Registrované partnerství uzavřelo 1494 párů, „rozvádí“ se méně než každý desátý*. IHNED.cz [online] [cit. 15. 5. 2013]. Dostupné:

<http://data.blog.ihned.cz/c1-59369400-aktualni-data-o-registrovana-partnerstvi>

- KOPECKÝ, Josef. *Je třeba se posunout, hájila poslankyně osvojení dítěte homosexuály*. iDNES. cz [online]. 21. 5. 2013 [cit. 30. 5. 2013] Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/seminar-ve-snemovne-o-adopci-deti-homosexuálními-pary-ppc/domaci.aspx?c=A130521_123630_domaci_kop
- KUBÁLKOVÁ, Pavla; ŠVIHEL, Petr. *I homosexuální páry můžou vychovávat děti*. iDNES.cz [online]. 17. 2. 2007 [cit. 15. 9. 2013] Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/i-homosexuální-pary-muzou-vychovavat-deti-f2z-/domaci.aspx?c=A070216_215223_domaci_ost
- MARTINEK, Jan. *Snaha homosexuálních párů o adopce rozdělila Sněmovnu*. Novinky.cz [online]. 16. 5. 2013 [cit. 29. 5. 2013] Dostupné z: <http://www.novinky.cz/domaci/302024-snaha-homosexuálních-paru-o-adopce-rozdelila-snemovnu.html>
- Ministerstvo vnitra České republiky. *Uzavření registrovaného partnerství*. [online] [cit. 21. 5. 2013] Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/registrovane-partnerstvi.aspx>
- *Na přípustnosti homosexuálních svazků se církve neshodnou: Prohlášení pravoslavných biskupů z Česka a Slovenska nejen k homosexuálním svazkům*. [online]. 11. února 2005 [cit. 20. 10. 2013] Dostupné z: [http://www.christnet.cz/clanky/3207/na_pripustnosti_homosexuálních_s vazku_m](http://www.christnet.cz/clanky/3207/na_pripustnosti_homosexuálních_s vazku_m. [online]. 11. února 2005 [cit. 20. 10. 2013] Dostupné z: http://www.christnet.cz/clanky/3207/na_pripustnosti_homosexuálních_s vazku_m)
- ORLÍK, Karel. *Homosexualita v Islámu*. Eurabia [online]. 28. 6. 2008 [cit. 24. 10. 2013] Dostupné z: <http://eurabia.parlamentnilisty.cz/Articles/2052-homosexualita-v-islam.aspx>
- PÁLKOVÁ, Šárka. *Adopce dětí homosexuály? Před volbami jsou politici překvapivě smířliví*. Lidovky. cz – Zpravodajský server Lidových novin [online]. 21. 10. 2013 [cit. 30. 10. 2013] Dostupné z: http://www.lidovky.cz/adopce-deti-homosexuály-dulezite-je-zazemi-ditete-ne-orientace-rodicu-1em-/zpravy-domov.aspx?c=A131017_114908_in_domov_spa
- PETŘÍK, Lukáš. *Jsou to úchylové. Homosexuálové by neměli adoptovat děti. Víte, který politik ČSSD to řekl?* EUportál [online]. 24. 5. 2013 [cit. 29.

5. 2013] Dostupné z: <http://euportal.parlamentnilisty.cz/Articles/10599-jsouto-uchylove-homosexualove-by-nemeli-adoptovat-deti-vite-ktery-politik-cssd-to-rekl-.aspx>

- Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky. *Důvodová zpráva k zákonu č. 140/1961 Sb., trestnímu zákonu*. Společná česko-slovenská digitální parlamentní knihovna. [online] [cit. 15. 5. 2013] Dostupná z: http://www.psp.cz/eknih/1960ns/tisky/t0065_11.htm
- Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky. *Sněmovní tisk č. 124: Návrh zákona o partnerském soužití osob téhož pohlaví*. Společná česko-slovenská digitální parlamentní knihovna. [online] [cit. 4. 5. 2013] Dostupné z <http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=3&CT=124&CT1=0>
- Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky. *Sněmovní tisk 359: Návrh zákona o registrovaném partnerství osob téhož pohlaví*. Společná česko-slovenská digitální parlamentní knihovna. [online] [cit. 5. 5. 2013]. Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?O=2&T=359>
- Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky. *Sněmovní tisk č. 1075 : Vládní návrh zákona o partnerském soužití osob téhož pohlaví*. Společná česko-slovenská digitální parlamentní knihovna. [online] [cit. 4. 5. 2013]. Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=3&CT=1075&CT1=0>
- Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky. *Sněmovní tisk č. 1076 : Návrh zákona o změnách v souvislosti s přijetím zákona o partnerském soužití osob téhož pohlaví*. Společná česko-slovenská digitální parlamentní knihovna. [online] [cit. 4. 5. 2013]. Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=3&CT=1076&CT1=0>
- Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky. *Stenoprotokol z 23. schůze Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR ze dne 2. 4. 1998*. Společná česko-slovenská digitální parlamentní knihovna. [online] [cit. 4. 5. 2013] Dostupné z: <http://www.psp.cz/eknih/1996ps/stenprot/023schuz/index.htm>
- Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky. *Usnesení PS č. 631, k návrhu poslanců Zuzky Rujbrové, Jana Zahradila, Jitky Kupčové, Moniky Horákové a dalších na vydání zákona o partnerském soužití osob téhož pohlaví a o změně a doplnění některých zákonů*. Společná česko-slovenská

- digitální parlamentní knihovna. [online] [cit. 4. 5. 2013]. Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?o=3&v=US&ct=631>
- Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky. *Záznam o 161. hlasování Poslanecké sněmovny ze dne 2. 4. 1998.* [cit. 4. 5. 2013]. Společná česko-slovenská digitální parlamentní knihovna. [online] Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/hlasy.sqw?G=11540&o=2>
 - PROCHÁZKA I., GRAUPNER, H. *Historie právních postojů k homosexualitě.* [online] [cit. 11. 4. 2013]. Dostupné z: <http://www.ecn.cz/PRIVATE/logos/pravhist.htm>
 - *Registrované partnerství „slavilo“.* Gay iniciativa v České republice. [online] [cit. 23. 5. 2013]. Dostupné z: <http://gay.iniciativa.cz/www/index.php/?page=clanek&id=1534>
 - *Registrované partnerství a rodičovství.* Poradna pro občanství, občanská a lidská práva. [online]. [cit. 29. 5. 2013] Dostupné z: <http://lgbt.poradna-prava.cz/registrovane-partnerstvi/registrovane-partnerstvi-a-rodicovstvi.html>
 - *Registrované partnerství v ČR v letech 1992-2003.* Gay iniciativa v České republice. [online] [cit. 10. 5. 2013] Dostupné z: <http://gay.iniciativa.cz/www/index.php?page=clanek&id=1494>
 - *Registrované partnerství v ČR v roce 2006.* Gay iniciativa v České republice. [online] [cit. 4. 5. 2013]. Dostupné z: <http://gay.iniciativa.cz/www/index.php?page=clanek&id=1491>
 - *Registrovaní partneři by možná mohli adoptovat dítě protějšku.* České noviny – zpravodajský server ČTK. [online]. 21. 5. 2013 [cit. 30. 5. 2013] Dostupné z: <http://www.ceskenoviny.cz/zpravy/registrovani-partneri-by-mozna-mohli-adoptovat-dite-protejsku/941256>
 - RUBÍK, Petr. *Orientace nikoho nevyklučuje.* [online]. [cit. 20. 9. 2013] Dostupné z: <http://kavarnik.com/rp-2004/2004-03-13-turek.phtml>
 - *Různé rodiny stejná práva. Návrh PROUDu na osvojení dítěte partnera / partnerky. Důvodová zpráva k návrhu o změně zákona č. 115/2006 Sb., o registrovaném partnerství a o změně některých souvisejících zákonů.* [online] [cit. 5. 11. 2013] Dostupné z: <http://www.stejnarodina.cz/cesta-k-osvojeni/>

- SEDLÁČKOVÁ, Anna. *Máš radši maminku, nebo... maminku?* Psychologie dnes, časopis o lidech a vztazích mezi nimi. [online]. 4. 5. 2011 [cit. 30. 5. 2013] Dostupné z: <http://www.portal.cz/casopisy/pd/ukazky/mas-radsi-maminku--nebo---maminku-/44515/>
- SEIDL, Jan. „*Kde budeme velkou rodinou*“ *Homosexuální spolky v občanské společnosti první republiky*. Dějiny a současnost – kulturně historická revue. [online] [cit. 21. 5. 2013] Dostupné z: <http://dejinyasoucasnost.cz/archiv/2007/12/-kde-budeme-velkou-rodinou/>
- SHORT, E., RIGGS, D. W., PERLESZ, A., BROWN, R. KANE, G. *Lesbian, Gay, Bisexual and Transgender (LGBT) Parented Families. A Literature Review prepared for The Australian Psychological Society*. The Australian Psychological Society. 2007 ABN 23 000 543 788. [online] [cit. 5. 11. 2013] Dostupné z: <http://www.psychology.org.au/Assets/Files/LGBT-Families-Lit-Review.pdf>
- Společnosti pro transfuzní lékařství ČLS JEP. *Dotazník pro dárce krve*. [online] [cit. 20. 9. 2013]. Dostupné z: <http://www.transfuznispolecnost.cz/dokumenty.php>
- Společnosti pro transfuzní lékařství ČLS JEP. *Poučení dárce krve*. [online]. 12. 4. 2007 [cit. 20. 9. 2013]. Dostupné z: <http://www.transfuznispolecnost.cz/dokumenty.php>
- STACEY, J., BIBLARZ, T. (*How*) *Does the Sexual Orientation of Parents Matter?* [online] [cit. 10. 11. 2013]. Dostupné z: <http://www.jstor.org/pss/2657413>
- *Studie: Dvě mámy? Stejně dobré jako máma s tátou*. TÝDEN. cz [online]. 9. 6. 2010 [cit. 30. 5. 2013] Dostupné z: http://www.tyden.cz/rubriky/zdravi/studie-dve-mamy-stejne-dobre-jako-mama-s-tatou_171800.html
- THE KINSEY INSTITUTE. *Data from Alfred Kinsey's studies*. [online] [cit. 18. 4. 2013]. Dostupné z: <http://www.kinseyinstitute.org/research/ak-data.html>
- TOLAR, Ondřej. *Církev našly pro gaye a lesbičky pochopení i urážky*. iDNES.cz [online] 11. ledna 2006. [cit. 3. 10. 2013] Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/domaci.aspx?c=A060110_120216_domaci_ton

- TOMEŠ, Petr. *Adopce dětí homosexuálními páry se ve světě považuje za zcela normální*. Britské listy: deník o všem, o čem se v České republice příliš nemluví [online]. 15. 2. 2010 [cit. 10. 11. 2013]. ISSN 1213-1792. Dostupné z: <http://blisty.cz/art/51232.html>
- TRAMPOTOVÁ, Olga. *Homosexuálové a adopce*. Psychologie.cz [online]. 28. 3. 2011 [cit. 30. 5. 2013] Dostupné z: <http://psychologie.cz/homosexualove-adopce/>
- TUREK, Petr, MASOPUST, Jiří a ŘEHÁČEK, Vít. *Máte krev v žilách? Darujte ji!*. 3. vyd. [Hradec Králové]: HK Credit, 2010. 15 s. ISBN 978-80-86780-43-6.
- *Unikátní archiv SOHO v ČR a GI v ČR vývoje boje za prosazení registrovaného partnerství*. Gay iniciativa v České republice. [online] [cit. 15. 5. 2013]. Dostupné z: <http://gay.iniciativa.cz/www/index.php?page=clanek&id=10>
- *Updated Second Edition of ACLU Publication „Too High a Price“ Details How Children are Hurt by Restrictions Against Parenting by Gay People*. ACLU – American civil liberties union. [online]. 13. 11. 2006 [cit. 30. 5. 2013] Dostupné z: http://www.aclu.org/lgbt-rights_hiv-aids/updated-second-edition-aclu-publication-too-high-price-details-how-children-are
- Ústav hematologie a krevní transfuze ÚHKKT. *Informace pro dárce krve a krevních destiček*. [online]. 29. 3. 2005 [cit. 20. 9. 2013] Dostupné z: http://www.uhkt.cz/darci/soubory/info_darce.pdf
- *Vláda nepodpořila osvojení dětí registrovanými partnery, chce analýzu*. iDNES.cz [online]. 13. června 2013 [cit. 19. 9. 2013] Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/vlada-je-proti-adopci-deti-homosexuality-osvojeni-deti-registrovaneho-partnera-1hi-/domaci.aspx?c=A130613_085117_domaci_skr
- VRÁBLÍKOVÁ, Kateřina. *Gay a lesbické hnutí v České republice*. Global politics – Časopis pro politiku a mezinárodní vztahy. [online] 8. 3. 2006. [cit. 5. 4. 2013] Dostupné z: <http://www.globalpolitics.cz/studie/gay-lesbicke-hnuti>
- *Vyjádření některých církví ke schválení registrovaného partnerství Poslaneckou sněmovnou*. ČBK k registrovanému partnerství. [online] [cit.

20. 10. 2013] Dostupné z: http://www.gl.cz/vh-partnerstvi/20051217_cirkve.phtml

- WEISS, Petr. *Homosexualita*. Společnost pro plánování rodiny a sexuální výchovu. [online] [cit. 21. 5. 2013]. Dostupné z <http://www.planovanirodiny.cz/clanky/homosexualita>
- WINTR, Jan. *Analýza české právní úpravy osvojení dítěte gayi, lesbami a bisexuálními lidmi ve světle práva Evropské unie a Evropské úmluvy o lidských právech a základních svobodách*. Praha: pro Gender Studies, o. p. s. Vypracování analýzy je financováno nadací OSF Praha. 2009. [online]. Dostupné z: [http://lgbt.poradnaprava.cz/folder02/analyza_ceske_pravni_upravy_osvojeni_ditete_gayi%20\(4\).pdf](http://lgbt.poradnaprava.cz/folder02/analyza_ceske_pravni_upravy_osvojeni_ditete_gayi%20(4).pdf)

Přílohy

Seznam příloh

Příloha č. 1 Dotazník k registrovanému partnerství.....	110
Příloha č. 2 Doklad o registrovaném partnerství.....	112
Příloha č. 3 Uzavřená registrovaná partnerství v ČR za období 2006 - 2012.....	113
Příloha č. 4 Dotazník.....	114
Příloha č. 5 Výsledky sociálního průzkumu	116

Seznam grafů

Graf č. 1 Pohlaví respondentů.....	82
Graf č. 2 Věková struktura	82
Graf č. 3 Nejvyšší dosažené vzdělání.....	83
Graf č. 4 Víra v Boha	83
Graf č. 5 Sexuální orientace	84
Graf č. 6 Víte co je registrované partnerství?.....	84
Graf č. 7 Považujete za správné, že homosexuálové mají možnost uzavírat registrovaná partnerství?	85
Graf č. 8 Porovnání odpovědí mužů a žen na otázku č. 7	85
Graf č. 9 Registrované partnerství X manželství	86
Graf č. 10 Měla by dle vás Česká republika přijmout zákon, který by umožňoval adopci dětí homosexuálními páry?.....	86
Graf č. 11 Problematika adopce dětí homosexuálními páry z pohledu různých kategorií.....	87
Graf č. 12 Myslíte si, že by výchova dětí homosexuálními páry mohla mít negativní vliv na samotné dítě?.....	87
Graf č. 13 Problematika otázky č. 10 z pohledu různých kategorií	88
Graf č. 14 V případě, že byste měli rozhodnout jakému stejnopohlavnímu páru svěřit dítě do péče, vybrali byste pár?	88
Graf č. 15 Myslíte si, že gayové a lesby jsou v České republice diskriminováni? ..	89
Graf č. 16 Porovnání odpovědí mužů a žen na otázku č. 12	89

Graf č. 17 Porovnání odpovědí	89
Graf č. 18 Pohlavní styk mezi muži je jedním z důvodů, který brání dočasně v darování krve. Souhlasíte s tímto zákazem?	90
Graf č. 19 Problematika otázky č. 13 z pohledu různých kategorií	90

Seznam tabulek

Tabulka č. 1 Seznam pověřených matričních úřadů	42
---	----

Příloha č. 1 Dotazník k registrovanému partnerství

	OSOBY, KTERÉ CHTĚJÍ VSTOUPIT DO REGISTROVANÉHO PARTNERSTVÍ	
Jméno, popř. jména a příjmení		
Rodné příjmení		
Datum, místo a okres (stát) narození		
Rodné číslo		
Osobní stav		
Státní občanství		
Bydliště (trvalý pobyt)		
<u>Otec:</u> Jméno(a), příjmení, popř. rodné příjmení Datum narození Místo, okres (stát) narození		
<u>Matka:</u> Jméno(a), příjmení, popř. rodné příjmení Datum narození Místo, okres (stát) narození		

V dne

.....
podpis osoby, která chce vstoupit
do registrovaného partnerství

.....
podpis osoby, která chce vstoupit
do registrovaného partnerství

PŘEDLOŽENÉ DOKLADY (VYPLNÍ MATRIKÁŘ)

<u>Předloženy byly tyto doklady:</u>	<u>Předloženy byly tyto doklady:</u>
1. Občanský průkaz*¹ č. vystavený dne v	1. Občanský průkaz*¹ č. vystavený dne v
2. Rodný list vydaný v dne roč. č.	2. Rodný list vydaný v dne roč. č.

***) (případně povolení k trvalému pobytu nebo cizozemský cestovní doklad)**

.....
razítko a podpis matrikáře

Příloha č. 2 Doklad o registrovaném partnerství

VZOR 7

ČESKÁ REPUBLIKA

**DOKLAD
O REGISTROVANÉM PARTNERSTVÍ**

v knize registrovaného partnerství matričního úřadu

kraj

ve svazku roč. list poř. č.

Místo prohlášení vstupu do registrovaného partnerství		
Den, měsíc, rok prohlášení o vstupu do registrovaného partnerství		
	partner/ka	partner/ka
Jméno(a) a příjmení, popř. rodná příjmení		
Den, měsíc, rok a místo narození, okres/stát		
Rodné číslo		
Osobní stav		
Jméno(a) a příjmení, popř. rodná příjmení rodičů		
Poznámka		

V

dne jméno, příjmení a podpis matrikáře

Doklad o registrovaném partnerství 110 g FANFONE 290 U

Příloha č. 3 Uzavřená registrovaná partnerství v ČR za období 2006 - 2012

Kraje	2006		2007		2008		2009		2010		2011		2012		Nové zaniklé RP I. pol.	CELKEM	Zaniklé RP CELKEM	Cizinci celke	z jaké země
	I. pol.	II. pol.	I. pol.	II. pol.	I. pol.	II. pol.	I. pol.	II. pol.	I. pol.	II. pol.	I. pol.	II. pol.	I. pol.	II. pol.					
	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž					
Praha	81	43	36	31	43	28	40	26	36	25	24	33	26	?	472	23	57	16x Slovensko, 7x USA, 4x Itálie, 5x Ukrajina, 8x Rusko, 2x Německo, 1x Izrael, 1x Kuba, 1x Tchajwan, 1x Rakousko, 1x Arménie, 1x Trinidad a Tobago, 1x Moldavsko, 3x Brazílie, 1x Francie, 2x Kanada, 1x Turecko, 3x Austrálie, 2x Kolumbie, 1x Mexiko, 1x Veliká Británie	
Jihočeský	3	2	10	3	8	2	2	2	4	4	3	4	2	?	363	109	9	4 x Slovensko, 1x Veliká Británie, 1x Irsko, 1x Filipíny, 1x Thajsko, 1x Ukrajina	
Jihomoravský	23	13	14	7	19	8	14	11	9	12	12	11	8	0	161	14	14	2x Rakousko, 3x Kanada, 1x Rusko, 1x Gruzie, 3x USA, 1x Izrael, 1x Malajsie, 1x Slovensko, 1x Ukrajina	
Karlovarský	19	4	10	3	11	8	2	6	9	5	9	3	4	0	109	52	14	2x USA, 1x Francie, 1x Tchajwan	
Královéhradecký	11	3	5	10	3	5	2	3	3	3	1	3	4	0	31	16	3	1x USA, 1x Slovensko, 1x Rusko	
Liberecký	8	3	1	2	3	1	2	3	1	2	5	2	1	?	27	17	3	2x USA, 1x Slovensko, 1x Rusko	
Moravskoslezský	6	2	3	2	10	2	4	1	2	3	4	1	2	?	47	32	3	2x Slovensko, 2x Brazílie, 2x Rusko, 2x Ukrajina, 1x Polsko, 1x USA	
Olomoucký	14	11	4	3	8	5	8	1	4	5	7	4	6	0	75	53	11	1x Kanada, 3x Polsko, 1x Francie, 1x Thajsko, 1x USA, 2x Slovensko, 1x Bělorusko, 1x Peru	
Pardubický	7	2	10	4	6	5	5	2	6	3	5	8	3	2	66	8	8	1x Ázerbájdžán, 1x Kanada, 2x Ukrajina, 3x Slovensko, 1x USA	
Plzeňský	4	3	1	1	9	1	3	1	2	3	3	2	5	2	42	24	3	3x Slovensko, 1x Ukrajina	
Středočeský	5	6	5	2	5	0	0	4	3	0	6	4	5	2	26	19	1	6x Slovensko, 1x Argentina, 1x Dominikánská republika, 2x Ukrajina, 1x Filipíny, 1x Japonsko	
Ústecký	9	3	3	2	6	7	4	4	5	2	14	6	6	0	46	25	3	5x Slovensko, 1x USA, 4x Ukrajina, 1x Nizozemsko, 1x Polsko, 1x Brazílie, 1x Čína, 1x Alžírsko, 1x Mexiko, 1x Rusko, 1x Vietnam, 1x Bosna a Hercegovina, 1x Filipínská republika, 1x Kazachstán, 1x USA, 1x Makedonie, 2x Venezuela, 1x Filipínská republika, 1x Polsko, 2x Moldávsko	
Vysočina	26	11	15	8	14	10	13	5	11	6	10	4	16	3	149	23	16	2x Slovensko, 3x Brazílie	
Zlínský	20	6	7	4	8	7	3	8	5	9	2	4	6	2	103	46	10	3x Slovensko, 1x Čína, 1x Kolumbie	
CELKEM	235	109	143	96	131	90	113	78	116	68	109	102	104	***	1494	143	174		
	58	252	77	159	68	131	72	144	50	203	177	206	77	**	472	75	68		

* Praha, Liberec, Ústí nad Labem neviduje statistické údaje uvádějící zapsaná zrušená registrovaná partnerství

Autor: Milda Šlehofer ve spolupráci s matrikami a matričními úřady

1. Jakého jste pohlaví?

- žena
- muž

2. Vaše věková skupina?

- 15 - 20 let
- 21 - 30 let
- 31 - 40 let
- 41 – 50 let
- 51 let a více

3. Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

- základní
- střední bez maturity
- střední s maturitou
- vysokoškolské

4. Věříte v Boha?

- ano
- ne

5. Vaše sexuální orientace?

- bisexuál
- heterosexuál
- homosexuál

6. Víte co je registrované partnerství?

- ano
- ne

7. Považujete za správné, že gayové a lesby mají možnost uzavírat registrovaná partnerství?

- ano
- ne
- nejsem schopen odpovědět

8. Myslíte si, že registrované partnerství je stejný institut jako heterosexuální manželství?

- ano
- ne
- nevím

9. Měla by dle vás Česká republika přijmout zákon, který by umožňoval adopci dětí homosexuálními páry?

- ano
- ne

10. Myslíte si, že by výchova dětí homosexuálními páry mohla mít negativní vliv na samotné dítě?

- ano
- ne

11. V případě, že byste měli rozhodnout jakému stejnopohlavnímu páru svěřit dítě do péče, vybrali byste pár?

- gayů
- lesbiček
- pohlaví párů nerozhoduje

12. Myslíte si, že homosexuálně orientovaní jedinci jsou v České republice diskriminováni?

- ano
- ne

13. Pohlavní styk mezi muži je jedním z důvodů, který brání dočasně v darování krve. Souhlasíte s tímto zákazem?

- rozhodně ano
- ano
- ne
- rozhodně ne

Příloha č. 5 Výsledky sociálního průzkumu

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Žena	21 - 30 let	střední s maturit	ano	heterosexuá	ano	nejsem sch	ano	ne	ano	lesbiček	ne	rozhodně ano
Žena	41 - 50 let	střední s maturit	ano	heterosexuá	ano	ne	ne	ne	ano	lesbiček	ne	ano
muž	21 - 30 let	vysokoškolské	ne	heterosexuá	ano	ano	ne	ne	ano	lesbiček	ne	rozhodně ano
muž	41 - 50 let	střední bez matu	ne	heterosexuá	ano	ne	ne	ne	ano	pohlaví párů neroz	ne	rozhodně ano
muž	21 - 30 let	střední s maturit	ano	heterosexuá	ano	ne	ne	ne	ano	lesbiček	ne	rozhodně ano
Žena	21 - 30 let	střední s maturit	ano	heterosexuá	ano	ano	nevím	ano	ne	lesbiček	ne	ne
Žena	21 - 30 let	střední s maturit	ano	heterosexuá	ano	ne	nevím	ne	ano	pohlaví párů neroz	ne	ne
Žena	21 - 30 let	střední s maturit	ne	heterosexuá	ano	ano	ne	ne	ne	pohlaví párů neroz	ano	ne
Žena	21 - 30 let	střední s maturit	ano	heterosexuá	ano	nejsem sch	ne	ne	ano	pohlaví párů neroz	ano	ano
muž	21 - 30 let	střední s maturit	ano	heterosexuá	ano	ano	ne	ne	ano	pohlaví párů neroz	ne	ne
Žena	21 - 30 let	střední s maturit	ne	heterosexuá	ne	nejsem sch	nevím	ano	ne	pohlaví párů neroz	ne	ne
Žena	15 - 20 let	základní	ne	heterosexuá	ano	ano	ano	ano	ne	pohlaví párů neroz	ano	ne
muž	21 - 30 let	střední s maturit	ne	heterosexuá	ano	ano	nevím	ne	ano	lesbiček	ne	rozhodně ano
Žena	21 - 30 let	střední s maturit	ne	heterosexuá	ano	ano	ano	ano	ano	pohlaví párů neroz	ne	ne
muž	21 - 30 let	střední s maturit	ne	heterosexuá	ano	nejsem sch	ne	ne	ano	lesbiček	ano	ano
Žena	15 - 20 let	střední s maturit	ne	heterosexuá	ano	ano	nevím	ne	ano	lesbiček	ne	ne
muž	15 - 20 let	střední bez matu	ne	heterosexuá	ano	ano	ne	ne	ano	pohlaví párů neroz	ano	ano
muž	21 - 30 let	střední bez matu	ne	heterosexuá	ano	nejsem sch	ano	ne	ano	lesbiček	ano	ano
Žena	15 - 20 let	základní	ano	heterosexuá	ano	ano	ne	ne	ano	pohlaví párů neroz	ne	ano
muž	21 - 30 let	střední s maturit	ne	heterosexuá	ano	ano	ne	ano	ano	lesbiček	ano	ne
muž	21 - 30 let	střední s maturit	ne	heterosexuá	ano	ano	ne	ne	ano	pohlaví párů neroz	ne	ano
muž	21 - 30 let	střední s maturit	ano	heterosexuá	ano	nejsem sch	ne	ne	ano	pohlaví párů neroz	ne	ne
muž	21 - 30 let	střední s maturit	ne	heterosexuá	ano	ano	ano	ne	ano	pohlaví párů neroz	ne	ne
muž	21 - 30 let	střední s maturit	ano	heterosexuá	ano	ano	nevím	ano	ne	pohlaví párů neroz	ano	ne
muž	15 - 20 let	střední s maturit	ano	heterosexuá	ano	ano	ano	ne	ano	pohlaví párů neroz	ne	ne
Žena	15 - 20 let	základní	ano	heterosexuá	ano	ne	ne	ne	ano	gayů	ne	ano
muž	21 - 30 let	střední s maturit	ne	heterosexuá	ano	ne	ne	ne	ano	lesbiček	ne	ano
muž	21 - 30 let	vysokoškolské	ano	heterosexuá	ano	nejsem sch	ne	ne	ano	pohlaví párů neroz	ne	ano
Žena	15 - 20 let	základní	ano	bisexuál	ano	ano	ne	ano	ne	lesbiček	ne	ne
muž	21 - 30 let	střední s maturit	ne	heterosexuá	ano	ano	ne	ne	ano	pohlaví párů neroz	ne	rozhodně ano
Žena	15 - 20 let	střední s maturit	ano	heterosexuá	ano	ano	ne	ne	ano	lesbiček	ne	ne
muž	21 - 30 let	střední s maturit	ano	heterosexuá	ano	ano	ano	ano	ne	pohlaví párů neroz	ano	ne
Žena	21 - 30 let	střední s maturit	ne	heterosexuá	ano	ano	ne	ne	ano	lesbiček	ano	rozhodně ano
Žena	15 - 20 let	střední s maturit	ne	heterosexuá	ano	ano	ano	ano	ne	lesbiček	ne	ano
muž	21 - 30 let	vysokoškolské	ne	heterosexuá	ano	nejsem sch	ne	ne	ano	lesbiček	ne	rozhodně ano
muž	21 - 30 let	vysokoškolské	ne	heterosexuá	ano	nejsem sch	ne	ne	ano	lesbiček	ne	rozhodně ano
Žena	21 - 30 let	střední s maturit	ano	heterosexuá	ano	ano	ano	ne	ano	pohlaví párů neroz	ne	rozhodně ano
muž	21 - 30 let	vysokoškolské	ne	heterosexuá	ano	ano	nevím	ano	ne	pohlaví párů neroz	ne	ano
muž	21 - 30 let	střední s maturit	ne	heterosexuá	ano	ano	ne	ne	ano	lesbiček	ne	rozhodně ano
muž	21 - 30 let	střední s maturit	ne	heterosexuá	ano	ne	ne	ne	ano	lesbiček	ano	ne
Žena	15 - 20 let	základní	ano	heterosexuá	ano	ano	ano	ne	ano	pohlaví párů neroz	ano	ne
muž	21 - 30 let	střední s maturit	ne	homosexuál	ano	ne	ne	ne	ano	lesbiček	ne	rozhodně ne
Žena	15 - 20 let	základní	ano	heterosexuá	ano	ne	ne	ne	ano	lesbiček	ano	ne
muž	21 - 30 let	střední s maturit	ne	bisexuál	ano	ano	ne	ano	ano	lesbiček	ano	ano
muž	21 - 30 let	střední s maturit	ne	heterosexuá	ano	ano	ano	ano	ne	pohlaví párů neroz	ne	ne
muž	21 - 30 let	střední s maturit	ano	heterosexuá	ano	nejsem sch	ne	ne	ano	pohlaví párů neroz	ne	rozhodně ne
Žena	21 - 30 let	vysokoškolské	ne	heterosexuá	ano	ano	ano	ne	ano	pohlaví párů neroz	ne	ano

Žena	21 - 30 let	vysokoškolské	ne	heterosexuá	ano	ano	ano	ne	ano	pohlaví párů neroz	ne	ano
Žena	21 - 30 let	střední s maturit	ne	heterosexuá	ano	ano	ano	ano	ne	pohlaví párů neroz	ano	ano
Žena	21 - 30 let	střední s maturit	ne	heterosexuá	ano	ano	nevím	ano	ne	pohlaví párů neroz	ne	rozhodně ne
Žena	21 - 30 let	střední s maturit	ne	heterosexuá	ano	ano	ne	ano	ne	pohlaví párů neroz	ano	ano
muž	21 - 30 let	střední s maturit	ne	heterosexuá	ano	ano	nevím	ano	ne	pohlaví párů neroz	ne	ne
muž	21 - 30 let	střední s maturit	ne	heterosexuá	ano	nejsem sch	ne	ne	ano	lesbiček	ne	ano
Žena	15 - 20 let	střední s maturit	ne	heterosexuá	ano	ano	nevím	ne	ano	pohlaví párů neroz	ano	rozhodně ano
Žena	41 - 50 let	vysokoškolské	ne	heterosexuá	ano	ano	ano	ano	ne	pohlaví párů neroz	ano	ano
muž	15 - 20 let	střední bez matu	ne	heterosexuá	ano	ano	ne	ano	ne	pohlaví párů neroz	ne	ne
Žena	21 - 30 let	vysokoškolské	ano	heterosexuá	ano	ano	ne	ne	ano	pohlaví párů neroz	ne	rozhodně ano
Žena	21 - 30 let	vysokoškolské	ano	heterosexuá	ano	nejsem sch	ano	ne	ano	lesbiček	ne	ano
muž	21 - 30 let	vysokoškolské	ne	heterosexuá	ano	ano	ne	ne	ano	lesbiček	ne	ano
muž	31 - 40 let	vysokoškolské	ano	heterosexuá	ano	ne	ne	ne	ano	pohlaví párů neroz	ano	rozhodně ano
Žena	21 - 30 let	vysokoškolské	ano	heterosexuá	ano	ano	ne	ano	ne	pohlaví párů neroz	ne	rozhodně ne
Žena	21 - 30 let	střední s maturit	ano	heterosexuá	ano	ano	ne	ano	ne	lesbiček	ano	ne
muž	21 - 30 let	střední s maturit	ano	heterosexuá	ano	ano	ne	ne	ano	pohlaví párů neroz	ne	rozhodně ano
Žena	21 - 30 let	střední s maturit	ne	heterosexuá	ano	ano	ano	ano	ne	pohlaví párů neroz	ano	rozhodně ne
muž	21 - 30 let	vysokoškolské	ne	heterosexuá	ano	ano	ne	ne	ano	lesbiček	ne	ne
Žena	21 - 30 let	střední s maturit	ne	heterosexuá	ano	ano	nevím	ne	ano	lesbiček	ne	ano
Žena	41 - 50 let	střední s maturit	ne	heterosexuá	ano	nejsem sch	ano	ne	ano	lesbiček	ne	ano
Žena	41 - 50 let	střední s maturit	ne	heterosexuá	ano	ano	ne	ano	ano	pohlaví párů neroz	ne	ne
muž	21 - 30 let	střední s maturit	ano	heterosexuá	ano	ano	ne	ne	ano	pohlaví párů neroz	ne	ano
muž	51 let a více	vysokoškolské	ano	heterosexuá	ano	ano	ne	ne	ano	pohlaví párů neroz	ne	ne
Žena	41 - 50 let	střední s maturit	ne	bisexuál	ano	ano	ano	ano	ne	lesbiček	ne	ne
muž	21 - 30 let	střední s maturit	ano	heterosexuá	ano	ano	ne	ne	ano	pohlaví párů neroz	ne	ne
Žena	21 - 30 let	vysokoškolské	ano	heterosexuá	ano	ano	ano	ano	ano	pohlaví párů neroz	ano	ne
Žena	21 - 30 let	střední s maturit	ano	heterosexuá	ano	ano	ano	ano	ne	pohlaví párů neroz	ano	ne
muž	51 let a více	vysokoškolské	ne	heterosexuá	ano	ne	ne	ne	ano	lesbiček	ne	ano
muž	41 - 50 let	vysokoškolské	ne	heterosexuá	ano	ano	ne	ano	ne	pohlaví párů neroz	ano	rozhodně ne
muž	41 - 50 let	střední s maturit	ne	heterosexuá	ne	ano	nevím	ne	ano	pohlaví párů neroz	ne	ne
muž	21 - 30 let	střední s maturit	ano	heterosexuá	ano	ne	ne	ne	ano	lesbiček	ano	ano
muž	21 - 30 let	střední s maturit	ne	heterosexuá	ano	ne	ne	ne	ano	pohlaví párů neroz	ne	ano
muž	21 - 30 let	střední s maturit	ne	heterosexuá	ano	ano	ne	ne	ano	lesbiček	ne	ano
muž	41 - 50 let	vysokoškolské	ano	heterosexuá	ano	ano	ne	ne	ano	lesbiček	ne	ne
muž	15 - 20 let	střední s maturit	ne	heterosexuá	ano	ano	ano	ano	ano	pohlaví párů neroz	ne	ne
muž	31 - 40 let	vysokoškolské	ne	heterosexuá	ano	ano	ano	ne	ano	pohlaví párů neroz	ne	ano
muž	21 - 30 let	střední s maturit	ne	heterosexuá	ano	nejsem sch	ne	ano	ne	pohlaví párů neroz	ne	rozhodně ano
Žena	31 - 40 let	střední s maturit	ano	heterosexuá	ano	ano	ano	ano	ne	pohlaví párů neroz	ano	ne
Žena	15 - 20 let	střední s maturit	ne	heterosexuá	ano	ano	ano	ano	ne	pohlaví párů neroz	ano	ne
Žena	41 - 50 let	vysokoškolské	ano	heterosexuá	ano	ano	ano	ano	ne	pohlaví párů neroz	ne	rozhodně ne
Žena	21 - 30 let	vysokoškolské	ano	heterosexuá	ano	ano	ano	ano	ano	pohlaví párů neroz	ano	ne
Žena	41 - 50 let	střední s maturit	ne	heterosexuá	ano	ano	ano	ne	ano	lesbiček	ne	rozhodně ne
muž	21 - 30 let	vysokoškolské	ano	heterosexuá	ano	nejsem sch	ne	ne	ano	lesbiček	ne	ano
Žena	41 - 50 let	vysokoškolské	ne	homosexuál	ano	ano	ano	ano	ne	pohlaví párů neroz	ne	ano
muž	21 - 30 let	vysokoškolské	ne	heterosexuá	ano	ano	ne	ano	ne	pohlaví párů neroz	ano	ano
Žena	51 let a více	střední s maturit	ne	heterosexuá	ano	nejsem sch	ne	ne	ano	lesbiček	ne	ano

Žena	41 - 50 let	střední s maturitc	ne	heterosexuá	ano	ne	ano	ne	ano	pohlaví párů neroz	ne	ne
Žena	21 - 30 let	vysokoškolské	ano	heterosexuá	ano	ano	ano	ano	ne	pohlaví párů neroz	ano	rozhodně ne
muž	21 - 30 let	vysokoškolské	ne	heterosexuá	ano	ano	ano	ano	ne	pohlaví párů neroz	ano	rozhodně ne
Žena	21 - 30 let	střední s maturitc	ne	heterosexuá	ano	ano	ano	ano	ne	pohlaví párů neroz	ne	ne
Žena	21 - 30 let	vysokoškolské	ano	heterosexuá	ano	ano	ne	ne	ano	lesbiček	ne	ano
Žena	21 - 30 let	vysokoškolské	ano	heterosexuá	ano	ano	ne	ano	ne	pohlaví párů neroz	ano	ne
Žena	21 - 30 let	vysokoškolské	ano	heterosexuá	ano	ano	ne	ne	ano	pohlaví párů neroz	ne	ano
Žena	21 - 30 let	vysokoškolské	ne	heterosexuá	ano	ano	ano	ano	ne	pohlaví párů neroz	ne	ano
muž	31 - 40 let	střední s maturitc	ne	heterosexuá	ano	ano	ano	ne	ano	lesbiček	ne	ano
Žena	21 - 30 let	vysokoškolské	ne	heterosexuá	ano	ano	ne	ano	ano	pohlaví párů neroz	ano	ne
Žena	21 - 30 let	vysokoškolské	ne	heterosexuá	ano	ne	ano	ano	ano	pohlaví párů neroz	ne	ne
Žena	21 - 30 let	vysokoškolské	ano	heterosexuá	ano	ne	ne	ne	ano	pohlaví párů neroz	ne	ano
Žena	21 - 30 let	vysokoškolské	ano	heterosexuá	ano	ano	ano	ano	ano	pohlaví párů neroz	ne	rozhodně ano
muž	41 - 50 let	střední s maturitc	ne	bisexuál	ano	ne	ne	ne	ano	pohlaví párů neroz	ne	rozhodně ne
Žena	15 - 20 let	střední s maturitc	ano	heterosexuá	ano	ano	ne	ne	ano	pohlaví párů neroz	ano	ano
Žena	21 - 30 let	vysokoškolské	ano	heterosexuá	ano	ano	ano	ano	ne	pohlaví párů neroz	ano	ano
Žena	21 - 30 let	střední s maturitc	ano	heterosexuá	ano	ano	ne	ne	ne	pohlaví párů neroz	ano	ne
Žena	21 - 30 let	střední s maturitc	ano	heterosexuá	ano	ano	ne	ano	ne	pohlaví párů neroz	ano	ano
Žena	41 - 50 let	střední s maturitc	ne	heterosexuá	ano	ano	ne	ano	ne	pohlaví párů neroz	ano	ne
muž	21 - 30 let	střední s maturitc	ne	heterosexuá	ano	nejsem sch	ne	ne	ano	lesbiček	ano	ne
Žena	21 - 30 let	vysokoškolské	ano	heterosexuá	ano	ano	nevím	ano	ne	pohlaví párů neroz	ano	ne
Žena	21 - 30 let	střední s maturitc	ano	heterosexuá	ano	ano	nevím	ne	ano	pohlaví párů neroz	ano	ne
muž	21 - 30 let	střední s maturitc	ne	heterosexuá	ano	ano	ano	ano	ne	pohlaví párů neroz	ne	ano
Žena	41 - 50 let	vysokoškolské	ano	bisexuál	ano	ano	ne	ne	ano	lesbiček	ne	ne
muž	31 - 40 let	vysokoškolské	ne	heterosexuá	ano	ano	ano	ano	ne	lesbiček	ano	ne
Žena	31 - 40 let	vysokoškolské	ne	heterosexuá	ano	ano	nevím	ano	ne	pohlaví párů neroz	ne	ne
Žena	31 - 40 let	vysokoškolské	ne	heterosexuá	ano	ano	ano	ano	ne	pohlaví párů neroz	ne	ne
Žena	51 let a více	střední s maturitc	ne	heterosexuá	ano	ano	ano	ano	ne	pohlaví párů neroz	ano	ne
Žena	51 let a více	střední s maturitc	ano	heterosexuá	ano	ano	ano	ano	ne	pohlaví párů neroz	ne	ne
Žena	21 - 30 let	střední s maturitc	ne	heterosexuá	ano	ano	ne	ano	ne	gayů	ano	ne
Žena	41 - 50 let	střední bez matu	ne	bisexuál	ano	ano	ano	ano	ne	pohlaví párů neroz	ne	ano
Žena	51 let a více	vysokoškolské	ano	heterosexuá	ano	ne	ne	ne	ano	pohlaví párů neroz	ne	ano
muž	21 - 30 let	vysokoškolské	ne	heterosexuá	ano	ano	ano	ne	ano	pohlaví párů neroz	ne	ano
Žena	21 - 30 let	střední s maturitc	ne	heterosexuá	ano	ano	ano	ano	ne	pohlaví párů neroz	ne	ne
Žena	21 - 30 let	střední s maturitc	ano	heterosexuá	ano	ano	ano	ano	ne	pohlaví párů neroz	ne	ne
Žena	21 - 30 let	vysokoškolské	ne	heterosexuá	ano	ano	ano	ano	ne	pohlaví párů neroz	ano	ano
Žena	31 - 40 let	vysokoškolské	ne	heterosexuá	ano	ano	ne	ne	ano	pohlaví párů neroz	ne	rozhodně ne
Žena	21 - 30 let	střední s maturitc	ne	heterosexuá	ano	ano	ano	ano	ne	gayů	ne	rozhodně ne
Žena	51 let a více	vysokoškolské	ne	heterosexuá	ano	ano	ano	ano	ne	gayů	ne	ne
Žena	31 - 40 let	vysokoškolské	ne	heterosexuá	ano	ano	ano	ano	ne	lesbiček	ne	ne
Žena	21 - 30 let	střední s maturitc	ne	heterosexuá	ano	ano	ano	ano	ne	gayů	ne	rozhodně ne
Žena	21 - 30 let	vysokoškolské	ne	heterosexuá	ano	ano	ano	ano	ne	pohlaví párů neroz	ne	ne
muž	21 - 30 let	střední s maturitc	ne	heterosexuá	ano	ano	ne	ano	ne	lesbiček	ano	rozhodně ne
Žena	31 - 40 let	vysokoškolské	ne	heterosexuá	ano	ano	ano	ano	ne	lesbiček	ano	ne
Žena	21 - 30 let	střední s maturitc	ne	heterosexuá	ano	ano	ano	ano	ano	pohlaví párů neroz	ano	ne
Žena	51 let a více	střední s maturitc	ano	bisexuál	ano	ano	ano	ano	ne	pohlaví párů neroz	ne	ano
Žena	31 - 40 let	střední s maturitc	ne	heterosexuá	ano	ano	ano	ne	ne	pohlaví párů neroz	ne	rozhodně ano
Žena	41 - 50 let	střední s maturitc	ano	heterosexuá	ano	ano	nevím	ne	ano	pohlaví párů neroz	ano	ne
Žena	41 - 50 let	střední s maturitc	ne	heterosexuá	ano	ano	ne	ano	ne	pohlaví párů neroz	ne	ne
Žena	21 - 30 let	vysokoškolské	ano	bisexuál	ano	ano	ano	ano	ne	pohlaví párů neroz	ano	ano